

แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ฉัตร ชำมณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มกราคม 2564

แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ณภัทร ขำมณี

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

มกราคม 2564

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

GUIDELINES TO PROMOTE THE ROLE OF PARENTS IN ENHANCING THE WELL-
BEING OF CHILDREN AT THE CHILD DEVELOPMENT CENTER
IN ANG-THONG PROVINCE

NAPHAT KHAMMANEE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Educational Administration
Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University

January 2021

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง
 สุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ชื่อนักศึกษา นางสาวณภัทร จ๋ามณี

รหัสนักศึกษา 75877005

หลักสูตร ครุศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชา การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พรเทพ ฐัฒน ประธานกรรมการ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง กรรมการ

รองศาสตราจารย์ ดร.พิณสุดา สิริขันธ์ศรี กรรมการ

วัน/เดือน/ปี ที่สอบ 3 กันยายน 2563 ภาคเรียนที่ 3/2562

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษารับรองแล้ว

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

มกราคม พ.ศ. 2564

ณภัทร จำปณี. (2564). แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏพระนครศรีอยุธยา. 130 หน้า. อาจารย์ที่ปรึกษา : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโซสง.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก และ
2) แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก วิจัยดำเนินการวิจัยมี 2 ขั้นตอน คือ
ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 346 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และ
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ขั้นตอนที่ 2 นำเสนอแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง
สุขภาวะเด็ก ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ท้องถิ่นอำเภอสามโก้ รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้อำนวยการ
โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และนักวิชาการ
ศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 5 คน ซึ่งได้มาด้วยวิธีการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้
ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ และวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีบทบาทในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก
โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก บทบาทที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก และบทบาทที่มี
ค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และ 2) แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครอง
ในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย รายการปฏิบัติ จำนวน 23
รายการ จำแนกตามบทบาทของผู้ปกครอง 5 บทบาท ดังนี้ บทบาทที่ 1 การประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร มี 5
รายการ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประชาสัมพันธ์ให้ผู้ปกครองรับรู้ความสำคัญและบทบาทของตนเองในการดูแล
เอาใจใส่บุตรหลาน บทบาทที่ 2 การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มี 5 รายการ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประชุม
ผู้ปกครองเพื่อร่วมมือกันหาแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษาร่วมกัน บทบาทที่ 3 การสร้างเครือข่าย
ความร่วมมือ มี 4 รายการ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงแนวทางการดำเนินการจัดตั้ง
เครือข่ายของผู้ปกครอง บทบาทที่ 5 การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก มี 4 รายการ เช่น ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดอบรม
ผู้ปกครองให้รับทราบถึงบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก และบทบาทที่ 5
การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก มี 5 รายการ เช่น ผู้ปกครองต้องหมั่นฝึกตนให้เป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก เป็นผู้มีจิตเมตตา
และประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี

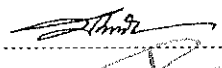
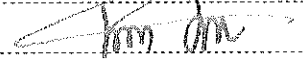
คณะ.....ครุศาสตร์.....ลายมือชื่อนักศึกษา.....
สาขาวิชา.....การบริหารการศึกษา.....ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....
ปีการศึกษา.....2563.....

Naphat Khammanee. (2021). **Guidelines to promote the role of parents in enhancing the well-being of children at the Child Development Center in Ang-Thong Province.** Thesis for the Master of Education Program in Educational Administration, Phranakhon Si Ayutthaya Rajabhat University. 130 pp. Advisor : Assistant Professor Teerawat Montaisong, Ed.D.

ABSTRACT

The purpose of this research were to 1) study the role of parents in enhancing the well-being and 2) study guidelines to promote the role of parents in enhancing the well-being. There are 2 steps of the research method: 1. to study the role of parents and the sample consisted of 346 parents from child development centers in Ang- Thong Province, by using stratified sampling. The research instrument used in this stage was a questionnaire with the reliability of 0.94. The statistical tools used for data analysis were mean and standard deviation. 2. to propose the guidelines to promote the role of parents in enhancing the well-being. The five respondents were from Samko Subdistrict Municipality which were the vice president of the Subdistrict Administrative Organization, the director of the Health Promoting Hospital, the director of Local Education Division, the educator of the Subdistrict Administrative Organization by using purposive sampling. The research instrument used in this stage were the interviews and analyzing data by using content analysis techniques.

The results of the research indicate that 1) the role of parents in enhancing the well- being is overall at high level. The highest average aspect is the role in promoting child ethics and the lowest average aspect is the roles in fundraising for education. 2) The guidelines to promote the role of parents in enhancing the well-being of children at the Child Development Center in Ang-Thong Province consisted of 23 approaches. Classified by the role of parents, there are five approaches. The first role is Public Relation and Communication, consisted of 5 approaches, for example, the Child Development Center raises awareness of parents about the importance and their role in caring for their children. The second role is Fundraising for Education, consisted of 5 approaches, for example, the Child Development Center sets a meeting with parents to cooperate for fundraising for education. The third role is Building a Cooperative, consisted of 4 approaches, for example, the Child Development Center sets a meeting with parents and informs the guidelines for establishing a network. The fourth role is Enhancing Child Development, consisted of 4 approaches, for example, the Child Development Center sets a workshop to acknowledge the context of the Child Development Center including the development in 4 aspects. The fifth role is Promoting Child Ethics, consisted of 5 approaches, for example, parents should be a role model for children that be a compassionate person and have good morals.

Faculty.....Education.....Student's signature
ProgramEducation Administration.....Advisor's signature
Academic Year...2020.....

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงในการให้คำปรึกษา คำแนะนำ แก้ไขต่างๆ เป็นอย่างดีจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไชสง อาจารย์ที่ปรึกษา วิทยานิพนธ์ พร้อมด้วยท่าน คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และคณะผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน ผู้วิจัย ขอกราบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ ที่นี้

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ประจำหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาทุกท่าน ซึ่งได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้แขนงต่าง ๆ ให้แก่ผู้วิจัย และขอกราบขอบพระคุณเจ้าหน้าที่ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยาที่ได้ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือและสนับสนุนแก่ผู้วิจัยมาจนสำเร็จการศึกษา

ขอขอบพระคุณนายกองค์การบริหารส่วนท้องถิ่นในจังหวัดอ่างทองเป็นอย่างสูงที่ให้การสนับสนุนการวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้ปกครองและข้าราชการครูของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทองทุกท่านที่กรุณาให้ความช่วยเหลือ และให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์แก่งานวิจัยในครั้งนี้

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยมีความภาคภูมิใจในความสำเร็จนี้ โดยได้รับความรัก ความห่วงใย ความช่วยเหลือกำลังใจจากบิดา มารดา เพื่อนร่วมงาน ที่คอยเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยจัดทำวิทยานิพนธ์จนสำเร็จ คุณค่าและประโยชน์อันเกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเพื่อระลึกถึงพระคุณของบิดา มารดา และพระคุณของครูอาจารย์ทุกท่านที่ให้โอกาสได้มีวันแห่งความภาคภูมิใจ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่ง หากมีสิ่งใดบกพร่องหรือผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยขออภัยเป็นอย่างสูงในข้อบกพร่องและความผิดพลาดนั้น โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้จะเป็นประโยชน์แก่งานที่เกี่ยวข้อง และเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่สนใจที่จะศึกษาต่อไป

ณภัทร จำมณี

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	จ
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	ฉ
กิตติกรรมประกาศ.....	ช
สารบัญ.....	ซ
สารบัญตาราง.....	ฅ
สารบัญภาพประกอบ.....	ฐ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
คำถามการวิจัย หรือประเด็นการวิจัย.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	9
แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	9
หลักการจัดการศึกษา.....	11
นโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	13
หน้าที่จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	17
การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.....	20
แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม.....	29
แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสุขภาวะ.....	33
บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู.....	39
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	43
งานวิจัยในประเทศ.....	43
งานวิจัยต่างประเทศ.....	47

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3	วิธีดำเนินการวิจัย..... 50
	ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง..... 50
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 50
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 50
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 52
	การวิเคราะห์ข้อมูล..... 53
	ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง..... 54
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย..... 54
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย..... 55
	การเก็บรวบรวมข้อมูล..... 55
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 57
	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 57
	ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล..... 57
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... 58
	ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง..... 58
	ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครอง ในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดอ่างทอง..... 67
5	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... 76
	สรุปผลการวิจัย..... 76
	ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพบทบาทของผู้ปกครอง..... 76
	ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครอง..... 77

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
5 (ต่อ) อภิปรายผลการวิจัย.....	79
ข้อเสนอแนะ.....	87
บรรณานุกรม.....	89
ภาคผนวก.....	94
ภาคผนวก ก รายนามและหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบ คุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์.....	95
ภาคผนวก ข หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพ เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์.....	102
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำ วิทยานิพนธ์.....	104
ภาคผนวก ง แบบสอบถามเพื่อการวิจัย.....	106
ภาคผนวก จ รายนามและหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่ตอบแบบ สัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง.....	113
ภาคผนวก ฉ แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย.....	120
ภาคผนวก ช ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา.....	124
ประวัติย่อผู้วิจัย.....	129

สารบัญตาราง

ตาราง		หน้า
1	ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	59
2	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจังหวัดอ่างทอง โดยรวมและรายด้าน.....	60
3	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยรวมและรายด้าน ด้านบทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร.....	61
4	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยรวมและรายด้าน ด้านบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา.....	62
5	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยรวมและรายด้าน ด้านบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ.....	63
6	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยรวมและรายด้าน ด้านบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก.....	64
7	ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยรวมและรายด้าน ในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก.....	66
8	ค่าเฉลี่ยต่ำสุดของของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก จำแนกรายด้าน.....	67

สารบัญภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	6
---	---------------------------	---

PHRANAKHON SI AYUTTHAYA RAJABHAT UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 9 ได้ระบุว่า การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษาตาม (6) ให้ยึดหลักการมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น รวมทั้งในมาตรา 41 ได้ระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น (กระทรวงศึกษาธิการ, 2553, หน้า 4, 12)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับปฐมวัย (0 - 5 ปี) ระยะยาว พ.ศ. 2550 - 2559 โดยสรุปสาระสำคัญของนโยบายไว้ดังนี้ ให้พัฒนาเด็กปฐมวัยอายุ 0 - 5 ปี ทุกคนอย่างมีคุณภาพ และเต็มศักยภาพ มีครอบครัวเป็นแกนหลัก อีกทั้งผู้ที่มีหน้าที่ดูแลเด็ก และทุกภาคส่วนของสังคมได้มีส่วนร่วมในการจัดบริการ และสิ่งแวดล้อมที่ดี เหมาะสมสอดคล้องกับสภาพของท้องถิ่นและการพัฒนาเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2550 ก, หน้า 1) ในด้านนโยบายการศึกษาของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ซึ่งได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล พัทธา และกรุงเทพมหานคร มีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น โดยหน้าที่การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งต้องดำเนินการ คือ การดำเนินงานจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขึ้นในตำบล หมู่บ้าน เพื่อจัดการศึกษาให้กับเด็กอายุระหว่าง 3 - 6 ปี และส่งเสริมให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงาน โดยมีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นให้การสนับสนุน และมีวัตถุประสงค์ เพื่อส่งเสริมให้เด็กในเขตพัฒนาได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกต้อง และเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมให้ท้องถิ่นช่วยตัวเอง และมีส่วนร่วมในการดำเนินงานพัฒนาเด็ก โดยเผยแพร่วิทยาการแผนใหม่ไปสู่บิดา มารดา ผู้ปกครอง และชุมชน (บังอร เทพเทียน และปิยนัทร ตระกูลวงษ์, 2550, หน้า 123 - 124) เด็กปฐมวัย เป็นวัยที่ต้องการการเรียนรู้ในสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัว ด้วยการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้งหกของตน จากบิดามารดา จากคนรอบข้าง และจากสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะส่งผลให้เกิดพัฒนาการที่เป็นรากฐานของบุคลิกภาพ อุปนิสัย และ

การเจริญเติบโตของสมองเด็กนั้นมีผลอย่างยิ่งต่อสติปัญญา และความสามารถของเด็ก ดังนั้น ถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้อง เด็กจึงจะมีพัฒนาการสมวัย แต่ในทางตรงข้ามหากเด็กไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่ถูกต้อง เมื่อพ้นวัยนี้ไปแล้ว โอกาสทองเช่นนี้ก็จะไม่ย้อนกลับมาอีก ดังนั้นการจัดการศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจึงมีความสำคัญต่อการทำให้เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการทั้งด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อย่างเหมาะสมและเต็มศักยภาพ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายในชุมชนร่วมกันจัดการศึกษา และส่งเสริมการศึกษาให้ได้มาตรฐานและมีคุณภาพ (มานี ไชยธีรานุวัตรศิริ, 2543, หน้า 2)

แนวนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ.2545 - 2559) ได้สรุปนโยบายด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ประชาชนมีส่วนร่วมไว้ดังนี้ การจัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย (กระทรวงมหาดไทย, 2545, หน้า 3) ในการศึกษาสำหรับวัยเด็กหรือปฐมวัยเป็นการศึกษาช่วงวัยที่สำคัญและจำเป็นที่สุดในการพัฒนาสมองของมนุษย์ การส่งเสริมพัฒนาการและการเตรียมความพร้อมในระดับนี้ จึงเป็นรากฐานที่สำคัญในการศึกษาที่สูงขึ้นต่อไป

การศึกษาปฐมวัยเด็กในกลุ่มอายุ 3 - 5 ปีมีโอกาสรับการศึกษาก่อนประถมศึกษาเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 94.4 ในปี 2552 เป็นร้อยละ 118.3 ในปี 2558 แต่พัฒนาการของเด็กแรกเกิดถึงอายุ 5 ปี ในช่วงปี 2553 - 2557 พบว่า มีพัฒนาการสมวัยลดลง สาเหตุสำคัญเนื่องจากพ่อแม่ขาดความรู้ความเข้าใจในวิธีการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้อง และขาดโอกาสเรียนรู้วิธีการเป็นพ่อแม่ที่ดี นอกจากนี้ยังพบว่าในปี 2558 มีเด็กอายุ 2.5 ปีประมาณร้อยละ 13.34 (ประมาณ 4.1 แสนคน) ที่ไม่ได้เข้าเรียนในศูนย์เด็กเล็กหรือโรงเรียนอนุบาลเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งการพัฒนาของเด็กวัยนี้มีความสำคัญมาก เด็กทุกคนควรได้รับการศึกษาปฐมวัยอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2561, หน้า ค - ง) เด็กวัย 0 - 5 ปี เป็นวัยที่สำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาตนเองของมนุษย์ สมองของเด็กช่วงวัยนี้มีโอกาสเรียนรู้ได้เร็วที่สุดและมากที่สุด และสมองในช่วงนี้พัฒนาได้สูงถึงร้อยละ 80 ของการพัฒนาสมองทั้งชีวิต (วิทยากร เชียงกูล, 2552, หน้า 177) การเรียนรู้ช่วงวัย 0 - 5 ปี ถือได้ว่าเป็นวัยทองของการเรียนรู้ เพราะวัยนี้สมองจะเติบโตอย่างรวดเร็ว ถ้าเด็กได้รับการพัฒนา การกระตุ้นไปในทิศทางที่ถูกต้องแล้วจะมีผลช่วยพัฒนาเซลล์สมอง เจตคติต่อการเรียนรู้และวางพื้นฐานของการเรียน ช่วยให้ทักษะการเรียนรู้พัฒนาไปได้ตลอดชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิวัติการศึกษาของวัยนี้ทำได้โดยรัฐ

ต้องพัฒนาให้พ่อแม่ ครอบครัว สื่อมวลชน สถานเลี้ยงดูเด็กเป็นศูนย์การเรียนรู้และทำหน้าที่ในบทบาทครูไปด้วย (รุ่ง แก้วแดง, 2543, หน้า 80 - 81)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 18 และมาตรา 14 แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านโครงสร้างการบริหาร ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านการบริหารจัดการ ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชน รวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจในการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐานเพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถให้บริการตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 2 - 5 ขวบ อย่างทั่วถึงและเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพตามอำนาจหน้าที่ และเจตนารมณ์ของรัฐบาล (กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย, 2553, หน้า 1 - 2)

ขณะเดียวกัน ปัญหาพฤติกรรมในเด็กปฐมวัยก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรมองข้าม เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาที่เหมาะสมอย่างรอบด้านตามวัย โดย ดร.สุภาภักดิ์ เกตุราสุวรรณ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ปิยวรรณ-อร (piyawan-on, 2559, ออนไลน์) เผยว่า ปัญหาด้านพฤติกรรมที่พบบ่อยในเด็กเล็กก็คือ ภาวะออทิซึม ร้องอาละวาด ชนอยู่ไม่นิ่ง คือต่อต้าน และเกรี้ยวกราด เนื่องจากเด็กวัยนี้ ยังเป็นวัยที่พัฒนาการทางอารมณ์ สังคม จะยึดตนเองเป็นหลัก ขาดการควบคุมอารมณ์ตนเอง หรือเด็กบางคนมีพื้นเพทางอารมณ์ที่เป็นเด็กเลี้ยงยาก ปรับตัวยาก จึงเกิดความคับข้องใจและแสดงออกโดยการอาละวาดได้บ่อย

สถาบันสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการให้ความรู้ คือ ครอบครัวกับสถานศึกษา ซึ่งครอบครัวจะประกอบไปด้วย พ่อแม่ พี่น้อง หรือบุคคลที่อยู่ในบ้านจะอบรมเรื่องต่าง ๆ เพื่อให้เด็กอยู่ร่วมกับสังคมอย่างมีความสุข เช่น การมีคุณธรรม การเคารพกฎเกณฑ์ของสังคม การดำรงชีวิตประจำวัน เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อเตรียมตัวเข้าสู่โรงเรียน สำหรับสถานศึกษาก็จะเป็นอีกโลกหนึ่งที่ทำงานเป็นระบบ มีระเบียบ กฎเกณฑ์ และวิชาการต่าง ๆ ที่จะมอบให้แก่เด็ก ซึ่งจะอยู่ในลักษณะต่างคนต่างทำหน้าที่ เมื่อมีปัญหาเกิดขึ้นก็ขาดการประสานร่วมมือกันแก้ไขปัญหา ยิ่งไปกว่านั้นมีการกล่าวโทษกันระหว่างครอบครัวกับสถานศึกษาว่าเป็นต้นเหตุทำให้เด็กต้องประสบปัญหาสถานศึกษา หลักสูตรสอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น การเรียนการสอนยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง คณะกรรมการสถานศึกษา ผู้เรียนมีคุณภาพและมีมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ่อแม่ของเด็กต่างก็มั่นใจว่าบุตรหลานของตนเป็นคนดี เพราะว่าได้ผ่าน

การอบรมและการดูแลอย่างใกล้ชิด ขณะที่เด็กอยู่ในสายตาของผู้ปกครองเห็นว่าเด็กไม่น่าจะสร้างปัญหา แต่เมื่อเด็กเข้าสู่รั้วของสถานศึกษา สิ่งแรกที่จะต้องเผชิญก็คือ ประสบการณ์ที่ไม่เหมือนกับการอยู่บ้าน ครูอาจารย์จะดูแลในเรื่องพฤติกรรมต่าง ๆ ไม่ใกล้ชิดเหมือนกับครอบครัว เพราะในสถานศึกษามีตารางการทำงาน การเรียนการสอน ครูอาจารย์ส่วนใหญ่จึงต้องเร่งทำงานให้ทันตามที่กำหนด นอกจากนี้บุคลากรในสถานศึกษาเมื่อเด็กเรียนหนังสือไม่ได้ดี ก็เกิดความเบื่อหน่ายไม่สนใจการเรียนจึงมุ่งไปหาสิ่งอื่นมาทดแทนซึ่งถ้าหากเด็กพบกับสิ่งสร้างสรรค์ก็จะดี แต่ถ้าเด็กไปพบกับสิ่งที่สังคมไม่พึงปรารถนา ก็จะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ

เด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทองเด็กส่วนใหญ่จะมาจากครอบครัวที่แตกต่างกัน และมีพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูแตกต่างกันออกไป รวมทั้งสภาพความเป็นอยู่ที่แตกต่างกันย่อมส่งผลทำให้ผู้ปกครองมีบทบาทในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กแตกต่างกัน

ด้วยสภาพและปัญหาดังกล่าว พบว่าบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ยังคงเป็นปัญหาที่สำคัญประการหนึ่ง เนื่องจากยังไม่ปรากฏแนวทางที่ชัดเจนในการให้ผู้ปกครองเข้าไปมีบทบาทในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง เพื่อเป็นแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นต่อผู้เรียนต่อไป

คำถามการวิจัย หรือประเด็นการวิจัย (Research Questions)

1. ผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินงานเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทองมากน้อยเพียงใด
2. แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการดำเนินงานเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทองมีลักษณะเป็นอย่างไร

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง
2. เพื่อศึกษาแนวทางส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ขอบเขตของการวิจัย

1. หน่วยในการวิเคราะห์ / หน่วยในการศึกษา (Unit of Analysis)

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กของจังหวัดอ่างทอง จำนวน 113 แห่ง

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 3,401 คน

2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน ได้มาโดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างทำการสุ่มผู้ปกครองเด็กเล็กในแต่ละศูนย์ให้กระจายไปตามสัดส่วนตารางแบบชั้นภูมิ

3. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

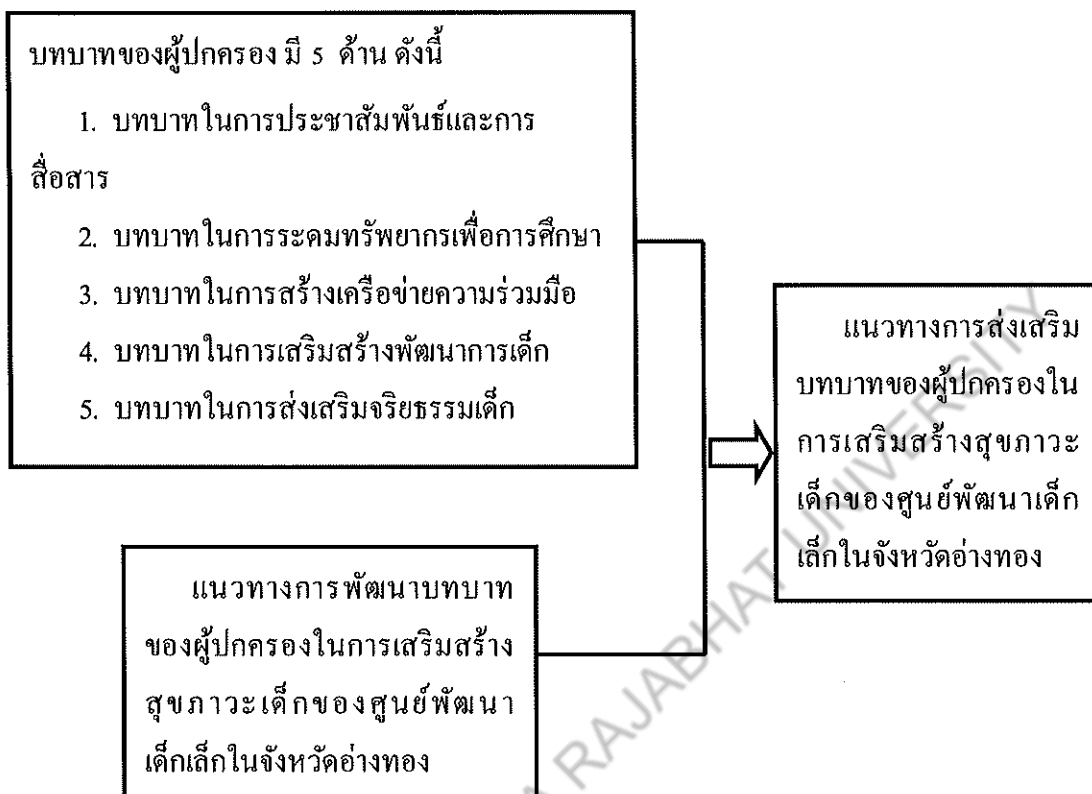
3.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดอ่างทองมี 5 ด้าน ดังนี้

1. บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร
2. บทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
3. บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ
4. บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
5. บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามตัวแปรที่ศึกษาประกอบด้วยตัวแปรอิสระ ได้แก่ 1) บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร 2) บทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา 3) บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ 4) บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก 5) บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก และตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ดังแสดงในภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก หมายถึง บทบาทของพ่อแม่ และ ผู้ประกอบการเด็กในความปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีพัฒนาการที่ดี บทบาทของผู้ปกครอง มี 5 ด้าน ดังนี้

1. บทบาทของผู้ปกครองในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร หมายถึง การถ่ายทอด ข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ ความต้องการจากผู้ส่งสารโดยผ่านสื่อต่าง ๆ ซึ่งอาจจะใช้ กระบวนการสื่อสารที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม สื่อสารโดยตรงไปตรงมา และส่ง สารอย่างมีวัตถุประสงค์ชัดเจนไปยังผู้รับสาร ผู้รับสารต้องเป็นผู้ฟังที่ดี และให้ความร่วมมือที่จะรับ ฟังการสื่อสารต่าง ๆ ระหว่างครู ผู้ปกครองและเด็ก ในการทำกิจกรรมต่างๆในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและพัฒนาความเจริญก้าวหน้าในด้านต่าง ๆ

2. บทบาทของผู้ปกครองในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา หมายถึง การให้ความ ร่วมมือหรือประสานความร่วมมือจากแหล่งต่าง ๆ ในการแสวงหา รวบรวม การบริจาค การ ทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ซึ่งทรัพยากรอาจจะเป็นเงินหรือไม่ใช่เงิน เช่น บุคคล ภูมิปัญญา แรงงาน

ความรู้ สื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา และเป็นการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน

3. บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ หมายถึง การรวมกลุ่มเพื่อเปิดโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันภายในกลุ่ม ช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ การส่งต่อข้อมูลให้กับเครือข่ายอื่นที่เกี่ยวข้องได้ ซึ่งช่องทางในการทำงานร่วมกันที่ง่ายต่อการเข้าถึงที่ทันสมัย และเป็นปัจจุบัน คือ การสร้างกลุ่มไลน์ และสร้างเว็บไซต์เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายเข้าด้วยกัน เพื่อประโยชน์ในการร่วมมือ ร่วมรับรู้ ร่วมคิด และร่วมตัดสินใจร่วมกัน

4. บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก หมายถึง การเปลี่ยนแปลงลักษณะและพฤติกรรมเด็กโดยผ่านกระบวนการเรียนรู้จนสู่วุฒิภาวะ รวมทั้งการปรับตัวต่อสภาพแวดล้อมในบริบทของครอบครัวและสังคม พัฒนาการเด็กมีทั้งหมด 4 ด้าน การเสริมสร้างด้านร่างกายเป็นการเสริมสร้างเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวต่าง ๆ โดยใช้กล้ามเนื้อใหญ่ กล้ามเนื้อมัดเล็ก การเสริมสร้างด้านอารมณ์-จิตใจ เป็นการสร้างความรู้สึกรัก การควบคุม การแสดงออกทางอารมณ์ การสร้างความรู้สึที่ดีต่อตนเอง การเสริมสร้างด้านสังคมในการสร้างสัมพันธ์ภาพกับผู้อื่น รวมทั้งการช่วยเหลือตัวเองในชีวิตประจำวัน การเสริมสร้างด้านสติปัญญา สามารถเรียนรู้ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่าง ๆ กับตัวเอง การรับรู้ การสังเกต การหาเหตุผล รวมทั้งการแก้ไขปัญหา ซึ่งการเสริมสร้างพัฒนาการที่ดีย่อมมีผลทำให้พัฒนาการทั้ง 4 ด้าน มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก หมายถึง การเสริมสร้างความประพฤติและการปฏิบัติตนของเด็กให้ตั้งมั่นอยู่ในความดีทั้งพฤติกรรมและความคิด เช่น การไม่เบียดเบียนผู้อื่น การไม่ทำลายสิ่งของส่วนร่วมหรือของสาธารณะ มีความสุขในการเรียน มีสุขภาพจิตดี มีความกตัญญู การควบคุมอารมณ์ มีพฤติกรรมทางกายและวาจาที่ดีต่อพ่อแม่ และครู ปฏิบัติตนตามข้อตกลงของกลุ่ม ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีมารยาทที่ดีต่อสังคม และสามารถแก้ไขปัญหาชีวิตประจำวันได้อย่างมีเหตุผล ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดี และให้ความรัก ความเมตตา และให้เกียรติซึ่งกันและกันกับเด็ก

ผู้ปกครอง หมายถึง บิดา มารดา หรือบุคคลอื่นที่ทำหน้าที่อุปการะ อบรมเลี้ยงดูเพื่อให้เด็กมีชีวิตที่สมบูรณ์ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก หมายถึง สถานศึกษาที่ให้การอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์ และส่งเสริมพัฒนาการการเรียนรู้ให้เด็กเล็กมีความพร้อม ด้านร่างกาย อารมณ์ - จิตใจ สังคม และสติปัญญาในจังหวัดอ่างทอง จำนวน 113 แห่ง

เด็กเล็ก หมายถึง เด็กอายุระหว่าง 2 - 5 ปี ที่เข้ารับการอบรมเลี้ยงดู และพัฒนาความพร้อมด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของจังหวัดอ่างทอง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็กทราบถึงบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง
2. ผู้บริหาร ครูผู้ดูแลเด็กทราบถึงแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง
3. ผู้ปกครองมีการพัฒนาบทบาทในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องประกอบด้วย

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
3. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม
4. แนวคิดเกี่ยวกับสุขภาวะ
5. บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก
6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1. แนวคิดและหลักการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ขึ้นมา โดยอาศัยแนวคิดต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 3 - 5)

1. แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก พัฒนาการของมนุษย์เป็นการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวมนุษย์ เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิต่อเนื่องไปจนตลอดชีวิต ซึ่งครอบคลุมการเปลี่ยนแปลงในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ พัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จะมีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นลำดับขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน เด็กแต่ละคนจะเติบโตและมีลักษณะพัฒนาการแตกต่างกันไปตามวัย โดยที่พัฒนาการเด็กปฐมวัยบ่งบอกถึงการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในตัวเด็กอย่างต่อเนื่องในแต่ละวัย เริ่มตั้งแต่ปฏิสนธิจนถึงอายุ 5 ปี

พัฒนาการแต่ละด้านมีทฤษฎีเฉพาะอธิบายไว้และสามารถนำมาใช้ในการพัฒนาเด็ก อาทิ ทฤษฎีพัฒนาการทางร่างกายที่อธิบายการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กว่ามีลักษณะต่อเนื่องเป็นลำดับขั้น เด็กจะพัฒนาถึงขั้นใดจะต้องเกิดวุฒิภาวะของความสามารถขั้นนั้นก่อน หรือทฤษฎีพัฒนาการทางสติปัญญาที่อธิบายว่าเด็กเกิดมาพร้อมวุฒิภาวะ ซึ่งจะพัฒนาขึ้นตามอายุ ประสบการณ์ ค่านิยมทางสังคม และสิ่งแวดล้อม หรือทฤษฎีพัฒนาการทางบุคลิกภาพ ที่อธิบายว่าเด็กจะพัฒนาได้ดีถ้าในแต่ละช่วงอายุเด็กได้รับการตอบสนองในสิ่งที่ตนพอใจ ได้รับความรัก

ความอบอุ่นอย่างเพียงพอจากผู้ใกล้ชิด มีโอกาสช่วยตนเอง ทำงานที่เหมาะสมกับวัยและมีอิสระที่จะเรียนรู้ในสิ่งที่ตนอยากรู้รอบ ๆ ตนเอง ดังนั้น แนวคิดเกี่ยวกับพัฒนาการเด็ก จึงเป็นเสมือนหนึ่งแนวทางให้ผู้สอนหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง ได้เข้าใจเด็ก สามารถอบรมเลี้ยงดูและจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและความแตกต่างของแต่ละบุคคล ในอันที่จะส่งเสริมให้เด็กพัฒนาจนบรรลุผลตามเป้าหมายที่ต้องการได้ชัดเจนขึ้น

2. แนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ การเรียนรู้ของมนุษย์เรามีผลสืบเนื่องมาจากประสบการณ์ต่างๆ ที่ได้รับ การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเกิดขึ้นจากกระบวนการที่ผู้เรียนมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลและสิ่งแวดล้อมรอบตัว โดยผู้เรียนจะต้องเป็นผู้กระทำให้เกิดขึ้นด้วยตนเอง และการเรียนรู้จะเป็นไปได้ดี ถ้าผู้เรียนได้ใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า ได้เคลื่อนไหว มีโอกาสคิดริเริ่มตามความต้องการและความสนใจของตนเอง รวมทั้งอยู่ในบรรยากาศที่เป็นอิสระ อบอุ่นและปลอดภัย ดังนั้น การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็ก และเนื่องจากการเรียนรู้เป็นพื้นฐานของพัฒนาการในระดับที่สูงขึ้น ทั้งคนเราเรียนรู้มาตั้งแต่เกิดตามธรรมชาติก่อนที่จะมาเข้าสถานศึกษา การจัดทำหลักสูตรจึงยึดแนวคิดที่จะให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเอง ในสภาพแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ และจัดกิจกรรมให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน

3. แนวคิดเกี่ยวกับการเล่นของเด็ก การเล่นเกมเป็นกิจกรรมที่สำคัญในชีวิตเด็กทุกคน เด็กจะรู้สึกสนุกสนาน เพลิดเพลิน ได้สังเกต มีโอกาสทำการทดลอง สร้างสรรค์ คิดแก้ปัญหา และค้นพบด้วยตนเอง การเล่นเกมจะมีอิทธิพลและมีผลดีต่อการเจริญเติบโต ช่วยพัฒนาร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จากการเล่นเกมเด็กมีโอกาสนเคลื่อนไหวส่วนต่างๆ ของร่างกาย ได้ใช้ประสาทสัมผัสและการรับรู้ ผ่อนคลายอารมณ์ และแสดงออกถึงตนเอง เรียนรู้ความรู้สึกของผู้อื่น การเล่นเกมจึงเป็นทางที่เด็กจะสร้างประสบการณ์เรียนรู้สิ่งแวดล้อม เรียนรู้ความเป็นอยู่ของผู้อื่น สร้างความสัมพันธ์อยู่ร่วมกับผู้อื่น กับธรรมชาติรอบตัว ดังนั้น หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้จึงถือ “การเล่น” อย่างมีจุดหมาย เป็นหัวใจสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก

4. แนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคม บริบททางสังคมและวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่หรือแวดล้อมตัวเด็ก ทำให้เด็กแต่ละคนแตกต่างกันไป หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยฉบับนี้ถือว่าผู้สอนจำเป็นต้องเข้าใจและยอมรับว่าวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็กมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาศักยภาพ และพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ผู้สอนควรต้องเรียนรู้บริบททางสังคมและวัฒนธรรมของเด็กที่ตนรับผิดชอบ เพื่อช่วยให้เด็กได้พัฒนา เกิดการเรียนรู้ และอยู่ในกลุ่มคนที่มาจากพื้นฐานเหมือนหรือต่างจากตนได้อย่างราบรื่น มีความสุข

จากแนวคิดเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยข้างต้น สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 5 ปี ทั้งนี้ผู้รับผิดชอบจะต้องดำเนินการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของตน และนำไปสู่การปฏิบัติให้เด็กปฐมวัยมีมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ที่กำหนดในจุดหมายของหลักสูตร หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดปรัชญาการศึกษาปฐมวัยว่า การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคน ตามศักยภาพ ภายใต้บริบทสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัย

หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยยังเน้นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และพัฒนาครอบคลุมเด็กทุกประเภท ทั้งเด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษ โดยคำนึงถึงความแตกต่างและบุคคล และเน้นเด็กเป็นสำคัญ

การจัดการศึกษา จัดหลักการให้สอดคล้องกับวิถีชีวิต สังคม วัฒนธรรมตามความเป็นจริงของเด็ก โดยมีผู้ใหญ่ในชุมชนเป็นผู้เชื่อมโยงองค์ความรู้ต่างๆ ให้แก่เด็ก ทั้งยังเปิดโอกาสให้เด็กได้พัฒนาอย่างเป็นองค์รวม โดยผ่านการเล่นซึ่งเป็นพัฒนาการตามธรรมชาติของเด็ก และผ่านกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัยเด็กเล็ก โดยมีผู้ใหญ่เป็นแบบอย่างที่ดีของการเรียนรู้ การจัดประสบการณ์ต่างๆ ในการเรียนรู้ที่สามารถดำรงในชีวิตประจำวันได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข ซึ่งต้องได้รับการประสานความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน และสถานศึกษา แนวทางดังที่กล่าวมาข้างต้นนำมาสู่การจัดการศึกษาปฐมวัย ดังนี้ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2547, หน้า 8)

1. การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสม การพัฒนาหลักสูตรพิจารณาจากวัยและประสบการณ์ของเด็ก โดยเป็นหลักสูตรที่มุ่งเน้นการพัฒนาเด็กทุกด้าน ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็ก เป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาส และเด็กพิเศษได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

2. การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ผู้สอนจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น

ผ่อนคลาย ไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสดำเนินกิจกรรม เรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการ อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้น สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน จึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคล ในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย

3. การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ผู้สอนมีความสำคัญ ต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอย่างมาก ผู้สอนต้องเปลี่ยนบทบาทจากผู้บอกความรู้หรือสั่งให้เด็ก ทำมาเป็นผู้อำนวยความสะดวก ในการจัดสภาพแวดล้อมประสบการณ์และกิจกรรมส่งเสริม พัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กที่ผู้สอนและเด็กมีส่วนร่วมที่จะริเริ่มทั้ง 2 ฝ่าย โดยผู้สอนจะเป็น ผู้สนับสนุน ชี้แนะ และเรียนรู้ร่วมกับเด็ก ส่วนเด็กเป็นผู้ลงมือกระทำ เรียนรู้ และค้นพบด้วยตนเอง ดังนั้น ผู้สอนจะต้องยอมรับ เห็นคุณค่า รู้จักและเข้าใจเด็กแต่ละคนที่ตนดูแลรับผิดชอบก่อน เพื่อ จะได้วางแผน สร้างสภาพแวดล้อม และจัดกิจกรรมที่จะส่งเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ผู้สอนต้องรู้จักพัฒนาตนเอง ปรับปรุงใช้เทคนิคการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับเด็ก

4. การบูรณาการการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนในระดับปฐมวัยยึดหลัก การบูรณาการที่ว่า หนึ่งแนวคิดเด็กสามารถเรียนรู้ได้หลายกิจกรรม หนึ่งกิจกรรมเด็กสามารถเรียนรู้ ได้หลายทักษะและหลายประสบการณ์สำคัญ ดังนั้น เป็นหน้าที่ของผู้สอนจะต้องวางแผน การจัดประสบการณ์ในแต่ละวันให้เด็กเรียนรู้ผ่านการเล่นที่หลากหลายกิจกรรม หลากหลายทักษะ หลากหลายประสบการณ์สำคัญ อย่างเหมาะสมกับวัยและพัฒนาการ เพื่อให้บรรลุจุดหมาย ของหลักสูตรแกนกลางที่กำหนดไว้

5. การประเมินพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กระดับปฐมวัย ยึดวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ ผู้สอนจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการ การเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกต พัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออกในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูล จากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิด การเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการจะช่วยผู้สอนในการ วางแผนการจัดกิจกรรม ชี้ให้เห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสาร กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ให้กับเด็กในวัยนี้ได้อีกด้วย

6. ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับครอบครัวของเด็ก เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ เนื่องจากสภาพแวดล้อมที่เด็กเจริญเติบโตขึ้นมา ผู้สอน พ่อแม่ และผู้ปกครองของเด็กจะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูล ทำความเข้าใจพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็ก ต้องยอมรับและร่วมมือกันรับผิดชอบ หรือถือเป็นหุ้นส่วนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาเด็กให้บรรลุเป้าหมายที่ต้องการร่วมกัน ดังนั้น ผู้สอนจึงมิใช่จะแลกเปลี่ยนความรู้กับพ่อแม่ ผู้ปกครองเกี่ยวกับการพัฒนาเด็กเท่านั้น แต่จะต้องให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการพัฒนาด้วย ทั้งนี้ มิได้หมายความว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองเป็นผู้กำหนดเนื้อหาหลักสูตรตามความต้องการ โดยไม่คำนึงถึงหลักการจัดที่เหมาะสมกับวัยของเด็ก

จากแนวคิดดังกล่าวข้างต้นสรุปได้ว่า หลักการจัดการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กที่มีความสัมพันธ์และพัฒนาอย่างต่อเนื่องเป็นขั้นตอนไปพร้อมกันทุกด้าน ซึ่งแนวคิดเกี่ยวกับวัฒนธรรมและสังคมที่แวดล้อมตัวเด็ก มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ การพัฒนาประสบการณ์จริงด้วยตัวเด็กเองในสิ่งแวดล้อมที่เป็นอิสระเอื้อต่อการเรียนรู้ซึ่งสามารถจัดกิจกรรมบูรณาการให้เหมาะสมกับระดับพัฒนาการของผู้เรียนแต่ละคน โดยถือว่าการเล่นอย่างมีจุดหมายเป็นส่วนสำคัญของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็ก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2548, หน้า 5-6)

นโยบายการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

กระทรวงมหาดไทยได้กำหนดนโยบายเกี่ยวกับจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2545 - พ.ศ. 2559 เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการศึกษาให้มีคุณภาพ และมาตรฐาน และสามารถพัฒนาศักยภาพคน ดังนี้

1. นโยบายด้านความเสมอภาคของการเปิดโอกาสทางการศึกษาขั้นพื้นฐาน เร่งจัดการศึกษาให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอภาคกันโดยการเข้ารับบริการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่าสิบสองปีให้ได้ด้วยความทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และ สถาบันอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2. นโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัย จัดการศึกษาให้เด็กปฐมวัยได้เข้ารับบริการทางการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีคุณภาพ บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันอื่นในท้องถิ่น มีสิทธิและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย

3. นโยบายด้านภาพมาตรฐานการศึกษา พัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับทุกประเภทการศึกษา

4. นโยบายด้านระบบบริหารและการจัดการศึกษา จัดระบบบริหารและการจัดการทางการศึกษาให้สอดคล้องกับระบบการจัดการศึกษาของชาติ อย่างมีประสิทธิภาพประสิทธิผล โดยมีเอกภาพในเชิงนโยบายมีความหลากหลายในการปฏิบัติอีกทั้งมีความพร้อมในการดำเนินการจัดการศึกษาและส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาท้องถิ่น การกำหนดนโยบายและแผนจัดการศึกษา ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาของเอกชนหรือรับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชน ประกอบการพิจารณาด้วย

5. นโยบายด้านครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา วางแผนงานบุคคล เพื่อใช้ในการประสานข้อมูล และเป็นข้อมูลในการนำเสนอพิจารณาสรรหาบุคคล พร้อมทั้งมีการประเมินผล การปฏิบัติงาน การพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เหมาะสมกับการเป็นวิชาชีพชั้นสูง โดยมีสิทธิประโยชน์สวัสดิการค่าตอบแทนเพียงพอและเหมาะสมกับคุณภาพและมาตรฐานวิชาชีพชั้นสูง

6. นโยบายด้านหลักสูตร ให้สถานศึกษาจัดทำรายละเอียด สาระหลักสูตรแกนกลาง และสาระหลักสูตรท้องถิ่นที่เน้นความรู้ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้ และบูรณาการตามความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา ทั้งการจัดการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย โดยให้สอดคล้องกับสภาพปัญหา และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองดีของสังคม และชาติ โดยคำนึงถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์

7. นโยบายด้านกระบวนการเรียนรู้ จัดกระบวนการเรียนรู้ให้ผู้เรียนทุกคนมีจิตสำนึกในความเป็นไทย และสามารถเรียนรู้ พัฒนาดตนเองได้ โดยถือว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาตามธรรมชาติเต็มตามศักยภาพให้เป็นการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตและส่งเสริมให้ผู้สอนสามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

8. นโยบายด้านทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา ระดมทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ทั้งด้านงบประมาณ การเงิน ทรัพย์สินในประเทศจากรัฐ บุคคล องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศ มาใช้จัดการศึกษา และจัดสรรงบประมาณให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญสูงสุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

9. นโยบายด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการผลิตและพัฒนาแบบเรียนเอกสารทางวิชาการ สื่อสิ่งพิมพ์ วัสดุอุปกรณ์ และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาอื่น โดยเร่งรัดพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตจัดให้มีเงินอุดหนุนการผลิตและมีแรงจูงใจในการผลิต รวมถึงการพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ตลอดจนการสื่อสารทุกรูปแบบ

สื่อตัวนำและโครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น

10. นโยบายด้านการส่งเสริมกีฬา นันทนาการและกิจกรรมเด็กเยาวชน ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการด้านกีฬา นันทนาการ กิจกรรม เด็ก เยาวชน รวมทั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ทุกรูปแบบ บริการแก่เด็ก เยาวชน ประชาชนอย่างหลากหลาย พอเพียง มีประสิทธิภาพ

11. นโยบายด้านการส่งเสริมอาชีพ สนับสนุน ส่งเสริม ช่วยเหลือ ให้มีการประกอบ อาชีพอิสระที่ถูกต้องตามกฎหมาย จัดให้มีการรวมกลุ่มอาชีพ ภูมิปัญญาท้องถิ่น สนับสนุนการ ระดมทุนและการจัดการ นำวิทยาการต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการประกอบอาชีพ การ จัดการด้านการตลาดให้ได้มาตรฐานและความเหมาะสมตามศักยภาพท้องถิ่น

12. นโยบายด้านศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น บำรุงรักษา ส่งเสริมและอนุรักษ์ สถาบันศาสนา ศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อให้เกิดสังคมภูมิปัญญาแห่งการเรียนรู้และสังคมที่เอื้ออาทรต่อกัน สืบทอดวัฒนธรรม ความภูมิใจในเอกลักษณ์ความเป็นไทยและท้องถิ่น (กระทรวงมหาดไทย, 2545, หน้า 10 - 12)

วัตถุประสงค์ของแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

1. เพื่อให้มีการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง ตาม พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

2. กำหนดกรอบทิศทางแนวการกระจายอำนาจสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ชัดเจน โดยมีกระบวนการที่ยืดหยุ่น สามารถปรับวิธีดำเนินงานให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป และมีการเรียนรู้จากประสบการณ์ที่เพิ่มขึ้น

3. เพื่อให้เกิดความชัดเจนเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ระหว่างราชการส่วนท้องถิ่น กับราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค เพื่อให้สอดคล้องกับการปฏิรูประบบราชการ และภาคีรัฐบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการทำงานร่วมกัน

4. กำหนดแนวทางการดำเนินงานของแผนปฏิบัติการ ซึ่งจะกำหนดหลักการทั่วไป โดยการพิจารณาถ่ายโอนภารกิจ รูปแบบการถ่ายโอน ภารกิจที่ราชการบริหารส่วนกลาง และราชการบริหารส่วนภูมิภาคจะถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะเวลาการถ่ายโอน แนวทางการจัดแบ่งอำนาจและหน้าที่ในการจัดบริการสาธารณะระหว่างรัฐกับองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละรูปแบบ และดำเนินการร่วมกัน ในรูปของสหการ แนวทางจัดสรรทรัพยากรด้านการเงิน การคลัง และบุคลากรให้แก่องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่และภารกิจ ปรับบทบาทและความสัมพันธ์

ระหว่างราชการบริหารส่วนกลาง ราชการบริหารส่วนภูมิภาค และราชการส่วนท้องถิ่น รวมทั้งแก้ไขกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องในเชิงรุกเพื่อสร้างความพร้อมในการปฏิบัติ โดยมุ่งในเชิงส่งเสริมเรื่องความเป็นอิสระขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, 2551, หน้า 6)

ในปัจจุบันจะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาคนเป็นสำคัญ และกระจายอำนาจที่เป็นจริงแก่ประชาชน ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีชีวิตและการพัฒนาของชุมชน

คำว่า “การกระจายอำนาจ” (Decentralization) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงของอำนาจ และการควบคุมจากศูนย์กลาง ไปยังส่วนปลาย เป็นการปรับเปลี่ยนอำนาจและความรับผิดชอบจากส่วนกลางไปยังกลุ่มวิชาชีพในชุมชน

ในทางการศึกษา “การกระจายอำนาจทางการบริหารและการจัดการศึกษา” หมายถึง การถ่ายโอนอำนาจหน้าที่ความรับผิดชอบและการตัดสินใจจากส่วนกลางหรือศูนย์รวมอำนาจไปสู่ส่วนต่าง ๆ ขององค์กรโดยให้ทุกส่วนขององค์กรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การบริหาร และกระบวนการทางกฎหมายที่จะมอบอำนาจขึ้นต้นและความรับผิดชอบให้แก่ท้องถิ่นในการตัดสินใจเกี่ยวกับ การบริหารสถานศึกษาทั้ง 4 โครงสร้างงานสถานศึกษาตั้งแต่การบริหารงานวิชาการ งานบุคลากร งานงบประมาณ และงานบริหารทั่วไป เพื่อให้สถานศึกษาและชุมชนมีอิสระในการบริหารจัดการศึกษา

การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะประสบผลสำเร็จได้จึงจำเป็นจะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างความพร้อมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการศึกษาและรับถ่ายโอนสถานศึกษา เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถจัดการศึกษาเพิ่มมากขึ้นทั้งทางการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยตามความพร้อมเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น เพื่อให้เด็กเยาวชนและประชาชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึงสอดคล้องกับความต้องการที่หลากหลายและวิถีชีวิตของท้องถิ่น โดยหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการส่งเสริมการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ได้แก่ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งสำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยปรับปรุงแก้ไขจุดอ่อนและภาวะคุกคามที่เป็นอุปสรรค และใช้จุดแข็งและโอกาสที่มีอยู่เพื่อการผลักดันให้การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าวข้างต้น ซึ่งจะเกิดประโยชน์แก่ประชาชนและประเทศชาติอย่างยั่งยืน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2551, หน้า 26)

ดังนั้นความสัมพันธ์ของส่วนกลาง (กระทรวง) กับส่วนภูมิภาค (เขตพื้นที่การศึกษา, องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น, สถานศึกษา) จะแบ่งบทบาทและหน้าที่ในการดำเนินงานทางการจัดการศึกษาอย่างชัดเจน ดังนี้

กระทรวง (ส่วนกลาง) มีอำนาจหน้าที่กำกับดูแลการศึกษาทุกระดับทุกประเภทกำหนดนโยบายแผน ตลอดจนมาตรฐานการศึกษาสนับสนุนตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการจัดการศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา รับแนวทางในการกระจายอำนาจด้านการบริหารการจัดการศึกษา ทั้งในด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารบุคคล การบริหารงานทั่วไป

องค์การบริหารการปกครองท้องถิ่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาทุกระดับตามความพร้อม เพื่อให้สถานศึกษาได้จัดการศึกษาตรงความเหมาะสม และความต้องการของผู้เรียน

หน้าที่จัดการศึกษาขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550

มาตรา 49 บุคคลย่อมมีสิทธิเสมอกันในการรับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐจะต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ โดยไม่เก็บค่าเล่าเรียน ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ หรือผู้อยู่ในสถานะยากลำบาก ต้องได้รับสิทธิตามวรรคหนึ่ง และการสนับสนุนจากรัฐ เพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยทัดเทียมกับบุคคลอื่น

การจัดการศึกษาอบรมขององค์กรวิชาชีพหรือเอกชน การศึกษาทางเลือกของประชาชน การเรียนรู้ด้วยตนเอง และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ย่อมได้รับความคุ้มครองและส่งเสริมที่เหมาะสมจากรัฐ

มาตรา 80 รัฐต้องดำเนินการตามแนวนโยบายด้านสังคม การสาธารณสุข การศึกษา และวัฒนธรรม ดังต่อไปนี้

1. คุ้มครองและพัฒนาเด็กและเยาวชน สนับสนุนการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาปฐมวัย ส่งเสริมความเสมอภาคของหญิงและชาย เสริมสร้างและพัฒนาความเป็นปึกแผ่นของสถาบันครอบครัวและชุมชน รวมทั้งต้องสงเคราะห์และจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุ ผู้ยากไร้ ผู้พิการหรือทุพพลภาพ และผู้อยู่ในสถานะยากลำบากให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและพึ่งพาตนเองได้

2. ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาระบบสุขภาพที่เน้นการสร้างเสริมสุขภาพอันนำไปสู่สุขภาพที่ยั่งยืนของประชาชน รวมทั้งจัดและส่งเสริมให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณสุขที่มีมาตรฐานอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ และส่งเสริมให้เอกชนและชุมชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาพและการจัดบริการสาธารณสุข โดยผู้มีหน้าที่ให้บริการดังกล่าวซึ่งได้ปฏิบัติหน้าที่ตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณ ย่อมได้รับความคุ้มครองตามกฎหมาย

3. พัฒนาคุณภาพ และมาตรฐานการจัดการศึกษาในทุกระดับและทุกรูปแบบ ให้สอดคล้องกับเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคมจัดให้มีแผนการศึกษาแห่งชาติ กฎหมาย เพื่อพัฒนาการศึกษาของชาติ จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาให้ก้าวหน้าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก รวมทั้งปลูกฝังให้ผู้เรียนมีจิตสำนึกของความเป็นไทย มีระเบียบวินัย คำนึงถึงประโยชน์ส่วนรวม และยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข

4. ส่งเสริมและสนับสนุนการกระจายอำนาจเพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรทางศาสนา และเอกชนจัดและมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนา มาตรฐานคุณภาพการศึกษาให้เท่าเทียมและสอดคล้องกับแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐ

5. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยในศิลปะวิทยาการแขนงต่าง ๆ และเผยแพร่ ข้อมูลผลการศึกษาวิจัยที่ได้รับทุนสนับสนุนการศึกษาวิจัยจากรัฐ

6. ส่งเสริมและสนับสนุนความรู้รักสามัคคีและการเรียนรู้ ปลูกจิตสำนึก และเผยแพร่ ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีของชาติ ตลอดจนค่านิยมอันดีงามและภูมิปัญญาท้องถิ่น

พระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542

มาตรา 16 ให้เทศบาล เมืองพัทยา องค์กรบริหารส่วนตำบลมีอำนาจและหน้าที่ในการ จัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

มาตรา 17 ภายใต้บังคับมาตรา 16 ให้้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจและหน้าที่ ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับระดับหนึ่งหรือ ทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสม และความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการ จัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ให้สามารถจัดการศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย และได้มาตรฐาน การศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดการศึกษา ตาม พ.ร.บ.การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีการจัดการศึกษา 3 รูปแบบ

1. การศึกษาในระบบ (Formal education) เป็นการศึกษาที่กำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษาหลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน การศึกษาในระบบมี 2 ระดับ

1.1 การศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี ก่อนระดับอุดมศึกษา มี 3 ระดับ ได้แก่

1.1.1 การศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา (3 - 6 ปี)

1.1.2 การศึกษาระดับประถมศึกษา

1.1.3 การศึกษาระดับมัธยมศึกษา มี 2 ระดับ

1) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (3 ปี)

2) การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (3 ปี) มี 2 ประเภท

- ประเภทสามัญศึกษา

- ประเภทอาชีวศึกษา

1.2 การศึกษาระดับอุดมศึกษาการศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ระดับ

1.2.1 การศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา

1.2.2 การศึกษาระดับปริญญา

2. การศึกษานอกระบบ (Non-formal education) เป็นการศึกษาที่มีความยืดหยุ่น ในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการจัดการศึกษา ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสม สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม การจัดการศึกษานอกระบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ การฝึกอบรมอาชีพให้แก่ราษฎร การฝึกอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับอินเทอร์เน็ต และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เป็นต้น

3. การศึกษาตามอัธยาศัย (Informal education) เป็นการศึกษาที่ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส โดยศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์ สังคม สภาพแวดล้อม สื่อ หรือ แหล่งความรู้อื่น ๆ การจัดการศึกษาตามอัธยาศัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ที่อ่านหนังสือพิมพ์ประจำหมู่บ้านห้องสมุดชุมชน จัดการสอนให้กับเด็กเร่ร่อนตามชุมชนเมืองใหญ่การอนุรักษ์และส่งเสริมภูมิปัญญาท้องถิ่น ศูนย์คอมพิวเตอร์ท้องถิ่น ศูนย์การเรียนรู้ต่าง ๆ เป็นต้น

การจัดการศึกษาท้องถิ่นมีเป้าหมายเพื่อให้เกิดความเข้มแข็งของท้องถิ่น ซึ่งประกอบด้วยความสามารถในการพึ่งพิงตนเองได้ทางเศรษฐกิจ ความสามารถในการแก้ไขปัญหาของตนเอง และ

การมีเอกลักษณ์และความยั่งยืนของท้องถิ่น ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่า เป้าหมายของการจัดการศึกษาท้องถิ่น คือ

1. ถ่ายทอดความรู้ ทักษะภูมิปัญญา ในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตบนพื้นฐานของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นนั้น
2. ถ่ายทอดความเชื่อและค่านิยมของท้องถิ่น และทำให้สมาชิกมีลักษณะคล้ายคลึงกันจนเป็นเอกลักษณ์ของท้องถิ่นนั้น ๆ และทำให้คุณลักษณะเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้สืบสานต่อเนื่อง ยั่งยืน
3. เป็นการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ของสมาชิกในท้องถิ่นในการแก้ไขปัญหาของตนเองและท้องถิ่นโดยใช้ภูมิปัญญาของตนเองได้

2. การดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ส่วนราชการต่าง ๆ ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดขึ้นเอง ถือว่าเป็นสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มาตรา 18 และมาตรา 4 แต่ก็ยังมีความแตกต่างหลากหลาย ทั้งในด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตรด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัย ด้านการมีส่วนร่วมและสนับสนุนจากชุมชนรวมถึงการพัฒนาคุณภาพ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องรับผิดชอบภารกิจในการจัดการศึกษาให้ได้คุณภาพและมาตรฐาน เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในความรับผิดชอบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นสถานศึกษาแห่งแรกที่มีคุณภาพและมาตรฐานสามารถให้บริการตอบสนองชุมชนด้านการจัดการศึกษาแก่ปฐมวัย อายุ 2 - 5 ขวบอย่างทั่วถึงและเป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพตามอำนาจหน้าที่ และเจตนารมณ์ของรัฐบาล

ดังนั้น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้จัดทำมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้นในปี พ.ศ. 2547 และในปี พ.ศ. 2553 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเห็นว่า มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดทำขึ้นในปี พ.ศ. 2547 ควรมีการปรับปรุงเนื้อหา หลักเกณฑ์ หรือหนังสือสั่งการต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับนวัตกรรมต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปจึงได้ดำเนินการปรับปรุงมาตรฐานการดำเนินงาน ดังนี้

ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีมาตรฐานและคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

โดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ แบ่งการจัดการเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงาน ด้านการบริหารงบประมาณ และด้านการบริหารบุคคล

1. ด้านการบริหารงาน

- 1.1 การจัดตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.2 การย้าย/รวมศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.3 การยุบเลิกศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก
- 1.4 การให้บริการอบรมเลี้ยงดู การจัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้

2. ด้านการบริหารงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบริหารงบประมาณศูนย์เด็กเล็ก ที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น จากรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเงินรายได้ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามแนวทางดังนี้

2.1 งบประมาณที่ได้รับการอุดหนุนจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรเป็นเงินอุดหนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปใช้จ่าย ดังนี้

- 2.1.1 ค่าอาหารเสริม (นม)
- 2.1.2 ค่าอาหารกลางวัน
- 2.1.3 ค่าตอบแทน และค่าครองชีพของบุคลากร
- 2.1.4 เงินประกันสังคม ของบุคลากร
- 2.1.5 ค่าวัสดุการศึกษา
- 2.1.6 ค่ายานพาหนะนำส่งเด็กไปสถานพยาบาล
- 2.1.7 ทุนการศึกษา หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต/ศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาการศึกษาปฐมวัยตามโครงการความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต และกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- 2.1.8 อื่นๆ

2.2 งบประมาณเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 การจัดหาสื่อ หนังสือ วัสดุ อุปกรณ์การเรียน และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3. ด้านการบริหารงานบุคคล

- 3.1 การสรรหา/การเลือกสรร และปรับสภาพ
- 3.2 การคัดเลือกหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ดำเนินการตามหนังสือกรมส่งเสริม

การปกครองท้องถิ่น ที่ บท 0893.4/ว61 ลงวันที่ 10 มกราคม พ.ศ. 2551 หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ค่วนมาก ที่ มก 0893.4/ว476 ลงวันที่ 3 มีนาคม พ.ศ. 2551 และหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ที่ มท. 0893.4/1612 ลงวันที่ 18 สิงหาคม พ.ศ. 2552 และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.3 การกำหนดค่าตอบแทน สิทธิ และบริการ ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น กำหนดค่าตอบแทน สิทธิ และสวัสดิการของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น หนังสือกระทรวงมหาดไทยกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.4 การประเมินผลการปฏิบัติงาน การประเมินผลการปฏิบัติงานของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อนำผลการประเมินไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาในเรื่องการเลื่อนค่าตอบแทน การต่อสัญญาจ้าง และอื่น ๆ ให้เป็นไปตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานส่วนท้องถิ่น เรื่องมาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับพนักงานจ้าง หนังสือกระทรวงมหาดไทย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และหนังสือสั่งการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

3.5 การพัฒนาบุคลากร ในองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้มีการปฐมนิเทศ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็กที่ได้รับการแต่งตั้งใหม่รวมทั้งการอบรมและการศึกษาดูงาน การนิเทศติดตามการดำเนินงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และส่งเสริมสนับสนุนการให้ทุนการศึกษาแก่หัวหน้าศูนย์

4. การบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4.1 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.2 การบริหารจัดการ

สรุปได้ว่า การดำเนินงานด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีหน้าที่รับผิดชอบการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดให้มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ กฎหมาย ระเบียบ และหนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้องโดยความร่วมมือสนับสนุนของประชาชนในชุมชนท้องถิ่นนั้น ๆ

ด้านบุคลากร

บุคลากรที่เกี่ยวข้องในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ประกอบด้วย หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ประกอบอาหาร ภารโรง และพนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นจะต้องมีคุณสมบัติบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษา อบรม เลี้ยงดู และส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ

เนื่องจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นมีนโยบายส่งเสริมสนับสนุนผู้ดูแลเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีความก้าวหน้า และมั่นคงทางวิชาชีพ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงได้กำหนดคุณสมบัติสถานภาพและบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กเล็กให้สอดคล้องตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาล เรื่องตำแหน่งและวิทยฐานะ พนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาเทศบาล (เพิ่มเติม) ซึ่งได้กำหนดให้หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครู ส่วนท้องถิ่นแต่การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะดำเนินการคัดเลือกและแต่งตั้งตามประกาศคณะกรรมการกลางพนักงานเทศบาลกำหนดได้ต้องเป็นกรณีที่ได้รับการจัดสรรอัตราจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นแล้วเท่านั้น ดังนั้น ในระหว่างที่ยังไม่มีการคัดเลือกและแต่งตั้งผู้ดูแลเด็กจากสถานภาพพนักงานจ้างเป็นตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก ตามประกาศคณะกรรมการกลางดังกล่าว ให้ผู้ดูแลเด็กซึ่งดำรงตำแหน่งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กมีปัจจุบัน มีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นปฏิบัติหน้าที่หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็ก รวมทั้งการสรรหาเข้าสู่ตำแหน่งดังกล่าว โดยมีคุณสมบัติเป็นไปตามที่กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นกำหนดแต่ให้มีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบตามมาตรฐานที่ 2 ด้านบุคลากรนี้ จึงได้กำหนดคุณสมบัติของหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และครูผู้ดูแลเด็กออกเป็น 2 กรณี คือ กรณีสถานภาพเป็นข้าราชการ/พนักงานครูส่วนท้องถิ่น และกรณีมีสถานภาพเป็นพนักงานจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ด้านบุคลากรเป็นการกำหนดมาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นการบริหารจัดการด้านบุคลากรให้มีประสิทธิภาพและเป็นระบบ โดยกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้แก่ หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก และผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก พนักงานจ้างที่ปฏิบัติหน้าที่อื่นในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งผู้บริหาร หัวหน้าส่วนราชการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีศักยภาพในการจัดการศึกษาอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการสำหรับเด็กเล็กได้อย่างถูกต้องตามหลักวิชาการด้วยความเหมาะสมอย่างมีคุณภาพ

ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

มาตรฐานด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

1. ด้านอาคารสถานที่

1.1 ที่ตั้ง สถานที่ตั้งศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ควรอยู่ในพื้นที่ซึ่งมีขนาดพอเหมาะและต้องไม่อยู่ในพื้นที่ซึ่งอาจเสี่ยงต่ออันตราย ได้แก่ บริเวณชนถ่ายแก๊ส น้ำมัน สารเคมีหรือสารพิษ มลภาวะทางอากาศ แสง เสียงที่มากเกินไป หากไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ต้องมีมาตรการป้องกันภาวะอุบัติเหตุต่าง ๆ ตามมาตรฐานความจำเป็นและเหมาะสม

1.2 จำนวนชั้นของอาคาร ตัวอาคารศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีจำนวนไม่เกิน 2 ชั้น นับจากพื้น หากสูงเกินกว่า 2 ชั้น ต้องมีมาตรการป้องกันอัคคีภัยและอุบัติเหตุต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นตามความเหมาะสมและความสูงของตัวห้อง ไม่ควรมีน้อยกว่า 2.4 เมตรนับจากพื้นถึงเพดาน

1.3 ทางเข้า-ออก และประตู หน้าต่างต้องมีความเหมาะสม สามารถเคลื่อนย้ายเด็กออกจากตัวอาคารได้สะดวก หากเกิดอุบัติเหตุหรือเหตุร้ายแรงใด ๆ ขึ้นโดยอย่างน้อยต้องมีทางเข้า-ออก 2 ทาง และแต่ละทางนั้นควรมีความกว้างประมาณ 80 เซนติเมตร

1.4 ประตู-หน้าต่างต้องมีความแข็งแรง อยู่ในสภาพใช้งานได้ดี มีขนาดและจำนวนเหมาะสมกับขนาดพื้นที่ของห้องและความสูงของหน้าต่างควรอยู่ที่ประมาณ 80 เซนติเมตร นับจากพื้นให้เด็กมองเห็นสิ่งแวดล้อมได้กว้างและชัดเจน นอกจากนี้บริเวณประตู-หน้าต่างไม่ควรมีสิ่งกีดขวางใด ๆ มาปิดกั้นช่องทางลมและแสงสว่าง

1.5 พื้นที่ใช้สอยต้องจัดให้มีบริเวณพื้นที่ในอาคารที่สะอาด ปลอดภัยและเพียงพอเหมาะสมกับการปฏิบัติกิจกรรมของเด็ก เช่น การเล่นเกมการเรียนรู้การรับประทานอาหาร และการนอน โดยแยกเป็นสัดส่วนจากห้องประกอบอาหาร ห้องส้วม และที่พักของเด็กป่วยโดยเฉลี่ยประมาณ 2.00 ตารางเมตรต่อเด็ก 1 คน นอกจากนี้พื้นที่สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาเด็กอาจจัดแยกเป็นห้องเฉพาะหรือจัดรวมเป็นห้องนอนเอนกประสงค์ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมที่หลากหลาย โดยใช้พื้นที่เดียวกันแต่เวลาต่างกัน และอาจปรับเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์หรือย้ายเครื่องเรือนตามความเหมาะสมและข้อจำกัดของพื้นที่

2. ด้านสิ่งแวดล้อม

ภายในอาคาร

1) แสงสว่าง ควรเป็นแสงสว่างจากธรรมชาติสม่ำเสมอทั่วทั้งห้องเอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาเด็ก เช่น มีแสงสว่างเพียงพอในการอ่านหนังสือได้อย่างสบายตา เป็นต้น ไม่ควรให้เด็กอยู่ในห้องที่ใช้แสงสว่างจากไฟฟ้าต่อเนื่องนานกว่า 2-3 ชั่วโมง เพราะจะทำให้เกิดภาวะเครียดและมีผลถึงฮอร์โมนการเติบโตของเด็ก

2) เสียง ต้องอยู่ในระดับที่ไม่ดังเกินไป (ระหว่าง 60-80 เดซิเบล) อาคารควรจะต้องอยู่ในบริเวณที่มีระดับเสียงเหมาะสม

3) การถ่ายเทอากาศ ควรมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก โดยมีพื้นที่ของหน้าต่าง ประตูและช่องลมรวมกันแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของพื้นที่ห้องกรณีที่เป็นห้องกระจก หรืออยู่ในบริเวณโรงงานที่มีมลพิษต้องติดเครื่องฟอกอากาศและมีเครื่องปรับอากาศอย่างเหมาะสม สำหรับบริเวณที่มีเด็กต้องเป็นเขตปลอดบุหรี่

4) สภาพพื้นที่ภายในอาคารต้องไม่ลื่นและไม่ชื้นและ ควรเป็นพื้นไม้หรือปูด้วยวัสดุที่มีความปลอดภัยจากอุบัติเหตุ

ภายนอกอาคาร

1) รั้ว ควรมีรั้วกั้นให้เป็นบริเวณที่มีสัดส่วน เพื่อความปลอดภัยของเด็กและควรมีทางเข้า-ออก ไม่น้อยกว่า 2 ทาง กรณีที่มีทางเดียวต้องมีความกว้างไม่น้อยกว่า 2 เมตร

2) สภาพแวดล้อมและมลภาวะ ควรมีสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะและควรตั้งอยู่ห่างจากแหล่งอบายมุข ฝุ่นละอองกลิ่นหรือเสียงที่รบกวน มีการจัดระบบสุขาภิบาล การระบายน้ำ การระบายอากาศและการจัดเก็บสิ่งปฏิกูลให้เหมาะสม ไม่ปล่อยให้เป็นแหล่งเพาะหรือแพร่เชื้อโรค โดยเฉพาะควรกำจัดสิ่งปฏิกูลทุกวัน

3) พื้นที่เล่นกลางแจ้งต้องมีพื้นที่เล่นกลางแจ้งเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า 2 ตารางเมตร ต่อจำนวนเด็ก 1 คน โดยจัดให้มีเครื่องเล่นกลางแจ้งที่ปลอดภัยดีพอสมควรกับจำนวนเด็ก ในกรณีที่ไม่สามารถจัดให้มีที่เล่นกลางแจ้งเป็นการเฉพาะหรือในสถานที่อื่น ๆ ได้ก็ควรปรับใช้ในพื้นที่ร่มแทน โดยมีพื้นที่ตามเกณฑ์ที่กำหนดหรืออาจจะจัดกิจกรรมกลางแจ้งสำหรับเด็กในสถานที่อื่น ๆ ที่เหมาะสม เช่น ในบริเวณวัดหรือสวนสาธารณะ เป็นต้น โดยต้องให้เด็กปฐมวัยมีกิจกรรมกลางแจ้งอย่างน้อย 1 ชั่วโมง ในแต่ละวัน

4) ระเบียงต้องมีความกว้างของระเบียงไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร และหากมีที่นั่งตามระเบียงต้องกว้างไม่น้อยกว่า 1.75 เมตร ขอบระเบียงต้องสูงจากที่นั่งไม่น้อยกว่า 70 เซนติเมตร นอกจากนี้ควรตรวจสอบสภาพความคงทนแข็งแรงและสภาพการใช้งานที่ปลอดภัยสำหรับเด็กด้วย

3. ด้านความปลอดภัย

มาตรการป้องกันด้านความปลอดภัย

1) ติดตั้งระบบและอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยหรือเครื่องตัดไฟภายในบริเวณอาคาร

2) ติดตั้งเครื่องดับเพลิงอย่างน้อย 1 เครื่อง ในแต่ละชั้นของอาคาร

- 3) ติดตั้งปลั๊กไฟให้สูงจากพื้นไม่น้อยกว่า 1.50 เมตร ถ้าติดตั้งต่ำกว่าที่กำหนดจะต้องมีฝาปิดครอบเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กเล่นได้ และควรหลีกเลี่ยงสายไฟต่อพ่วง
- 4) หลีกเลี่ยงเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ ซึ่งทำด้วยวัสดุที่แตกหักง่ายหรือแหลมคม หากเป็นไม้ต้องไม่มีเส้นไม้หรือเหลี่ยมคม
- 5) จัดให้มีตู้เก็บยาและเครื่องเวชภัณฑ์ สำหรับการปฐมพยาบาลวางไว้อยู่ในที่สูงสะดวกต่อการหยิบใช้และเก็บไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก
- 6) ใช้วัสดุกันลื่นในบริเวณห้องน้ำ-ห้องส้วม และเก็บสารจำพวกเคมี หรือน้ำยาทำความสะอาดไว้ในที่ปลอดภัยให้พ้นมือเด็ก
- 7) ไม่มีหลุมหรือบ่อน้ำที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กในบริเวณโดยรอบตัวอาคาร รวมทั้งไม่ควรปลูกต้นไม้ที่มีหนามแหลมคม
- 8) มีระบบการล็อกประตูในการเข้า-ออกนอกบริเวณอาคารสำหรับเจ้าหน้าที่เปิด-ปิดได้ ควรมีกริ่งสัญญาณเรียกไว้ที่หน้าประตูสำหรับห้องครัว และที่ประกอบอาหารควรมีประตูเปิด-ปิดที่ปลอดภัยเด็กเข้าไปไม่ได้
- 9) ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อป้องกันพาหะนำโรค และมีมาตรการป้องกันด้านสุขอนามัย
- 10) มีตู้หรือชั้นเก็บวัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนรู้ที่แข็งแรง มั่นคงสำหรับวัสดุอุปกรณ์ที่อาจเป็นอันตรายต่อเด็กนั้นควรจัดแยกให้พ้นมือเด็ก
- 11) เครื่องใช้เฟอร์นิเจอร์ควรมีขนาดและความสูงที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ให้เด็กสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างสม่ำเสมอด้วยตนเอง

มาตรการเตรียมความพร้อมรับสถานการณ์ฉุกเฉิน

- 1) มีการฝึกซ้อมสำหรับการป้องกันอุบัติเหตุอย่างสม่ำเสมอไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง
- 2) มีการฝึกอบรมบุคลากรในเนื้อหาด้านการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การป้องกันอุบัติเหตุและความเจ็บป่วยฉุกเฉินของเด็ก
- 3) มีหมายเลขโทรศัพท์ฉุกเฉินของส่วนราชการต่าง ๆ เช่น สถานีตำรวจ หน่วยป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยโรงพยาบาลไว้เพื่อติดต่อได้อย่างทันท่วงที กรณีเกิดเหตุการณ์คับขัน หรือจำเป็นที่อาจเกิดอันตรายแก่เด็ก และควรมีอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้สำหรับการปฐมพยาบาลติดประจำไว้ในที่เปิดเผย
- 4) มีสมุดบันทึกข้อมูลสุขภาพและพัฒนาการเด็กประจำไว้ กรณีต้องพาเด็กไปพบแพทย์สรุปได้ว่า ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มีความเหมาะสมและปลอดภัยแก่เด็กเล็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการและสุขภาพของเด็ก การจัดสภาพแวดล้อมที่ถูกต้องลักษณะ

จะส่งผลต่อสุขภาพโดยตรง มาตรการป้องกันการแพร่กระจายของโรคติดต่อสามารถลดความเสี่ยงจากการเกิดอุบัติเหตุ ส่งเสริมความปลอดภัยให้กับเด็กและฝึกนิสัยให้เด็กมีพฤติกรรมที่ถูกต้อง ซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญของการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

การศึกษาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดู และการให้ศึกษาไปพร้อม ๆ กัน เด็กจะได้รับการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาตามวัย และความสามารถของแต่ละบุคคล

1. คุณลักษณะที่พึงประสงค์
2. คุณลักษณะตามวัยเป็นความสามารถตามวัยหรือพัฒนาการตามธรรมชาติ เมื่อเด็กมีอายุถึงวัยนั้น ๆ ซึ่งคุณลักษณะตามวัยที่สำคัญของเด็ก
3. การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย อายุ 2 - 5 ปี (ไม่จัดเป็นรายวิชาแต่จัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น) เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรงเกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา
4. การจัดกิจกรรมประจำวัน กิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 2 - 5 ปี สามารถนำมาจัดเป็นกิจกรรมประจำวันได้หลายรูปแบบ ซึ่งเป็นการช่วยให้ทั้งผู้สอนและเด็กทราบว่า แต่ละวันจะทำกิจกรรมอะไร เมื่อใด และอย่างไร
5. โภชนาการสำหรับเด็ก เพื่อให้เด็กได้รับอาหารที่มีประโยชน์ต่อร่างกาย ส่งผลต่อการเจริญเติบโตของเด็กตามพัฒนาการควรส่งเสริมให้เด็กได้รับสารอาหารครบ

สรุปได้ว่า ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และส่งเสริมพัฒนาเด็กเล็ก เพื่อให้ได้รับการอบรมเลี้ยงดูและได้รับการศึกษาเพื่อการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย อารมณ์- จิตใจ สังคม และสติปัญญา และความสามารถของเด็ก ตลอดจนการจัดกิจกรรมประจำวันสำหรับเด็ก

ด้านการมีส่วนร่วมและส่งเสริมสนับสนุน

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 มาตรา 29 กำหนดให้สถานศึกษาร่วมกับบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่น ส่งเสริมความเข้มแข็งของชุมชนโดยจัดกระบวนการเรียนรู้ภายในชุมชนเพื่อให้ชุมชนมีการจัดการศึกษาอบรม มีการแสวงหาความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และรู้จักเลือกสรรภูมิปัญญาและวิทยาการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชน

ให้สอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการรวมทั้งหาวิธีการสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์พัฒนาระหว่างชุมชน และมาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้ในการจัดการศึกษา

ดังนั้น ในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมกันทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อเป็นไปตามกฎหมาย อีกทั้งยังเป็นการใช้ต้นทุนทางสังคมที่มีอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ที่จะทำให้มีการสร้างเสริมการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานต่อไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของสังคมจนเป็นที่ยอมรับในศักยภาพของการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกระบวนการบริหารแบบเป็นการระดมสรรพกำลังจากทุกภาคส่วนของสังคมภายใต้ทักษะการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้บริหารและหัวหน้าส่วนราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครู ครูผู้ดูแลเด็ก เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์กับทุกภาคส่วน เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เป็นสถานศึกษา และพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพของชุมชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สรุปได้ว่า ด้านการมีส่วนร่วม และการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน เป็นการกำหนดมาตรฐานสำหรับศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพต่อไป

ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย

เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในการอบรมเลี้ยงดู จัดประสบการณ์และส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้แก่เด็กปฐมวัยอย่างครอบคลุม กว้างขวาง เพื่อเสริมสร้างและส่งเสริมการพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับพื้นที่ให้มีการบริหารจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีคุณภาพ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมทั้งหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ครูผู้ดูแลเด็ก ครู ผู้ช่วยครูผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็ก ผู้บริหาร และผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงต้องส่งเสริมการสร้างเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยทั้งในระดับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับอำเภอ ระดับจังหวัด และระดับภาค

สรุปได้ว่า ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องสร้างเครือข่ายและมีการส่งเสริมที่ดี เพื่อเป็นการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

3. แนวคิดและทฤษฎีการมีส่วนร่วม

สรุปจากความหมายของการมีส่วนร่วม ผู้วิจัยสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วม หมายถึง การที่ประชาชน กลุ่มบุคคล หรือองค์กรเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการทำงานร่วมกัน เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนด ซึ่งต้องเข้ามามีส่วนร่วมในทุกขั้นตอนไม่ว่าจะเป็นการมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ การมีส่วนร่วมในการวางแผน และการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการดำเนินงาน และการมีส่วนร่วมในการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์

ปัญหาและอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง

ยาใจ แสงศักดิ์ (2531, หน้า 7 อ้างถึงใน โสภา มัดลิ่ง, 2551, หน้า 20) ได้กล่าวถึง ปัญหาความร่วมมือที่เกิดขึ้นระหว่างครูและผู้ปกครองไว้ดังนี้

1. ผู้ปกครองไม่เข้าใจข้อมูลข่าวสารจากทางโรงเรียน มีผู้ปกครองหลายรายเมื่อได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโรงเรียนแล้วเกิดความคิดขัดแย้งกับโรงเรียน แทนที่จะรับเสนอความคิดเห็นขัดแย้งให้โรงเรียนทราบกลับแสดงการต่อต้าน เช่น การโจมตีโรงเรียนให้บุตรหลานฟัง หากเด็กไม่เข้าใจหรือไม่ทราบข้อมูลก็จะไม่ชอบโรงเรียน ทำให้เด็กเกิดความรู้สึกต่อต้านโรงเรียนในเวลาต่อมา

2. ผู้ปกครองไม่ให้ความร่วมมือ เช่น ในการติดต่อขอไปเยี่ยมบ้านเด็ก ผู้ปกครองมักจะไม่อยู่บ้าน เมื่อติดต่อขอให้ผู้ปกครองไปพบครูที่โรงเรียนก็อ้างว่าไม่ว่าง

3. ผู้ปกครองขาดความเอาใจใส่ต่อเด็ก โดยอ้างถึงความจำเป็นทางเศรษฐกิจต้องออกไปทำงานนอกบ้าน ไม่มีเวลาในการดูแลแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ให้แก่เด็ก

อรุณี หรดาล (2536, หน้า 72 - 75 อ้างถึงใน โสภา มัดลิ่ง, 2551, หน้า 21 - 22) ได้สรุปสาเหตุที่ทำให้ผู้ปกครองไม่เข้าร่วมในการจัดการศึกษาว่าเกิดจาก

1. ผู้ปกครอง เนื่องจากภาวะทางเศรษฐกิจในปัจจุบันค่อนข้างรัดตัว ผู้ปกครองจำเป็นต้องออกทำงานนอกบ้านทั้งสองคน ดังนั้นจึงไม่มีเวลาที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน นอกจากนี้ผู้ปกครองยังมีอีกหลายลักษณะ คือ

- 1.1 ผู้ปกครองที่พยายามหลีกเลี่ยงการเข้าร่วมกิจกรรมกับโรงเรียน ผู้ปกครองประเภทนี้ส่วนมากจะมีทัศนคติไม่ดีหรือมีประสบการณ์ไม่ดีกับโรงเรียน

1.2 ผู้ปกครองที่ต้องเชิญชวนหรือชักชวนให้เข้าร่วมกิจกรรม ผู้ปกครองประเภทนี้ต้องได้รับการกระตุ้นหรือชักชวนให้เข้ามามีส่วนร่วมมือและช่วยเหลือในกิจการด้านต่าง ๆ

1.3 ผู้ปกครองที่พร้อมจะมีส่วนร่วมถ้าโรงเรียนต้องการ ผู้ปกครองประเภทนี้ไม่ค่อยมีความรู้สึกชอบหรือไม่ชอบโรงเรียนเป็นพิเศษ แต่ถ้าโรงเรียนต้องการความช่วยเหลือ หรือขอความร่วมมือในเรื่องใดที่สามารถช่วยได้ก็พร้อมที่จะช่วยเหลือดำเนินงานด้านต่าง ๆ ผู้ปกครองประเภทนี้ส่วนมากจะชอบและรู้สึกสนุกสนานที่ได้เข้าร่วมกิจกรรม

1.4 ผู้ปกครองที่ชอบและกระตือรือร้นที่จะช่วยเหลือหรือมีส่วนร่วมกับโรงเรียน ผู้ปกครองประเภทนี้ส่วนมากจะเป็นผู้นำในการจัดกิจกรรมหรือดำเนินการในเรื่องต่าง ๆ

2. ผู้บริหารโรงเรียนเนื่องจากผู้บริหารโรงเรียนเป็นบุคคลสำคัญในการกำหนดนโยบายและการวางแผนดำเนินงานด้านต่าง ๆ ในโรงเรียน ดังนั้นถ้าผู้บริหารไม่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาและไม่ให้การสนับสนุน โอกาสที่ผู้ปกครองจะได้เข้ามามีส่วนร่วมด้วยคงเป็นไปได้ยาก สาเหตุที่ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองสรุปได้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วม

2.1 การขาดเงินงบประมาณในการดำเนินกิจกรรม

2.3 ผู้บริหารเกรงว่าผู้ปกครองจะเข้ามาวุ่นวายในการบริหารงาน และรู้ความลับบางอย่างที่ไม่อยากเปิดเผยต่อคนทั่วไป

2.4 ผู้บริหารคิดว่าการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมเป็นการเพิ่มภาระงานให้กับตนเอง และบุคลากรของโรงเรียน ซึ่งปกติมีงานมากอยู่แล้ว

2.5 ผู้บริหารขาดความรู้ความสามารถในการดำเนินการให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

3. ครูมีบทบาทหน้าที่โดยตรงในการทำงานหรือร่วมกิจกรรมต่าง ๆ กับผู้ปกครอง ปัญหาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูมีหลายประการ คือ

3.1 ครูไม่แน่ใจว่าจะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในลักษณะใด และมากน้อยเพียงใด นอกจากนี้ครูบางคนยังไม่แน่ใจบทบาทหน้าที่ของตนเมื่อผู้ปกครองเข้าร่วมงานด้วย

3.2 ครูเกรงว่าจะมีปัญหากับผู้ปกครองเนื่องจากแนวความคิดในการดูแลเด็กของครูและผู้ปกครองอาจไม่เหมือนกัน

3.3 ครูเชื่อว่าการจัดกิจกรรมที่จะให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมต้องใช้เวลามากในการวางแผนและการเตรียมการ

3.4 ครูกังวลว่าผู้ปกครองที่สมัครเป็นผู้ช่วยครูที่ไม่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับการสอนเด็กมาก่อน อาจก่อให้เกิดความยุ่งยากในการจัดการเรียนการสอนได้

3.5 ครูเชื่อว่าผู้ปกครองบางคนไม่สามารถเก็บรักษาความลับได้ ดังนั้น จึงอาจเอาข้อมูลบางอย่างที่เป็นความลับของเด็กหรือโรงเรียนไปเล่าให้ผู้อื่นฟัง

ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผลจากการได้รับความร่วมมือจากผู้ปกครอง ชุมชน ซึ่งจะทำให้หน่วยงานได้รับประโยชน์ของการมีส่วนร่วมซึ่งมีผู้กล่าวไว้ดังนี้

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี (2548, หน้า 39) ได้ให้ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมดังนี้

1. เพิ่มคุณภาพการตัดสินใจ ช่วยให้เกิดพิจารณาทางเลือกใหม่ ทำให้การตัดสินใจรอบคอบขึ้น
2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา เมื่อการตัดสินใจนั้นได้รับการยอมรับจะช่วยลดความขัดแย้งระหว่างการนำไปปฏิบัติ
3. การสร้างฉันทามติ ลดความขัดแย้งทางการเมือง และเกิดความชอบธรรมในการตัดสินใจของรัฐ
4. การมีส่วนร่วมตั้งแต่ต้นสามารถลดการเผชิญหน้าและความขัดแย้งที่รุนแรงได้
5. การเพิ่มความง่ายในการปฏิบัติ สร้างให้ประชาชนเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของและมีความกระตือรือร้นในการช่วยให้เกิดผลในทางปฏิบัติ
6. ช่วยทำให้เจ้าหน้าที่ของรัฐมีความใกล้ชิดกับประชาชน และไวต่อความรู้สึกห่วงกังวล ของประชาชน และเกิดความตระหนักในการตอบสนองต่อความกังวลของประชาชน
7. การพัฒนาความเชี่ยวชาญและความคิดสร้างสรรค์ของสาธารณชน ถือว่าเป็นการให้การศึกษาชุมชน เพื่อเรียนรู้กระบวนการตัดสินใจและเป็นเวทีฝึกผู้นำชุมชน
8. ช่วยทำให้ประชาชนสนใจประเด็นสาธารณะมากขึ้นเป็นการเพิ่มทุนทางสังคม และช่วยเสริมสร้างให้ประชาชนเป็นพลเมืองที่กระตือรือร้นสอดคล้องกับการปกครองตามหลักประชาธิปไตยแบบมีส่วนร่วม

ธีรภัทร เจริญดี (2542, หน้า 13) กล่าวว่า ประโยชน์ที่ได้รับจากการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ประกอบด้วย

1. การมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้ปกครอง เป็นการลดความสูญเปล่าทางการศึกษา ก่อให้เกิดความรู้สึกที่มีอำนาจ มีส่วนร่วมเป็นเจ้าของโรงเรียนทำให้เกิดพลังในการเปลี่ยนแปลง

2. ทำให้เกิดโอกาสในการดำเนินการด้านการศึกษาอย่างเต็มที่ และมีการนำทรัพยากรในท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการศึกษามากขึ้น

3. ประชาชนในชุมชนมีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนเป็นอย่างดี โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ตรงความต้องการของผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งจะส่งผลถึงนักเรียนต่อไป

4. โรงเรียนกับชุมชนมีความสัมพันธ์กันมากขึ้น

วันชัย วัฒนศัพท์ (2543, หน้า, 28) ให้ความเห็นว่าการมีส่วนร่วมของนั้นสามารถนำไปใช้ในการบริหารจัดการโครงการต่าง ๆ เกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ได้ดังนี้

1. เพิ่มคุณภาพของการตัดสินใจ
2. การลดค่าใช้จ่ายและการสูญเสียเวลา
3. การสร้างฉันทามติ
4. การเพิ่มความง่ายต่อการนำไปปฏิบัติ
5. การหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้าใน “กรณีที่ย่ำแย่ที่สุด”
6. การดำรงไว้ซึ่งความน่าเชื่อถือและความชอบธรรม

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2547, หน้า 63) ได้สรุปว่า ประโยชน์ของการมีส่วนร่วมมีดังต่อไปนี้

1. ได้ทราบถึงความต้องการของท้องถิ่น
2. แบ่งเบาภาระหรือรับภาระแทนราชการในการจัดการศึกษาได้บางกรณี
3. เป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับชุมชนหรือผู้ร่วมงาน
4. ลดความขัดแย้งในการบริหารงาน
5. เป็นการสร้างความสามัคคีในหมู่คณะ
6. เป็นการเสริมสร้างบรรยากาศการทำงานแบบประชาธิปไตย
7. เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน ซึ่งเท่ากับว่าลดต้นทุนในการผลิตเพราะว่าทุกคนจะมีความรู้สึกกันว่ามีส่วนเกี่ยวข้องผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร จึงช่วยกันใช้ทรัพยากรอย่างประหยัด

ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสรุปได้ว่า ประโยชน์การมีส่วนร่วมนั้น เป็นการร่วมมือร่วมใจของคนจากทุกภาคส่วนในการดำเนินกิจกรรม อีกทั้งยังเป็นการสร้างความสัมพันธ์อันดีต่อกัน และยังสร้างความสามัคคีร่วมกัน และนอกจากนั้นยังทราบถึงความต้องการของท้องถิ่นทำให้มีความรู้สึกว่ามีส่วนเกี่ยวข้องผูกพันและเป็นส่วนหนึ่งขององค์กรร่วมกัน

4. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับสุขภาวะ

องค์การอนามัยโลก ได้นิยามไว้ว่า “สุขภาพ หมายถึง สุขภาวะที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย จิตใจ สังคม และปัญญา มิใช่เพียงการปราศจากโรคหรือความพิการเท่านั้น” สุขภาพ หมายถึง ภาวะของมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางกาย ทางจิต ทางปัญญา และทางสังคม เชื่อมโยงกันเป็นองค์รวมอย่างสมดุล (กระทรวงสาธารณสุข, 2550, หน้า 1) และตามนิยาม “สุขภาพ” ขององค์การอนามัยโลก และ พ.ร.บ.สุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2550 หรือสุขภาวะที่สมบูรณ์ทุก ๆ ทางเชื่อมโยงกัน สะท้อนถึงความ เป็นองค์รวมอย่างแท้จริงของสุขภาพที่เกื้อหนุนและเชื่อมโยงกันทั้ง 4 มิติ นำมาสู่วิสัยทัศน์ของ สำนักงานกองทุนสนับสนุนการส่งเสริมสุขภาพ (สสส.) คือ “คนไทยมีสุขภาวะยั่งยืน หมายถึง คนไทยมีสุขภาวะดีครบทั้งสี่ด้าน ได้แก่ กาย จิต สังคม และปัญญา อันได้แก่

1. สุขภาวะทางกาย หมายถึง การมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรง มีเศรษฐกิจพอเพียง มีสิ่งแวดล้อมดี ไม่มีอุบัติเหตุ เป็นต้น
2. สุขภาวะทางจิต หมายถึง จิตใจที่เป็นสุข ผ่อนคลาย ไม่เครียด คล่องแคล่ว มีความเมตตา กรุณา มีสติ มีสมาธิ เป็นต้น
3. สุขภาวะทางสังคม หมายถึง การอยู่ร่วมกันด้วยดี ในครอบครัว ในชุมชน ในที่ทำงาน ในสังคม ในโลก ซึ่งรวมถึงการมีบริการทางสังคมที่ดี และมีสันติภาพ เป็นต้น
4. สุขภาวะทางปัญญา (จิตวิญญาณ) หมายถึง ความสุขอันประเสริฐที่เกิดจากมีจิตใจสูง เข้าถึงความจริงทั้งหมด ลดละความเห็นแก่ตัว มุ่งเข้าถึงสิ่งสูงสุด ซึ่งหมายถึงพระนิพพาน หรือ พระผู้เป็นเจ้าหรือความดีสูงสุด สุดแล้วแต่ความเชื่อที่แตกต่างกันของแต่ละคน

ดังนั้นสุขภาวะ จึงหมายถึง การดำรงชีพของบุคคลอย่างมีสุขทั้งกาย และจิต อาจกล่าวได้ว่ามิใช่เพียงไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ แต่รวมถึงการมีชีวิตที่มีร่างกายแข็งแรง จิตแข็งแรง มีความสุขอยู่ในสังคม โลกในปัจจุบัน ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว บางอย่างที่เกิดขึ้นก่อให้เกิดภาวะคุกคามต่อสุขภาวะคนไทยเกิดเป็นปัญหาด้าน สุขภาพ มลภาวะที่เกิดขึ้น การเปลี่ยนแปลงที่เกี่ยวกับอาหาร วิถีชีวิต ค่านิยมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนไป ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพตามมาทั้งสิ้นก่อให้เกิดโรคภัยไข้เจ็บ เช่น เกิดโรคเอดส์ เกิดโรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจขาดเลือด เกิดอุบัติเหตุสูงขึ้น เป็นต้น มีโรคหลายโรคที่อาจป้องกันหรือสามารถลดอัตราเสี่ยงลงได้ ซึ่งต้องการความร่วมมือร่วมใจจากหลาย ๆ ฝ่ายช่วยการส่งเสริมสุขภาพให้กับสังคม

องค์การอนามัยโลก ซึ่งเป็นองค์การสากลที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม ดูแล และส่งเสริมสุขภาพอนามัยของประชากรทั่วโลกให้คำจำกัดความของคำว่า สุขภาพกาย และสุขภาพจิต ไว้ดังนี้

สุขภาพกาย หมายถึง สภาพของร่างกายที่เจริญเติบโต แข็งแรง สมบูรณ์ ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ไม่ทุพพลภาพ อวัยวะต่าง ๆ อยู่ในสภาพที่ดีมีความสมบูรณ์ แข็งแรง สามารถทำงานได้ตามปกติ และมีความสัมพันธ์กันทุกส่วนได้เป็นอย่างดี และก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานด้วย

สุขภาพจิต หมายถึง ความสามารถของบุคคลที่จะปรับตัวให้มีความสุขอยู่กับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้ดี มีสัมพันธภาพอันดีกับบุคคลอื่น และดำรงชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุขสบาย รวมทั้งสนองความสามารถของตนเองในโลกที่กำลังเปลี่ยนแปลงได้ โดยไม่มีข้อขัดแย้งภายในจิตใจ และไม่ขัดกับสภาพความเป็นจริงในสังคมที่บุคคลนั้นดำรงชีพอยู่

ความมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดีส่งผลให้

1. สภาพร่างกายและจิตใจมีการพัฒนาการและเจริญเติบโตได้เหมาะสมกับวัย
2. การทำงานของอวัยวะต่าง ๆ มีความสมบูรณ์แข็งแรง และทำงานได้อย่างปกติ
3. บุคคลมีความสามารถในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้เป็นอย่างดี

คุณค่าของภาวะความสมดุลระหว่างสุขภาพกายและสุขภาพจิต

นักปราชญ์ชาวกรีกโบราณที่กล่าวถึงความเชื่อในเรื่องดังกล่าวไว้ว่า

“A Sound Mind in a Sound Body” ซึ่งมีผู้ให้ความหมายว่า “จิตใจที่ดีซ่อนอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์” ถ้าคนเราร่างกายสมบูรณ์และแข็งแรงดี จิตใจก็จะเป็นสุข สดชื่น แจ่มใส เบิกบาน แต่ถ้าร่างกายอ่อนแอ เจ็บไข้ได้ป่วยบ่อย ๆ จิตใจก็จะหดหู่ ไม่สดชื่นแจ่มใส ดังนั้นคนเราถ้าจิตใจไม่สบายไม่เป็นสุข มีความเครียด มีความวิตกกังวลใจ ก็จะมีผลต่อร่างกาย เช่น กินไม่ได้ นอนไม่หลับ อาหารไม่ย่อย ร่างกายซูบผอม หน้าซีดเขียวเศร้าหมอง นี่เป็นเครื่องพิสูจน์ว่าร่างกายและจิตใจแยกขาดออกจากกันไม่ได้ ฉะนั้นเราจึงควรดูแลรักษาสุขภาพร่างกายและจิตใจควบคู่กันไป

สำหรับคำว่า ภาวะความสมดุลระหว่างสุขภาพกายและสุขภาพจิต หมายถึง สภาวะที่ร่างกายและจิตใจมีความปกติในด้านความสัมพันธ์ระหว่างกัน ในทางตรงกันข้ามหากสุขภาพส่วนใดส่วนหนึ่งมีความบกพร่องหรือมีสภาวะที่ผิดปกติไป ก็ถือว่าเกิดความไม่สมดุลระหว่างสุขภาพทั้งสองด้านขึ้น

Health : สุขภาพ คือ สภาวะอันสมบูรณ์ของภาวะทางกาย จิต และสังคม

ตามพระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ 2545 คำว่า สุขภาพ หมายถึง ภาวะที่มีความพร้อมสมบูรณ์ทั้งทางร่างกาย กล่าวคือ การมีร่างกายที่แข็งแรง ไม่เป็นโรค ไม่พิการ มีความคล่องแคล่ว และมีกำลังพร้อมทั้งการมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมสุขภาพ

ความหมายของสุขภาพ แบ่งออกเป็น 4 องค์ประกอบด้วยกัน คือ

1. สุขภาพกาย (Physical Health) คือ ร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์ ไม่มีโรคภัยเบียดเบียน ร่างกายทำงานได้ตามปกติ อย่างมีประสิทธิภาพ ดังคำกล่าวที่ว่า การไม่มีโรคเป็นลาภอันประเสริฐ
2. สุขภาพจิต (Mental Health) คือ จิตใจเบิกบานแจ่มใส ควบคุมตัวเองได้ดี ดังคำกล่าวที่ว่า จิตใจที่แจ่มใส ย่อมอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์
3. สุขภาพสังคม (Social Health) คือ สภาวะทางใจ สมบูรณ์ ปรับตัวให้เข้ากับสังคม ดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุขมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง
4. สุขภาพจิตวิญญาณ (Spiritual Health) คือ ปัญญารู้เท่าทัน ความดีและความชั่ว ประโยชน์และโทษ มีจิตใจดีงาม เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีคุณธรรม ดำรงชีวิตอยู่ในศีลธรรมอันดีงาม

จะเห็นได้ว่าการมีสุขภาพที่ดีต้องมีทั้ง 4 องค์ประกอบครบถ้วน ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง เราก็จะไม่สามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข ถ้าขาดสุขภาพกายที่ดี เราก็จะมีโรคภัยรุมเร้า ถ้าขาดสุขภาพจิตที่ดี เราก็จะหดหู่ ถึงแม้จะมีปัจจัยที่ดีหลายๆอย่าง ถ้าขาดสุขภาพสังคมที่ดี เราก็ไม่สามารถดำรงชีวิตอยู่กับคนอื่นได้ ถ้าขาดสุขภาพจิตวิญญาณที่ดี เราก็อาจเป็นคนชั่วโดยที่ไม่รู้ตัว

สุขภาพ หมายถึง ภาวะของความสมบูรณ์ของ ร่างกาย จิตใจ และการดำรงชีวิต อยู่ในสังคม ปราศจากโรคภัย สุขภาพมีความหมายเชิงบวก นั่นคือต้องมีทั้ง สุขภาพกายที่ดี สุขภาพจิตที่ดี สุขภาพสังคมที่ดี สุขภาพจิตวิญญาณที่ดี จึงจะกล่าวได้ว่ามีสุขภาพที่ดี ซึ่งผู้มีสุขภาพดี ถือเป็นกำไรของชีวิต เพราะผู้ที่มีจะดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ในอดีตคำว่า สุขภาพ หมายถึง สุขภาพกายเป็นหลัก ต่อมาจึงได้กล่าวถึงสุขภาพจิต รวมไปด้วย เพราะเห็นว่าคนที่มีสุขภาพกายสมบูรณ์แข็งแรง แต่สุขภาพจิตเสื่อมโทรมหรือเป็นโรคจิตก็ไม่สามารถดำเนินชีวิตเป็นปกติสุขได้ ช้ำร้ายอาจจะทำร้ายผู้อื่นได้อีกด้วย

ปัจจุบัน คำว่า สุขภาพ มิได้หมายความว่าเฉพาะสุขภาพกายและสุขภาพจิตเท่านั้น แต่ยังหมายรวมถึงสุขภาพสังคม และสุขภาพศีลธรรมอีกด้วย

สรุปว่าในความหมายของ "สุขภาพ" ในปัจจุบันมีองค์ประกอบ 4 ส่วนด้วยกัน คือ

1. สุขภาพกาย หมายถึง สภาพที่ดีของร่างกาย กล่าวคือ อวัยวะต่างๆอยู่ในสภาพที่ดี มีความแข็งแรงสมบูรณ์ ทำงานได้ตามปกติ และมีความสัมพันธ์กับทุกส่วนเป็นอย่างดี และก่อให้เกิดประสิทธิภาพที่ดีในการทำงาน
2. สุขภาพจิต หมายถึง สภาพของจิตใจที่สามารถควบคุมอารมณ์ได้ มีจิตใจเบิกบานแจ่มใส มิให้เกิดความคับข้องใจหรือขัดแย้งในจิตใจ สามารถปรับตัวเข้ากับสังคมและสิ่งแวดล้อมได้อย่างมีความสุข

3. สุขภาพสังคม หมายถึง สภาวะที่ดีของปัญญาที่มีความรู้ทั่ว รู้เท่าทันและความเข้าใจอย่างแยกได้ในเหตุผลแห่งความดีความชั่ว ความมีประโยชน์และความมีโทษ ซึ่งนำไปสู่ความมีจิตอันดีงามและเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

4. สุขภาพศีลธรรม หมายถึง บุคคลที่มีสภาวะทางกายและจิตใจที่สุขสมบูรณ์ สามารถปฏิบัติสัมพันธและปรับตัวให้อยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดีและมีความสุข

ลักษณะผู้ที่มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี

ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพกายที่ดี

สุขภาพกาย หมายถึง สภาวะของร่างกายที่มีความสมบูรณ์ แข็งแรง เจริญเติบโตอย่างปกติ ระบบต่าง ๆ ของร่างกายสามารถทำงานได้เป็นปกติ และมีประสิทธิภาพ ร่างกายมีความต้านทานโรคได้ดี ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ และความทุพพลภาพ ดังนั้น ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพกายที่ดีมีดังนี้

1. มีการเจริญเติบโตทางด้านร่างกายที่สมวัย มีน้ำหนัก และส่วนสูงเป็นไปตามเกณฑ์อายุ

2. มีขนาดร่างกายสมส่วน คือ มีน้ำหนัก และส่วนสูงที่ได้สัดส่วนกัน
3. กล้ามเนื้อส่วนต่าง ๆ มีความแข็งแรง ลุก – นั่ง ได้หลายครั้ง ดึงข้อได้หลายครั้ง
4. มีความอดทนของระบบหายใจ และระบบไหลเวียนโลหิตที่ดี
5. มีความอ่อนตัวที่ดี
6. มีความคล่องแคล่วในการเคลื่อนไหว
7. มีความอยากรับประทานอาหาร และอยากรับประทานมาก ๆ ไม่เบื่ออาหาร
8. มีร่างกายแข็งแรง
9. มีภูมิต้านทานโรคดี และไม่มีโรคภัยไข้เจ็บ ไม่พิการ หรือผิดปกติอื่น ๆ
10. พักผ่อนนอนได้เป็นปกติ

ลักษณะผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี

สุขภาพจิต หมายถึง สภาวะของจิตใจที่มีความสดชื่น แจ่มใส สามารถควบคุมอารมณ์ให้มั่นคงเป็นปกติ สามารถปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคม และสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ ได้ดี สามารถเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี และปราศจากความขัดแย้ง หรือความสับสนภายในจิตใจ ดังนั้น ลักษณะของผู้ที่มีสุขภาพจิตที่ดี มีดังนี้

1. ไม่เป็นโรคจิต โรคประสาท
2. สามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคม และสิ่งแวดล้อมได้
3. มีสัมพันธภาพที่ดีกับบุคคลอื่น ๆ

4. มีชีวิตมั่นคง ไม่ขัดแย้ง เมื่อใดที่มีความสุข ความสบายใจ
5. ยอมรับความเป็นจริงเกี่ยวกับตนเอง เข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคล
6. ยอมรับข้อบกพร่องของตนเอง ให้อภัยข้อบกพร่องข้อคนอื่น
7. มีความรับผิดชอบ
8. มีความพึงพอใจกับงาน และผลงานของตนเอง พอใจที่จะเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับ
9. แก้ไขความไม่สบายใจ ความคับข้องใจ และความเครียดของตนเองได้
10. รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ไม่หว่านกระแวงผู้อื่นเกินควร
11. มีอารมณ์มั่นคง เป็นคนอารมณ์ดี มีอารมณ์ขันบ้าง
12. มีความเชื่อมั่นในตนเอง
13. สามารถควบคุมความต้องการของตนเองในความเป็นแนวทางที่สังคมยอมรับ
14. แสดงออกด้วยความรู้สึกสบาย ๆ
15. อยู่ในโลกความเป็นจริง สามารถเผชิญกับความจริงได้

สุขภาพกาย และสุขภาพจิต เป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นต่อการดำเนินชีวิต การที่จะดำรงชีวิตอยู่อย่างปกติได้ ต้องทำให้ร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ จิตใจมีความสุข ความพอใจ ความสมหวังทั้งตนเอง และผู้อื่น ผู้ที่มีสุขภาพกาย และสุขภาพจิตที่ดี จะปฏิบัติหน้าที่ได้ดี และมีประสิทธิภาพ การที่เราารู้สึกว่า สุขภาพกาย และสุขภาพจิตของเรา มีความปกติ และสมบูรณ์ดี เราก็จะมีความสุข แต่ในทางตรงกันข้าม ถ้าสุขภาพกาย และสุขภาพจิตของเราผิดปกติ หรือ ไม่สมบูรณ์เราก็จะมีความทุกข์ การรู้จักบำรุงรักษา และส่งเสริมสุขภาพกาย และสุขภาพจิต เป็นสิ่งที่จำเป็นสำหรับชีวิตของทุกคน ในปัจจุบันเป็นที่ยอมรับว่าการรู้จักดูแลสุขภาพกาย และสุขภาพจิตนั้น เป็นสิ่งสำคัญมากที่จะช่วยให้ชีวิตอยู่ได้ด้วยความสุขสมบูรณ์ และมีคุณภาพ

สุขภาพะเด็กไทยภายใต้ศูนย์เด็กเล็กคุณภาพ

ปัจจัยทางสังคมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพะในเด็กได้แก่ ปัญหาเศรษฐกิจในครอบครัว บิดามารดาอายุน้อย ครอบครัวแตกแยกเนื่องจากการหย่าร้าง สภาพแวดล้อมที่มีสิ่งยั่วยุเด็ก ค่านิยม นโยบายของรัฐที่ให้ความสำคัญในเรื่องเศรษฐกิจของประเทศโดยไม่ค่อยคำนึงถึงผลกระทบทางสังคม ผลกระทบจากความขัดแย้ง และภัยธรรมชาติ และจากตัวเด็กเอง เช่น ขาดความรัก ความอบอุ่น และเรื่องของความแตกต่างทางชาติพันธุ์ ปัญหาดังกล่าวทำให้เด็กกลายเป็นเด็ก ด้อยโอกาส เช่น เด็กที่ถูกทารุณทางร่างกาย จิตใจ และทางเพศ แรงงาน เด็กชาวไทยต่างวัฒนธรรม และเด็กชาวเขา เด็กไร้สัญชาติ และเด็กต่างชาติ ซึ่งปัญหาที่เกิดขึ้นกับเด็กโดยตรงก็คือ ปัญหาสุขภาพ และการขาดโอกาสในการพัฒนาศักยภาพ

คุณภาพของชีวิตและสังคม ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับเด็ก ๆ พ่อแม่สร้างลูกที่ดีได้ด้วยการอ่านนิทานให้ลูกฟังทุกวันพร้อมสอดแทรกการสอนลงไป และความสุขจากการฟังพ่อแม่เล่านิทานจะเป็นร่องรอยลึกอยู่ในสมองอย่างยากที่จะลบเลือนเวลาแห่งความสุขร่วมกัน ระหว่างพ่อแม่ลูกคือการลงทุนเพื่ออนาคตภายภาคหน้า

จากผลการสำรวจสถานการณ์เด็กไทยปี 2548-2549 พบว่า เด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี ที่อยู่ในครัวเรือนมีหนังสือสำหรับเด็กร้อยละ 42.6 เฉลี่ย มีเพียง 2 เล่ม (ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ที่กำหนดว่า ครัวเรือนจะมีหนังสือสำหรับเด็กเฉลี่ย 3 เล่ม) เด็กอายุ 24-59 เดือน มีหนังสือสำหรับเด็ก ร้อยละ 51.7 เด็กอายุ 0-23 เดือน มีหนังสือสำหรับเด็ก ร้อยละ 28.8 ของเล่นเด็กมีเพียงร้อยละ 31.1 ซึ่งส่วนใหญ่ซื้อจากร้านค้ามากที่สุด ร้อยละ 77.3 ยังมีเด็กอีกร้อยละ 8.4 ที่ไม่มีของเล่น

จากการศึกษาปัจจัยด้านการเลี้ยงดูเด็กของผู้ปกครองและการมีส่วนร่วมของชุมชนต่อการส่งเสริมการเจริญเติบโตและการพัฒนาการเด็กปฐมวัยในเขตสาธารณสุขที่ 4 และ 5 ปี 2556 พบว่า ในเด็กช่วงอายุ 1 ปี 7 เดือน – 3 ปี จะได้รับการเลี้ยงดู เอาใจใส่ด้วยความรัก ความอบอุ่น อาหารตามวัย การดูแลร่างกาย ความสะอาดทั่วไป การฝึกวินัย การฝึกให้เด็กช่วยเหลือตนเองตามช่วงวัย การเล่นกับลูก การป้องกันอุบัติเหตุ ที่จะเป็นอันตรายกับเด็ก การส่งเสริมพัฒนาการตามวัย ผู้ปกครองเด็กทำเป็นประจำต่อเนื่องมากกว่า ร้อยละ 80 ยกเว้นเรื่องการเล่านิทานที่ผู้ปกครองทำได้ประจำ ร้อยละ 25.3 ทำได้บางครั้ง ร้อยละ 60.4 หลีกเลี่ยงการดูทีวีของเด็ก ผู้ปกครองทำได้ประจำเพียง ร้อยละ 53.5

ในเด็กช่วงอายุ 3 ปี – 5 ปี เด็กได้รับการดูแลด้วยความรัก ความอบอุ่น การให้อาหารตามวัย การฝึกระเบียบวินัย ผู้ปกครองทำเป็นประจำร้อยละ 75.0 การเล่านิทานทำประจำ ร้อยละ 32.5 ทำเป็นบางครั้งร้อยละ 54.4

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเป็นอีกทางเลือกหนึ่งสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครอง ที่มอบความไว้วางใจ ความเชื่อมั่นในการดูแลบุตรหลานแทนตนเอง ซึ่งศูนย์เด็กเล็กในปัจจุบันอยู่ในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดกระบวนการให้บริการตามมาตรฐาน 6 ด้าน ครอบคลุมด้านการเจริญเติบโต อนามัยในช่องปาก และการจัดอาหารถูกหลักสุขาภิบาล ด้านพัฒนาการและการเรียนรู้ตามช่วงวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อมภายในและภายนอก ด้านการป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ด้านบุคลากรครูผู้ดูแลเด็ก ที่มีสุขภาพร่างกายและจิตใจที่ดี มีความรู้ในการเลี้ยงดูเด็ก ด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้บรรลุผลลัพธ์ เด็กปฐมวัยมีพัฒนาการสมวัยร้อยละ 85 มีการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพโดยมีส่วนสูงระดับดี และรูปร่างสมส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 พ้นน้ำหนักไม่เกินร้อยละ 57 มีการดูแลส่งต่อเด็ก

ที่พัฒนาการไม่สมวัยตามระบบทุกคน ทั้งนี้เพื่อให้เด็กได้รับบริการส่งเสริมสุขภาพครอบคลุมทุกด้านและอยู่ในสิ่งแวดล้อมที่สะอาด ปลอดภัย เอื้อต่อการมีสุขภาพกายและใจที่ดีต่อไป

5. บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครองในการอบรมเลี้ยงดู

1. ปูพื้นฐานการพัฒนาการด้านร่างกาย พ่อแม่ ควรให้ความสนใจ ใส่ใจการเจริญเติบโตของลูก ชั่งน้ำหนัก วัดส่วนสูง บันทึกในสมุดประจำตัวของลูกเป็นระยะ ๆ สม่าเสมอ ถ้าสงสัยลูก เติบโตไม่ปกติ เช่น โตช้า หรือน้ำหนักมากเกินไปควรปรึกษาแพทย์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุขดูแลเรื่องอาหารการกิน ทั้งปริมาณและคุณภาพครบ 3 มื้อ ในแต่ละวันปลูกฝังการออกกำลังกาย เล่นกีฬา เพื่อสุขภาพ และพักผ่อนเหมาะสมกับวัย

2. ปูพื้นฐานทางด้านสมอง สติปัญญา พ่อ แม่ และผู้ปกครองมี ส่วนช่วยพัฒนาทางด้านสติปัญญาของบุตรหลาน โดยเลือกสรรกิจกรรมการใช้ความคิดหลาย ๆ แบบ ให้ฝึกการสังเกต การลงมือปฏิบัติ การใช้จินตนาการให้มีการ โยงความคิดจากประสบการณ์ใหม่กับประสบการณ์เดิม หรือการที่พ่อแม่ เล่นกับลูก ๆ หรือช่วยกันทำงานบ้านก็มีส่วนช่วยพัฒนาเด็กได้ทั้งสิ้น

3. ปูพื้นฐานทางด้านอารมณ์และจิตใจให้ความรัก ความอบอุ่นและการดูแลเอาใจใส่ซึ่งจะทำให้เด็กมีสภาพจิตและอารมณ์ดี มีความสุข ภูมิใจตนเอง มีความมั่นใจว่าตนเป็นสมาชิกของครอบครัว เป็นที่ยอมรับของคนอื่นๆ ช่วยให้บุตรหลานเข้าใจเรื่องความรู้สึกโกรธ ไม่พอใจ ไม่ชอบใจ ผิดหวัง ประหลาดใจ แปลกใจ เป็นต้น เพื่อไม่ให้อ่อนไหวกับความรู้สึกสำเร็จ หรือล้มเหลว ช่วยให้เห็นคุณค่าในตนเองว่าตนมีความสามารถ มีความสำเร็จ สามารถภูมิใจในตนเอง ซึ่งจะเป็แรงจูงใจให้รักษาปกป้องคุณค่านั้นไปสู่ความดี ความสำเร็จต่าง ๆ ที่จะสามารถควบคุมตนเองได้อันจะนำไปสู่การมีบุคลิกภาพที่มั่นคง สร้างสัมพันธภาพกับผู้อื่นได้ดี

4. เสริมสร้างพัฒนาการด้านภาษา เด็กวัยแรกเกิดถึงสองขวบเริ่มเรียนรู้จากสิ่งรอบตัว ภาษาและคำพูดของพ่อแม่ คือ แหล่งเรียนรู้ เด็กอ่อนเริ่มเรียนรู้ภาษาจากเสียงที่ได้ยิน และเสียงร้องของตนเองจากนั้นจึงค่อย ๆ เลียนแบบเสียงที่ได้ยินจากพ่อแม่ หรือผู้ที่เลี้ยงดู ด้วยเหตุนี้คำพูดของพ่อแม่ หรือคนเลี้ยงดูจึงมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อพัฒนาการทางภาษาของเด็กจนในที่สุดเริ่มเปล่งเสียงเป็นคำ ๆ ตามที่ได้ยิน พ่อแม่ หรือผู้เลี้ยงดูจึงต้องพูดและใช้ภาษาให้ถูกต้องภาษาและคำต่าง ๆ เป็นสิ่งที่เชื่อมโยงความต้องการความพึงพอใจ ความคาดหวังและความรู้สึกอื่น ๆ พ่อแม่ควรหาวิธีสอน คำและภาษา เช่น การร้องเพลงไม่ว่าจะเป็นเพลงขับกล่อมหรือเพลงร้องสนุกต่าง ๆ เด็กจะรับรู้ และประทับใจในภาษาพูด และจะเริ่มเข้าใจความหมายของคำเรื่องราวที่บอกเล่า และท่วงทำนองที่ประกอบความรู้สึกต่าง ๆ เป็นต้น

5. ส่งเสริมปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน พ่อแม่ ควรเป็นแบบอย่างในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่ลูก โดยการเล่านิทาน อ่านหนังสือให้ลูกฟังในวัยทารกหรือวัยเด็ก จัดมุมหนังสือในบ้าน สังเกตความสนใจของลูกชอบอ่านหนังสือประเภทใด แล้วจัดหาให้ตามความเหมาะสม โดยปกติเด็กเริ่มสนใจและอ่านหนังสือได้ตั้งแต่วัยทารก ที่เริ่มรับรู้เสียง ภาษา และการมองเห็น เด็กวัยทารกจะสนใจหนังสือโดยการสัมผัสเปิดอ่านจากรูปภาพ ซึ่งเป็นวัยเริ่มต้นที่จะสร้างนิสัยรักการอ่าน โดยคุณต้นแบบจากพ่อแม่ที่อ่านหนังสือให้ลูกเห็นหรืออ่านให้ลูกฟัง พ่อแม่ควรหาหนังสือที่เหมาะสมกับวัยของลูก ให้ลูกมีโอกาสเลือกหยิบหนังสือเองตามความสนใจ การอ่านจากภาพในวัยทารกจะช่วยเสริมสร้างพัฒนาการทางสมอง เมื่อลูกโตขึ้นในวัยเด็ก วัยผู้ใหญ่ก็จะมีนิสัยรักการอ่าน ทำให้รับข้อมูลข่าวสารมากขึ้นทำให้รู้เท่าทัน และสามารถปรับตัวได้ดีในสถานการณ์ที่เหมาะสมกับวัย

6. เสริมสร้างพัฒนาการทางด้านสังคมส่งเสริมให้ลูกมีประสบการณ์จากการกระทำของตนเองและเรียนรู้จากพ่อแม่ ผู้ปกครอง เพื่อน และสังคม มีความคิดสร้างสรรค์สามารถใช้เหตุผล แยกแยะได้ถูกต้อง และรู้จักปรับตัวได้เหมาะสม และสามารถอดทน อดใจรอสิ่งที่ต้องการได้ ไม่เอาแต่ใจตนเอง และฝึกให้คำนึงถึงความต้องการและความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นซึ่ง พ่อแม่ ต้องทำเป็นตัวอย่าง การให้มีกิจกรรมรับผิดชอบในหน้าที่ของครอบครัวตามกำลังความสามารถที่ควรจำเป็นจะช่วยให้ลูกมีความรับผิดชอบและจะได้มีความภูมิใจในผลงานและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ตาม ความถนัด และความสามารถ พ่อแม่ ผู้ปกครองไม่ควรกะเกณฑ์บังคับโดยไม่ไ้คำนึงถึงความเป็นจริงและไม่ควรซ้ำเติมเปรียบเทียบให้เกิดปมด้อย

7. จัดให้ได้รับการศึกษาที่เหมาะสมเมื่อลูกพร้อมที่จะเข้าเรียน บทบาทของพ่อแม่ หรือผู้ปกครอง จะต้องพิจารณาเลือกโรงเรียนที่ดีที่สุดสำหรับลูก โดยการศึกษาการบริหารจัดการของแต่ละโรงเรียน ผลงานที่โรงเรียนประสบความสำเร็จ อุปกรณ์การเรียนการสอน การจัดการกระบวนการเรียนการสอน สภาพแวดล้อม เพื่อจะได้เชื่อได้ว่าลูกได้รับสิ่งที่ดีที่สุดจากโรงเรียนนั้น ๆ หรือ พิจารณาแล้วเห็นว่าระบบการศึกษาในยุคปัจจุบันยังไม่มีดีพอสำหรับลูก เราสามารถเลือกการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานได้โดยการสอนลูกที่บ้าน ซึ่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้เปิดโอกาสไว้ในมาตรา 12

8. ให้ความใกล้ชิดดูแลให้ความอบอุ่น เพื่อส่งเสริมป้องกัน และแก้ไขปัญหานั้นในแต่ละช่วงวัยที่สำคัญของชีวิต ซึ่งพ่อแม่ หรือผู้ปกครองต้องถือเป็นบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบอย่างสำคัญ ยิ่งในการดูแลแนะนำ สอนสั่ง ฝึกฝน กล่อมเกล้า ตลอดจนการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาการของเด็ก ซึ่งจะต้องรับรู้อย่างจริงใจว่าเด็กมีร่างกายความคิดจิตวิญญาณเป็นของตนเอง มาตั้งแต่เกิด เด็กมีความแตกต่างกัน เด็กแต่ละคนแต่ละแบบ หนทางชีวิตทั้งปัจจุบันและอนาคต

จึงเป็นของเขา เด็กต้องเรียนรู้และปรับตัวเองเผชิญปัญหา และแก้ปัญหาด้วยตัวของเขาเอง พ่อแม่ต้องจัดสิ่งแวดล้อมที่คงามมีความเข้าใจให้กำลังใจ และหนุนช่วยเมื่อเด็กเดือดร้อน การเข้าไปเข้าก็เข้าการจัดการปัญหาตามแนวทางของผู้ใหญ่มาก ๆ ไม่ยอมให้เด็กแก้ปัญหาเอง จะทำให้เด็กรู้สึกตนเองไม่มีคุณค่า ไม่มีความสามารถ ทำให้ไม่ได้ทำลายความเป็นตัวของเด็กไปอย่างสิ้นเชิง สร้างความกดดันความทุกข์ทรมานบีบคั้น จะทำให้เด็กมีพฤติกรรมไปในทางที่ผิด ได้ ดังนั้น พ่อแม่ต้องมีความรู้ความเข้าใจ พัฒนาการของเด็กแต่ละช่วงวัยอย่างถ่องแท้ ซึ่งจะช่วยกำหนดบทบาทของพ่อแม่ในการเฝ้าดูการเจริญเติบโตด้วยความรัก ความเข้าใจ ตลอดจนสายสัมพันธ์ความเอื้ออาทรของกันและกัน

9. ส่งเสริมและสนับสนุนพัฒนาการด้านการช่วยเหลือตนเอง พ่อแม่ควรให้โอกาสเด็กช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันต่าง ๆ เมื่อเด็กมีความพร้อม เช่น แต่งตัว แปรง ฟัน อาบน้ำ กินข้าว ทำความสะอาดหลังการขับถ่าย และช่วยงานบ้านง่าย ๆ จะช่วยพัฒนาความเชื่อมั่นและความภาคภูมิใจในตนเองให้กับเด็ก เมื่อเขาทำสำเร็จความเชื่อมั่น และความภาคภูมิใจนี้จะเป็นผลลัพธ์ที่มีคุณค่าที่สุดจากการพัฒนาของเด็ก พ่อแม่พึงใช้วิธีการสังเกตว่าเด็กมีความพร้อมในการช่วยเหลือตนเองหรือไม่ พ่อ แม่ควรใช้วิธีบอกการสอนหรือจับมือสอน เมื่อเด็กทำได้ควรปล่อยให้เด็กทำเองพ่อแม่ไม่ควรทำแทน แต่ควรให้คำชมเชยเป็นกำลังใจแก่ลูก และควรให้เด็กได้ช่วยเหลือตนเองในทุกเรื่องที่สามารถทำได้ หลังจากที่เด็กทำได้แล้ว พ่อแม่ควรติดตามดูว่าเด็กทำได้เรียบร้อยดีหรือไม่แต่ไม่ควรจู้จี้จุกจิกควบคุมจนเกินไป

10. การให้คำปรึกษาแนะนำโดยไม่ครอบงำในชีวิตของมนุษย์ทุกคนจะต้องเผชิญกับปัญหาต่าง ๆ ตลอดเวลาไม่ว่าปัญหาส่วนตัว ปัญหาการเรียน หรือปัญหาด้านการปรับตัว เป็นต้น พ่อแม่ ต้องดูแลลูกอย่างใกล้ชิดการให้ความรักความอบอุ่นเป็นกันเองให้ลูกไว้วางใจ และพร้อมที่จะให้คำปรึกษาอย่างเข้าใจ หรือการพูดคุยกันได้ในทุก ๆ เรื่อง ทั้งเรื่องที่วัยรุ่นสนใจก็สามารถทำได้ การให้คำปรึกษาควรให้ข้อมูลทั้งบวกและลบ และฝึกให้ลูกได้เลือกตัดสินใจด้วยตนเอง และถ้าลูกตัดสินใจผิดพลาดไปก็อย่าซ้ำเติม แต่ควรให้กำลังใจและอธิบายให้เห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่ทุกคนก็อาจจะผิดพลาดได้ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และเหตุผล การให้คำปรึกษาที่ดีไม่ควรให้ข้อมูลทางเดียว หรือมีทางเลือกให้ทำตามเท่านั้น ควรฝึกให้ใช้วิจารณญาณไตร่ตรองด้วยตนเอง เพื่อให้สามารถพึ่งตนเองได้เมื่อโตเป็นผู้ใหญ่

11. การเป็นตัวอย่างและแบบอย่างที่ดี พ่อแม่ ผู้ปกครองต้องทำตัวเป็นแบบอย่างที่ดี เพราะเด็กจะเฝ้าดูและเลียนแบบพฤติกรรมทั้งที่ดี และไม่ดีของพ่อแม่ทุกเรื่อง พ่อแม่ต้องปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างของเพศชายและหญิงที่เหมาะสม ไม่ควรโกหกต้องทำตามสัญญาที่พูดไว้ สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ ไม่แสดงอารมณ์ฉุนเฉียวหรือพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมให้ลูกเห็น

12. การเป็นแรงเสริมชื่นชมและให้กำลังใจ พ่อแม่เป็นกำลังใจให้ลูก สามารถช่วยเหลือตนเองได้ชื่นชมยินดีเมื่อลูกประสบความสำเร็จ จะช่วยให้ลูกเห็นคุณค่าในความสามารถของตนเอง มีความมั่นใจในการคิดตัดสินใจการแสดงออกและทำสิ่งต่าง ๆ ด้วยความเชื่อมั่น เป็นพลังในการคิดสร้างสรรค์ มั่นคงทางจิตใจ และสามารถปรับตัวได้ดีอย่างเหมาะสมกับวัย (ประสงค์ สังขะไชย, 2545, หน้า 2 อ้างถึงใน กิตติ กรทอง, 2552 หน้า 49-50)

กิตติ กรทอง (2552, หน้า 3) ได้กล่าวว่า พ่อแม่ หรือผู้ปกครองมีส่วนสำคัญยิ่งต่อการเข้ารับการศึกษาของบุตรเพราะ พ่อ แม่ ของเด็กทุกคนเป็นครูคนแรกของลูก เป็นผู้เตรียมความพร้อมให้ก่อนที่ลูกจะเข้าโรงเรียนให้มีความพร้อมด้วยร่างกาย และจิตใจที่สมบูรณ์กระฉับกระเฉงที่จะเรียนรู้ มีส่วนช่วยสนับสนุนปัจจัยการเรียนรู้ของเด็กในด้านต่าง ๆ ที่โรงเรียนขาดแคลน และมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนจัดขึ้น นอกจากนั้น พ่อแม่ เป็นบุคคลที่มีบทบาทสำคัญที่สุดในการให้การศึกษาแก่บุตรหลานของตนเพราะเหตุว่า “พ่อแม่ คือ ครูที่ดีที่สุดในโลก” เป็นครูคนแรกที่จะชี้โลกกว้างและสร้างภูมิคุ้มกันให้ลูก เป็นครูตลอดชีวิตที่จะให้ความรัก ความรู้ ความเอาใจใส่ ความห่วงใยอาทรลูก (กระทรวงศึกษาธิการ, 2540 อ้างถึงใน โสภา มัดลิ่ง, 2551 หน้า 8) สายใยความรัก ความผูกพันระหว่างเด็กกับพ่อแม่เป็นความสัมพันธ์ที่ลึกซึ้ง มั่นคงและยาวนาน เป็นพลังที่ยิ่งใหญ่ ที่ช่วยผลักดันในการดำเนินชีวิตในด้านต่าง ๆ ประสบผลสำเร็จได้ ด้านการศึกษาก็เช่นกัน ผู้ปกครองจะต้องเอาใจใส่ต่อการเรียนของลูก สร้างโอกาสการเรียนรู้แก่ลูกให้เหมาะสมกับวัย การเรียนรู้เกิดขึ้นได้จากทุกเรื่อง ทุกที่ ทุกเวลา ทุกสถานการณ์ ฟังตระหนักไว้เสมอว่า พ่อแม่ คือครูคนแรกที่จะนำพาลูกของเราเองไปสู่เส้นทางความรู้แห่งชีวิต ความรอบรู้มิได้หมายความว่า ความรู้ที่ได้จากการศึกษาเพียงอย่างเดียว แท้จริงการเรียนรู้ต่าง ๆ เกิดขึ้นกับสมองของลูกนั้น มีทั้งการเรียนรู้วิชาการ เพื่อเป็นหลักฐานการเล่าเรียนต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน, 2544, หน้า 3 อ้างถึงใน โสภา มัดลิ่ง, 2551 หน้า 8) ดังนั้น การสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างบ้าน โรงเรียน ชุมชน จึงเป็นสิ่งจำเป็นต่อการจัดการศึกษาที่บุคลากรของโรงเรียนจะต้องมีการสำรวจสภาพความจำเป็นและแสวงหาความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหา เนื่องจากชุมชน ครอบครัว เป็นแหล่งที่มีทรัพยากร คน วัสดุ ที่สามารถช่วยเหลือสนับสนุนการเรียนรู้ของนักเรียน ปีเตอร์ และ บิลล์ (Peter & Bill, 1982, pp. 23 - 26, อ้างถึงใน รุ่ง แก้วแดง, 2541, หน้า 11-17)

6. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

มณฑกานต์ รอดคล้าย (2561, หน้า 17-35) ได้ศึกษาเรื่องศึกษาอิทธิพลของความรักความเข้าใจในครอบครัว ลักษณะประชากรของพ่อแม่ และเวลาในครอบครัวกับคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและเยาวชนไทย ผลการวิจัยพบว่า ความรักความเข้าใจในครอบครัวมีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของเด็กเป็นอย่างมากและเป็นไปในทางบวก โดยหากเด็กและเยาวชนได้รับความรักความเข้าใจในครอบครัวมาก จะมีความสัมพันธ์ต่อคุณธรรมจริยธรรมส่วนตนให้เป็นไปในทางบวกเช่นกัน นอกจากนี้ปัจจัยลักษณะประชากรของเด็กและเยาวชน บางประการมีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของเด็กเช่นกัน ประกอบด้วย ที่อยู่อาศัย เพศ อายุ และการศึกษา ในขณะที่มีปัจจัยลักษณะครัวเรือนเพียงบางประการเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรม และปัจจัยลักษณะผู้ปกครองเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่ไม่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรม นอกจากนี้ ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า พ่อแม่เลี้ยงดูลูกด้วยความเอาใจใส่และพร้อมที่จะให้ความรักความเข้าใจแก่ลูกอยู่เสมอ อีกทั้งยังตระหนัก และมุ่งมั่นที่จะปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานแก่ลูกของตนโดยคุณธรรมหลักที่เน้นปลูกฝังได้แก่ ความซื่อสัตย์และรับผิดชอบหน้าที่ โดยมุ่งหวังให้ลูกเป็นคนดีของครอบครัวและสังคม การศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผน และจัดทำยุทธศาสตร์ในการพัฒนาครอบครัวอย่างถูกวิธี เพื่อส่งเสริมการให้ความรักความเข้าใจในครอบครัวอัน จะช่วยเสริมสร้างผลิตหรือเด็กและเยาวชนที่มีคุณธรรมจริยธรรมอันเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณภาพ

สำรวบ เรืองศรีมัน (2557, หน้า 72) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอลำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการส่งเสริม คุณธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้ 1) ควรมีการบูรณาการการเรียนการสอน จัดให้มีบรรยากาศของคุณธรรมที่เด็กสามารถเรียนรู้และถือเป็นแบบอย่างได้ด้วยตนเอง 2) ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักการส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็ก 3) ควรจัดอบรมอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม และ 4) ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัยแก่ผู้ปกครอง

พิสิษฐ ภู่ออด (2559, หน้า 157) ได้ทำการศึกษารูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนดีเด่นขนาดเล็กของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษามีแนวคิดในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา 1) ความสำคัญของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 2) การอำนวยความสะดวก 3) การสร้างความสัมพันธ์ 4) การสร้างความศรัทธาของผู้บริหารและ

ครูมีหลักการระดมทรัพยากร 3 หลักการ คือ 1) หลักความร่วมมือ ประกอบด้วย การรับรู้ถึงปัญหาของทุกฝ่ายที่จะร่วมกันคิด ตัดสินใจและให้ข้อเสนอแนะการตัดสินใจการลงมือกระทำตามกระบวนการและตัดสินใจ เป็นการนำข้อตกลงที่ได้ตัดสินใจเลือกตามแผนที่วางไว้มาลงมือกระทำตามเป้าหมายร่วมกัน หลังจากนั้นจะดำเนินการติดตามตรวจสอบผลงานที่ทำร่วมกันรวมทั้งการร่วมกันประชุมปรึกษาหารือหรือปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้ดีขึ้น และการรับผลประโยชน์เป็นเจ้าของร่วม เกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม 2) หลักภาวะผู้นำแบบเพื่อนแท้ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) หลักการบริหารแบบบ้านแซวงกลั่น ที่มีลักษณะเฉพาะของโรงเรียน ประกอบด้วย การศึกษาถึงพฤติกรรมการระดมความคิด เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจและร่วมกันวางแผน ใช้องค์ความรู้ที่เกิดจากการร่วมกันศึกษา ค้นคว้าของผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนมาสร้างให้เกิดองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และกำหนดกฎเกณฑ์ความสำเร็จ และกำหนดกฎเกณฑ์ความสำเร็จของคณะทำงานที่ร่วมกันดำเนินการ และเกิดแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา 2 แนวทาง คือ 1) คณะกรรมการดำเนินงาน และการบริหารจัดการในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย

กรณีการ สูดตาชาติ (2555, หน้า 114) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ซึ่งจัดเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำ ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัย และด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามลำดับ

สุภาพ เพ็ชรเรือนทอง (2556, หน้า 63) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาไ่ว้ข้าว ตำบลดินแดง อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กบ้านเขาไ่ว้ข้าว ตำบลดินแดง อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ขั้้นการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเรียงลำดับจากมากไปน้อย คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านหลักสูตร ด้านความสัมพันธ์ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็กกับผู้ปกครอง ด้านอาคารสถานที่ และสิ่งแวดล้อม ด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมวิชาการ ตามลำดับ

สุขพรรยา พะโรรัมย์ (2556, หน้า 99) ได้ทำการศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า อำเภอบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุน จากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านบุคลากร ตามลำดับ

กุลธิดา ภูมั่ง (2558, หน้า 315) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนา เด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1) เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประสานเชื่อมโยงเครือข่าย 2 รูปแบบ คือ เครือข่ายร่วมพัฒนา ระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเครือข่ายสนับสนุนความต้องการของการจัดการเครือข่าย พบว่า ผู้บริหารต้องการให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องสนับสนุนงบประมาณ และส่งเสริมการสร้าง เครือข่ายร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูผู้ดูแลเด็กต้องการได้รับการสนับสนุน และส่งเสริม ในการเข้า ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต้องการให้ต้นสังกัดบรรจุแผนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นยุทธศาสตร์หลัก ผู้ปกครองต้องการให้มี การจัดทำ หลักสูตรและจัดประสบการณ์เรียนรู้เด็กสอดคล้องกับบริบทของชุมชน จัดสภาพแวดล้อมภายใน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารวิชาการ กิจกรรม และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน 2) แนวทางปฏิบัติที่ดี ในการจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้าน กระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์ 3) จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก สามารถพัฒนากลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย 11 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 2) กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครู ให้มี ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3) กลยุทธ์สร้างวัฒนธรรม องค์กรและบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) กลยุทธ์พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาล 5) กลยุทธ์เสริมสร้างและพัฒนากิจการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และแผนปฏิบัติการในการ พัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6) กลยุทธ์ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และสร้างความไว้วางใจ คู่สังคม 7) กลยุทธ์พัฒนาการสื่อสารประชาสัมพันธ์ 8) กลยุทธ์ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอน โดยพัฒนาเทคโนโลยี สื่อ นวัตกรรม การจัดประสบการณ์จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 9) กลยุทธ์ เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายภาคประชาชน ภาครับ

ภาคเอกชน และภาคองค์กรพัฒนาเอกชน 10) กลยุทธ์การระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศูนย์ 11) กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา

ศิริกัญญา ฤทธิไพล (2559, หน้า 99) ได้ศึกษารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1 - 3 ปี โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การสร้างรูปแบบ มี 6 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างบรรยากาศการยอมรับของชุมชนและคัดเลือกแกนนำชุมชน 2) การสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การทำงานร่วมกัน 3) การระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา สำรวจความต้องการและหาแนวทางร่วมกัน 4) การวางแผนการดำเนินงาน 5) การดำเนินงานตามแผนงาน และ 6) สรุปประเมินผลรูปแบบ ผลจากกระบวนการส่งผลให้ครอบครัวเห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีระดับความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในระดับสูง มีการปฏิบัติในระดับดี และเด็กอายุ 1-3 ปี ร้อยละ 92.50 มีพัฒนาการโดยรวมสมวัย เกินไป และปัจจัยสนับสนุนการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1 - 3 ปี โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนครั้งนี้ คือ ภาวะผู้นำของกลุ่มแกนนำ วิสัยทัศน์ของชุมชน ความสนใจและความร่วมมือของชุมชน และกระบวนการวิจัยที่เน้นการมีส่วนร่วม เกินไป และปัจจัยอุปสรรค คือ ภาระงานของกลุ่มแกนนำ และการจัดสรรงบประมาณ

รัตนดયા ศรีสุข (2556, หน้า 58) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาพนม ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสังคม ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสติปัญญา ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาพนม พบว่า ผู้ปกครองบางส่วนต้องการให้เด็กอ่าน ก - ฮ ได้ เขียน และบอกค่าตัวเลขอย่างง่ายได้นอกจากนี้ผู้ปกครองยังไม่มีเวลาในการดูแลช่วยเหลือเด็ก ในการเรียนรู้ ส่วนข้อเสนอแนะประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดประชุมผู้ปกครอง และควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมทางการเรียนของเด็ก

ณัฐฐา แก้วดี (2558, หน้า 641) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสื่อสารกับครูอนุบาลผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสื่อสารกับครูอนุบาลผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการใช้ไลน์ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ การ

ให้คำแนะนำหรือแจ้งเตือนข้อมูลเกี่ยวกับการบ้านและใบงาน การให้กำลังใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู 2) ด้านการใช้เฟสบุ๊ค รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ การให้คำแนะนำเพื่อเตรียมความพร้อมของบุตรหลานก่อนเปิดเทอม การนำเสนอข้อมูลภาพถ่ายหรือคลิปเกี่ยวกับกิจกรรมที่พัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน

ประทุมพร น้อยบุญ (2561, หน้า 128) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมิตรมวลชนเชียงใหม่ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดู รองลงมา ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามอาชีพ รายได้ และชนเผ่า ในภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองมีอาชีพ รายได้ และชนเผ่าต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียน ไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน มีดังนี้ การพัฒนาบุตรหลานให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การใช้ช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุตรหลานระหว่างผู้ปกครองและครูประจำชั้น การเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่โรงเรียนจัดขึ้น โดยให้การสนับสนุนด้านแรงงาน งบประมาณ อาหารและเครื่องดื่ม หรือวัสดุอุปกรณ์ต่างๆ ที่จำเป็น การเอาใจใส่และตรวจสอบการบ้านของบุตรหลานทุกวัน สอนและให้กำลังใจหรือขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นที่สามารถสอนได้ การเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมวางแผนพัฒนาบุตรหลานและการสนับสนุนให้บุตรหลานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อทำประโยชน์แก่ชุมชน

งานวิจัยต่างประเทศ

บาร์นส์ (Barnes, 1995, p. 3152-A) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมในการสอนของผู้ปกครองนักเรียน พบว่า การมีส่วนร่วมกับการเรียนการสอนของโรงเรียน โดยอุดมคติแล้วผู้ปกครองต้องมีบทบาทที่โรงเรียนหรือในชั้นเรียน แม้ว่าจริง ๆ แล้วการมีส่วนร่วมของพวกเขาจะไม่เป็นไปตามอุดมคติดังกล่าว และได้พบว่าผู้ปกครองยังมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโรงเรียน ด้วย การศึกษาครั้งนี้ให้หลักฐานเพิ่มเติมว่า บิดา มารดา ชาวอเมริกัน - ออฟริกัน มีความประสงค์ที่จะมีสิทธิมีเสียงเกี่ยวกับการเรียนการสอนของลูก ๆ ของตน ซึ่งต้องบ่งชี้ว่าบิดา มารดา ชาวอเมริกัน - ออฟริกันเห็นคุณค่าของการศึกษา และเห็นว่าโรงเรียนจำเป็นต้องตระหนักถึงความหวังด้านการศึกษา และวัฒนธรรมของผู้ปกครองด้วย

คอลลาร์ด (Callard, 1979, p. 2015-A) ได้ทำการวิจัยเรื่อง ผลของการเพิ่มความคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการ ศึกษาของนักเรียน พบว่า ผู้บริหารที่มุ่งเพิ่มความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนของนักเรียน จะต้องสร้างความเข้าใจกับบิดามารดา และต้องยอมรับว่า ความหวัง

ของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียนสัมพันธ์กับการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

ฮาคาเนน (Hakanen, 1975, p. 6004-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องบทบาทของผู้ปกครองนักเรียนในด้านความร่วมมือ พบว่า

1. ผู้ปกครองยังขาดความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับความเป็นไปของโรงเรียนและการศึกษาได้เสนอแนะให้มีการติดต่อสื่อสารระหว่างโรงเรียนกับชุมชนให้มากขึ้น
2. การขาดข้อมูลข่าวสารและการติดต่อภายในชุมชนทำให้ผู้ปกครองขาดความร่วมมือกันในชุมชน
3. เครื่องมือที่ใช้ติดต่อไม่เพียงพอ มีข้อเสนอแนะให้แจ้งนโยบายการติดต่อระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จุดมุ่งหมาย ความรับผิดชอบ รายละเอียดเกี่ยวกับการเงิน เวลาและความจำเป็นด้านอื่น ๆ ของโรงเรียนให้ชุมชนทราบ

แมร์ซ และ กอล (Merz Carol & Furman Gall, 1997, p. 117) ศึกษาเกี่ยวกับชุมชน และโรงเรียน พบว่าการให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในโรงเรียนซึ่งมีนักเรียนเป็นวัยรุ่นมีความสำคัญมากที่คนในชุมชนควรจัดตั้งกรรมการของชุมชนในการดูแลร่วมกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน และควรมีความรอบคอบในเรื่องระเบียบข้อบังคับ ขั้นตอนวิธีที่อาจมีผลกระทบ

อเมนู เทคา คริสเตียน (Amenu Tekao Christian E, 1980, p. 1626A) ได้ศึกษาทัศนคติของชาวอินเดียในแคนาดาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการศึกษา การวิจัยพบว่าการจัดการศึกษาประสบความสำเร็จในชุมชนที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการศึกษาที่สามารถสนองความต้องการของชุมชนและสอดคล้องกับวัฒนธรรมของชุมชนนั้น เมื่อประชาชนมีส่วนร่วมอย่างเข้มแข็งการจัดการศึกษาก็จะประสบความสำเร็จ

เคปป์แลน (Kaplan, 1992, p. 101 - 102) จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์และการศึกษาทางด้านสังคมวิทยา การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของรัฐ เกิดจากเหตุจำเป็น 3 ประการ คือ 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษา ก่อให้เกิดผลในทางบวกด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ทัศนคติ และพฤติกรรมของเด็กอย่างเห็นได้ชัด 2) สถาบันครอบครัวเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จำนวนของครอบครัวแตกแยก การทำงานนอกบ้านของบิดามารดา การตั้งถิ่นฐานนอกสมรสของมารดาวัยรุ่น อัตราการหย่าร้างรวมทั้งการสร้างครอบครัวใหม่ของบิดาหรือมารดาเพิ่มสูงขึ้น โรงเรียนได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว กล่าวคือจำนวนเด็กในโรงเรียนที่มาจากครอบครัวที่มีโครงสร้างหลากหลายเพิ่มสูงขึ้น ดังนั้นโรงเรียนจึงต้องปรับโครงสร้างการจัดการศึกษาให้เหมาะสมกับความแตกต่างของเด็กแต่ละคน ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นประการสำคัญ 3) ความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียน

มักห่างเหิน ไม่มีความไว้วางใจซึ่งกันและกัน และมีความเป็นศัตรูกันโดยธรรมชาติ ทั้งนี้ เพราะบทบาททั้งสองสถาบันถูกกำหนดแตกต่างกันโดยโครงสร้างของสังคม ดังนั้น ช่องว่างระหว่างบ้านกับโรงเรียนจึงมีอยู่เสมอ การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองจะช่วยลดปัญหาความสัมพันธ์ดังกล่าวได้

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สรุปได้ว่าการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองมีความสำคัญต่อการดำเนินงานของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก ในการดำเนินงานให้เป็นไปอย่างมีระบบ มีมาตรฐานและมีคุณภาพตามหลักวิชาการ เพื่อให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถส่งเสริมและพัฒนาให้เด็กปฐมวัยภายในท้องถิ่น มีการพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา และมีความพร้อมในการเข้าศึกษาต่อในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไปซึ่งจะทำให้เด็กสามารถพัฒนาไปในทางที่ดีขึ้น เกิดการพัฒนาในทุกด้าน และมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศชาติในอนาคต การพัฒนาเด็กให้ได้รับความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา จึงนับเป็นภารกิจสำคัญที่ผู้ปกครอง และหน่วยงานซึ่งรับผิดชอบจะต้องตระหนักและให้ความสนใจ เพื่อให้การพัฒนาเด็กเป็นไปอย่างมีคุณภาพ และได้มาตรฐานเหมาะสมกับวัยให้เจริญงอกงาม และตอบสนองความต้องการของชุมชนด้วย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง 2) เพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีลำดับการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ เครจซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 346 คน แล้วทำการสุ่มผู้ปกครองเด็กเล็กในแต่ละศูนย์ให้กระจายไปตามสัดส่วนตารางแบบชั้นภูมิ

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ชนิดของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นเอง โดยศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน รายละเอียดของแบบสอบถามมีดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กตามกรอบบทบาทของผู้ปกครอง ได้แก่

1. บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร
2. บทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา
3. บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ
4. บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก
5. บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก

แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ของลิเคอร์ท (Likert) โดยกำหนดเกณฑ์น้ำหนักสภาพการเข้ามามีบทบาท ดังต่อไปนี้

- ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับมาก
- ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับน้อยที่สุด

การสร้างหรือพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการ ดังนี้

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักการ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. วิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาเพื่อกำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย โดยอาศัยหลักการ

ทฤษฎีการสังเคราะห์และคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิด และวัตถุประสงค์การวัดในแต่ละเรื่อง จำนวน 40 ข้อ และนำไปปรึกษาอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ได้แก่

1. บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร คือ ข้อที่ 1 - 8
2. บทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา คือ ข้อที่ 9 - 16
3. บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ คือ ข้อที่ 17 - 24
4. บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก คือ ข้อที่ 25 - 32
5. บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก คือ ข้อที่ 33 - 40

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสนอคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาและนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจพิจารณาความเหมาะสมของเนื้อหา ความชัดเจนของภาษา และโครงสร้าง ซึ่งผู้เชี่ยวชาญมีจำนวน 5 ท่าน โดยมีเกณฑ์ในการคัดเลือกไว้ดังนี้

5.1 อธิการผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

5.2 รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

5.3 ผู้อำนวยการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง จังหวัดอ่างทอง

6. นำแบบสอบถามมาหาค่าความสอดคล้อง (IOC : Index of Item Object Congruence) ซึ่งค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามฉบับนี้มีค่าอยู่ระหว่าง 0.60 – 1.00

7. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้ปกครอง จำนวน 30 คน ซึ่งเป็นผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ซึ่งมีบริบทคล้ายกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง และหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของครอนบาค ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.94

8. ทำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลกับประชากรของการวิจัยต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประสานงานเพื่อขอหนังสืออนุญาตเก็บข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ไปยังผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. นำส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือจากหัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถึงผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง เพื่อขอความอนุเคราะห์ตอบแบบสอบถาม

3. ติดตามเก็บแบบสอบถามคืนด้วยตนเอง หลังจากส่งแบบสอบถามไปแล้วประมาณ 2 สัปดาห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ โดยดำเนินการนำแบบสอบถามที่รวบรวมจากกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ด้วยระบบคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป โดยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามมาตรวจสอบและคัดเลือกแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์
2. นำแบบสอบถามที่สมบูรณ์มาลงเลขที่ ตัดตารางลงคะแนนรายชื่อให้ตรงกับเลขที่ของฉบับ

3. ใช้หน่วยในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นรายคน หาค่าเฉลี่ยของแต่ละคนก่อนแล้ว จึงนำคะแนนที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังต่อไปนี้

3.1 วิเคราะห์สถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม โดยแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายลักษณะของประชากร

3.2 วิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยใช้สถิติพื้นฐานได้แก่ ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) รายข้อ รายด้าน และภาพรวม

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติในการวิจัย ดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ
 - 1.1 หาค่าดัชนีความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยใช้ค่า IOC
 - 1.2 วิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Item–Total Correlation) ระหว่างคะแนนรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับ
 - 1.3 วิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ตามวิธีการของ Cronbranch โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient)
2. สถิติพื้นฐาน ได้แก่
 - 2.1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)
 - 2.2 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D)

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนา เด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลหลัก ได้แก่ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน และนักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 5 คน ในจังหวัดอ่างทอง ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ทั้งโดยรวมและรายด้านโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน และนักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 5 คน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ในการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลักของจังหวัดอ่างทอง

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้างเป็นแบบลักษณะคำถามปลายเปิดและมีการกำหนดหัวข้อศึกษาล่วงหน้าโดยใช้แบบสัมภาษณ์ เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก โดยผู้วิจัยนำประเด็นหลักที่มีระดับการปฏิบัติน้อยที่สุด ที่ได้จากการวิจัยในขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นแนวคำถามในการสัมภาษณ์

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำแบบสัมภาษณ์พร้อมหนังสือขออนุญาตไปขอความร่วมมือในการสัมภาษณ์ และแนะนำวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา และนักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทอง

2. สัมภาษณ์เป็นรายบุคคล เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้ประมวลข้อมูลตามขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาจัดระบบ

3.2 ทำความเข้าใจ และวิเคราะห์ข้อมูลทั้งหมดจากประสบการณ์ในการศึกษาแนวคิดของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา และนักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในจังหวัดอ่างทอง ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง

สุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล ผู้อำนวยการกองการศึกษา และนักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.3 วิเคราะห์ข้อมูลสรุปผลเป็นความเรียงที่เป็นข้อความซ้ำกันหรือคล้ายกัน โดยรวบรวมข้อมูลที่อยู่ในกลุ่มความหมายเดียวกัน ไว้ในที่เดียวกัน แล้วประมวลผล สรุปประเด็นสำคัญและอภิปรายผลการวิจัย

PHRANAKHON SI AYUTTHAYA RAJABHAT UNIVERSITY

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลจากการวิจัยเรื่องแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยเป็น 2 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลักของจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 1 คน และนักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 5 คน ในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{x}$	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ลำดับขั้นในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยแยกเป็น 2 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยหาค่าร้อยละ

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 2 คน ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลจำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน และนักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 5 คน

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์แบบสัมภาษณ์ในการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลักของจังหวัดอ่างทอง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองปรากฏผลดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม โดยหาค่าเฉลี่ยซึ่งประกอบไปด้วย เพศ อายุ วุฒิการศึกษา อาชีพ จำนวน 346 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามคืนและมีความสมบูรณ์จำนวน 346 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นได้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ดังตาราง 1

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	101	29.19
หญิง	245	70.81
อายุ		
ไม่เกิน 30 ปี	71	20.52
31 – 40 ปี	175	50.58
41 – 50 ปี	80	23.12
51 ปีขึ้นไป	20	5.78
วุฒิการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	323	93.35
ปริญญาตรี	21	6.07
ปริญญาโท	2	0.58
ปริญญาเอก	0	0
อาชีพ		
รับราชการ	7	2.02
รับจ้าง	221	63.87
เกษตรกร	102	29.48
อื่นๆ	16	4.62

จากตาราง 1 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 346 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 70.81 มีอายุ 31 - 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 50.58 วุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 93.35 ประกอบอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 63.87

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ทั้งโดยรวมและรายด้าน โดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิเคราะห์บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ดังรายละเอียดในตารางที่ 2 ถึงตารางที่ 9

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทองโดยรวมและรายด้าน

บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	
1. บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร	4.24	0.21	มาก	2
2. บทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.23	0.20	มาก	5
3. บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	4.24	0.21	มาก	4
4. บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	4.24	0.21	มาก	3
5. บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก	4.28	0.18	มาก	1
รวม	4.25	0.20	มาก	

จากตาราง 2 พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.25$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า บทบาทของผู้ปกครองอยู่ในระดับมากทุกด้านโดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ได้แก่ บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก ($\bar{x} = 4.28$) บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ($\bar{x} = 4.24$) บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ($\bar{x} = 4.24$) บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ($\bar{x} = 4.24$) และบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 4.23$)

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของ
ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร

บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	
1. ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนการ ประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร	4.28	0.72	มาก	6
2. ผู้ปกครองแจ้งข้อมูลพื้นฐานของเด็กกับครู	4.32	0.71	มาก	3
3. ผู้ปกครองให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบื้องต้น ของเด็ก	4.33	0.69	มาก	2
4. ผู้ปกครองมีการสื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการ ด้านสติปัญญาของเด็กกับครู	4.30	0.70	มาก	4
5. ผู้ปกครองมีบทบาทในการเข้าร่วมประชุม เพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนา เด็กเล็ก	4.33	0.72	มาก	1
6. ผู้ปกครองมีการติดตามข่าวสารประชาสัมพันธ์ ระหว่างเด็ก – ศูนย์ฯ และบ้าน	4.28	0.75	มาก	5
7. ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความรู้ในเรื่อง ต่าง ๆ แก่เด็ก	3.84	0.83	มาก	8
8. ผู้ปกครองมีบทบาทในการร่วมรณรงค์เรื่อง ความปลอดภัยสำหรับเด็ก	4.24	0.75	มาก	7
รวม	4.24	0.21	มาก	

จากตาราง 3 พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร โดยรวมอยู่ในระดับ
มาก ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณารายด้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการเข้าร่วม
ประชุม เพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมาคือ ผู้ปกครอง

ให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบื้องต้นของเด็ก ($\bar{x} = 4.33$) ส่วนผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่เด็ก ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.84$)

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

บทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	
1. ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.33	0.72	มาก	1
2. ผู้ปกครองมีบทบาทในการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	3.91	0.85	มาก	8
3. ผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.30	0.70	มาก	3
4. ผู้ปกครองมีบทบาทในการประเมินผลการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.31	0.72	มาก	2
5. ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.28	0.72	มาก	5
6. ผู้ปกครองมีบทบาทในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	4.29	0.73	มาก	4
7. ผู้ปกครองมีบทบาทในการช่วยเหลือด้านงบประมาณ	4.25	0.74	มาก	6
8. ผู้ปกครองมีบทบาทในการทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา	4.18	0.72	มาก	7
รวม	4.23	0.20	มาก	

จากตาราง 4 พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) เมื่อพิจารณารายด้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการประเมินผลการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ($\bar{x} = 4.31$) ส่วนผู้ปกครองมีบทบาทในการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.91$)

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	
1. ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.35	0.73	มาก	2
2. ผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็นสมาชิกเครือข่ายสังคมออนไลน์	4.32	0.70	มาก	3
3. ผู้ปกครองมีบทบาทในการรับทราบปัญหาของเด็กจากเครือข่าย	4.36	0.70	มาก	1
4. ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของเด็กร่วมกัน	4.29	0.70	มาก	5
5. ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาาร่วมกัน	3.77	0.83	มาก	8
6. ผู้ปกครองที่อยู่ในเครือข่ายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร	4.31	0.69	มาก	4
7. ผู้ปกครองที่อยู่ในเครือข่ายมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน	4.28	0.72	มาก	6

ตาราง 5 (ต่อ)

บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	
8. ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือการ รักษาเครือข่ายให้เป็นอย่างต่อเนื่อง	4.20	0.69	มาก	7
รวม	4.24	0.20	มาก	

จากตาราง 5 พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณารายด้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการรับทราบ
ปัญหาของเด็กจากเครือข่าย ($\bar{x} = 4.36$) รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดตั้งเครือข่าย
ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ($\bar{x} = 4.35$) ส่วนผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือในการ
เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.77$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	
1. ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนในการ เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	4.33	0.71	มาก	1
2. ผู้ปกครองมีบทบาทในการออกแบบกระบวนการ จัดการเรียนรู้การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	4.33	0.71	มาก	3
3. ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	4.33	0.71	มาก	2

ตาราง 6 (ต่อ)

บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	
4. ผู้ปกครองมีบทบาทในการประเมินผลการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	4.31	0.72	มาก	4
5. ผู้ปกครองมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	3.84	0.81	มาก	8
6. ผู้ปกครองมีบทบาทในการปรับปรุงพัฒนาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	4.30	0.72	มาก	5
7. ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	4.28	0.73	มาก	6
8. ผู้ปกครองมีบทบาทในการคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	4.23	0.71	มาก	7
รวม	4.24	0.20	มาก	

จากตาราง 6 พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) เมื่อพิจารณารายด้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ($\bar{x} = 4.33$) รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ($\bar{x} = 4.33$) ส่วนผู้ปกครองมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.84$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก
ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก

บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก	ระดับความคิดเห็น			อันดับ
	$\bar{x}$	S.D.	แปลความ	
1. ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนการส่งเสริม จริยธรรมเด็ก	4.34	0.69	มาก	5
2. ผู้ปกครองมีบทบาทในการออกแบบวิธีการ การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก	4.35	0.71	มาก	3
3. ผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการส่งเสริม จริยธรรมเด็ก	3.83	0.83	มาก	8
4. ผู้ปกครองมีบทบาทในการกำกับติดตามผล การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก	4.35	0.71	มาก	2
5. ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะ การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก	4.31	0.70	มาก	7
6. ผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับ เด็ก	4.38	0.63	มาก	1
7. ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความรัก ความเมตตา กับเด็ก	4.34	0.58	มาก	6
8. ผู้ปกครองมีบทบาทในการปฏิบัติตามข้อตกลงของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	4.35	0.54	มาก	4
รวม	4.28	0.18	มาก	

จากตาราง 7 พบว่า บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก
($\bar{x} = 4.28$) เมื่อพิจารณารายด้าน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็น
แบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก ($\bar{x} = 4.38$) รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการกำกับติดตามผลการ

ส่งเสริมจริยธรรมเด็ก ($\bar{x} = 4.35$) ส่วนผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก ได้ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{x} = 3.83$)

จากการศึกษาสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ผู้วิจัยได้สรุปประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดของแต่ละบทบาทมาสร้างเป็นแบบสัมภาษณ์ ดังรายละเอียดในตาราง

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยต่ำสุดของบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก จำแนกรายด้าน

บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก	ค่าเฉลี่ย
1. บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร บทบาทในการให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ แก่เด็ก	3.84
2. บทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา บทบาทในการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	3.91
3. บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ บทบาทในการให้ความร่วมมือในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	3.77
4. บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก บทบาทในการแก้ไขปัญหาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	3.84
5. บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก บทบาทในการดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก	3.83

ขั้นตอนที่ 2 การวิเคราะห์แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ตามแนวคิดของให้ข้อมูลหลักของจังหวัดอ่างทอง ประกอบด้วย ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจำนวน 2 คน ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 คน ผู้อำนวยการกองการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน และนักวิชาการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1 คน รวมทั้งหมดจำนวน 5 คน

จากการวิเคราะห์บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ตามแนวคิดของผู้ปกครองของจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากทุกด้าน จากนั้นผู้วิจัยจึงนำหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดในแต่ละด้านมาจัดทำแบบสัมภาษณ์ เพื่อสัมภาษณ์

ผู้ให้ข้อมูลหลักที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ดังกล่าว ซึ่งได้ผลเสนอแนะแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านบทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร

จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ในหัวข้อผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่เด็ก ได้ข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

การส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองให้มีความรู้เรื่องของเด็กเล็กนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่ง ผู้บริหารและครูต้องให้ความสำคัญกับผู้ปกครองในการรับบทบาทของตนเองในการดูแลเอาใจใส่เด็ก (บุตรหลาน) เนื่องจากสังคมปัจจุบันเด็กเล็กขาดความอบอุ่น ขาดการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง สภาพแวดล้อมของครอบครัวทำให้เด็กมีปัญหาในด้านจิตใจ อาจทำให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่ไม่สามารถดูแลตัวเองได้ เพราะร่างกาย และ อารมณ์ จิตใจจะทำให้เด็กมีนิสัยที่ไม่อ่อนน้อม เกิดความก้าวร้าว เพราะฉะนั้น ผู้บริหารต้องมีการประชุมครูในการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองให้มีการส่งเสริมการดูแลเด็ก ๆ (บุตรหลาน) ซึ่งครูผู้ดูแลเด็กก็มีหน้าที่ในการส่งเสริมผู้ปกครองได้เป็นอย่างดี เพราะครูผู้ดูแลเด็กมีความรู้ในการดูแลเด็กเล็ก สามารถถ่ายทอดให้ความรู้ และ ให้คำแนะนำปรึกษากับผู้ปกครอง สิ่งเหล่านี้จะเกิดผลดีกับเด็กและผู้ปกครองเป็นอย่างมาก

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

ให้ผู้บริหารประชุมครูและให้ครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีการประชาสัมพันธ์ โดยชี้แจงข้อมูลข่าวสาร ข้อมูลต่าง ๆ ที่จะดำเนินการภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ผู้ปกครองได้รับทราบ เพื่อที่จะได้มีความเข้าใจตรงกัน และช่วยกันพัฒนาเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้ครบทุก ๆ ด้าน ได้แก่ ด้านสุขภาพอนามัยของเด็ก เรื่องสิ่งแวดล้อมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และความปลอดภัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

ครูต้องชี้แจงให้ผู้ปกครอง และผู้ปกครองเด็กสามารถนำความรู้ไปสอนกับลูกหลานของตัวเองที่บ้าน เพื่อเป็นการช่วยคุณครูอีกแรงหนึ่ง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

มีการประชุมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครู และต้องถ่ายทอดข่าวสารข้อมูล ความรู้ ประสบการณ์ และความต้องการจากครูผู้สอนหรือผู้ส่งสาร โดยผ่านสื่อต่าง ๆ อาจจะใช้การสื่อสารที่แตกต่างกันออกไปตามความเหมาะสม

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

ครูมีความรู้ ความเข้าใจ ในหัวข้อเรื่องของการสื่อสารหัวข้อนั้น ๆ อย่างชัดเจน เพื่อให้การสื่อสารนั้น ๆ จะมีหัวข้อ ประเด็นที่ครบถ้วน ตรงตามความต้องการที่จะสื่อสาร และผู้รับสาร จะมีความเข้าใจโดยง่าย

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1. ผู้บริหารประชุมครูและผู้ปกครอง เพื่อให้ผู้ปกครองเห็นความสำคัญและรับบทบาทของตนเองในการดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของตนเอง
2. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดให้มีการประชุมผู้ปกครอง และให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ทุกคนต้องรับฟังความคิดเห็นของแต่ละคนด้วย
3. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดกิจกรรมร่วมกันกับผู้ปกครอง เพื่อรับข้อมูลข่าวสาร และทราบทิศทางการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเรื่องต่างๆ ในการพัฒนาการศึกษา
4. ในการประชุมแต่ละครั้งจะต้องได้ข้อสรุปไปในทิศทางเดียวกันในการพัฒนาเด็ก ๆ
5. มีการสรุปผลจากการดำเนินการเรื่องต่างๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

ด้านบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ในหัวข้อผู้ปกครองมีบทบาทในการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้ข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

การส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองต้องประสานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อระดมความคิดเห็นในการส่งเสริมผู้ปกครองให้มีความรู้ในการดูแลเด็กได้ครบ 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคมและด้านสติปัญญา เพราะผู้ปกครองเป็นคนสำคัญของเด็ก ๆ ที่จะนำพาให้เด็กไปสู่ความเป็นผู้ใหญ่ได้อย่างสมบูรณ์แบบ และสามารถอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข การระดมทรัพยากรต่าง ๆ จึงเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองในการดูแลเลี้ยงดูเด็กได้อย่างมีสติและมีความเข้าใจมากยิ่งขึ้น แนวทางการส่งเสริมดังกล่าวควรมีการนำมาบูรณาการให้ความรู้กับผู้ปกครองอันจะเป็นประโยชน์ต่อเด็กต่อไป

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

ผู้บริหารต้องมีการประชุมร่วมกันกับครูและคณะกรรมการสถานศึกษาเพื่อชี้แจงแนวทางเวลามีกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา มีการเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกันกับผู้ปกครอง การที่จัดให้มีการประชุมผู้ปกครองเพื่อที่จะให้ผู้ปกครองทราบว่าเด็กที่เข้ามาในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กมีพัฒนาการไปได้ดีอย่างไรบ้าง

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

ผู้ปกครองเด็กมีการประชุมร่วมกันกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กและครูเพื่อระดมทุน และจัดหาทรัพยากรเพื่อการศึกษาของเด็กในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

ผู้บริหารต้องจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อขอความร่วมมือผู้ปกครองหรือประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในการแสวงหา รวบรวม บริจาค ทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา หรืออาจจะบริจาคเป็นสิ่งของ เช่น วัสดุ อุปกรณ์ เพื่อใช้ประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

ผู้ปกครองเป็นส่วนสำคัญในระบบการจัดการศึกษา หากผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เช่น ร่วมบริจาค จัดทอดผ้าป่า เป็นต้น ทำให้การระดมทรัพยากรดังกล่าวมีความคล่องตัว ไม่จำเป็นต้องให้สถานศึกษาของงบประมาณจากต้นสังกัด

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1. ผู้บริหารต้องจัดการประชุมครู คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และผู้ปกครองร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกัน เช่น การทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา หากผู้ปกครองมีเพื่อนที่มีฐานะเราก็ช่วยพูดคุยว่าทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรายังขาดอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเด็ก จะขอความร่วมมือที่จะบริจาคหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เป็นต้น
2. ต้องให้ผู้ปกครองเสนอแนวความคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกัน
3. ต้องสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้ปกครองด้วยกันเพื่อความร่วมมือหรือประสานความร่วมมือและดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นเครื่องช่วยในการดำเนินงานขององค์กรให้สำเร็จ และชี้แจงบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดำเนินการความรู้ความเข้าใจ
4. ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และผู้ปกครองต้องประชุมร่วมกันเพื่อสรุปผลการดำเนินงานและพัฒนาปรับปรุงเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

5. ต้องมีการชี้แจงให้ผู้ปกครองทราบถึงการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาไม่จำเป็นต้องเป็นสิ่งของหรือเงินเสมอไป อาจจะมาในรูปแบบของการออกแรงช่วยเหลือก็ได้

ด้านบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ในหัวข้อผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ได้ข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

การส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน ผู้บริหารและคณะกรรมการสถานศึกษาและครูต้องจัดประชุมร่วมกัน เพื่อให้ครูและผู้ปกครองมีการพบปะกัน เพื่อนำปัญหามาช่วยกันแก้ไข และหาแนวทางแก้ไขเป็นประจำทุกสัปดาห์ มีการรายงานพฤติกรรมของเด็ก ๆ ให้ผู้ปกครองทราบ และหาวิธีแก้ไขเพื่อให้ผู้ปกครองนำไปดูแลและให้ความรักความอบอุ่นกับเด็กได้ ในการพบปะกันนั้นควรมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือโรงพยาบาลเข้าไปพบปะพูดคุยในด้านพัฒนาการ ด้านโภชนาการและด้านสุขภาพของเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองมีความรู้ในการดูแลเด็กได้เป็นอย่างดี

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

ต้องให้ครูจัดตั้งกลุ่มไลน์ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพราะการตั้งกลุ่มไลน์นั้นสะดวก ไม่เสียเวลา รวมทั้งยังสามารถเห็นภาพการจัดการเรียนการสอนของเด็ก ๆ ด้วย และมีการพูดคุยกันถึงปัญหาต่าง ๆ และมีการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาของเด็ก ๆ ร่วมกัน พอรู้ว่าเด็กมีปัญหาเรื่องอะไร ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องจัดประชุมผู้ปกครอง ซึ่งในการประชุมผู้ปกครองนั้นทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องเชิญผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับเด็กเพื่อมาให้ความรู้และแก้ไขปัญหาร่วมกัน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

ต้องให้ครูตั้งชมรมผู้ปกครองเด็ก โดยครูมีส่วนสนับสนุนชมรม กำหนดแนวทางของชมรม มีการประชุมแลกเปลี่ยนความรู้ คุณครูมีการบอกถึงข้อมูลหรือปัญหาที่ประชุมของชมรม และร่วมกันแก้ไขปัญหา

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

ต้องให้ผู้บริหารและทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประชุมผู้ปกครอง เพื่อเปิดโอกาสแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารต่างๆ เพื่อช่วยกันแก้ไขปัญหาดังกล่าว หรือใช้ช่องทางอื่นในการทำงานร่วมกัน เพื่อง่ายต่อการเข้าถึงที่ทันสมัย คือ สร้างกลุ่มไลน์ ฯลฯ

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

ปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีการพัฒนาให้ทุกคนเข้าถึงและใช้ติดต่อกันได้ง่าย เช่น แอปพลิเคชันไลน์ เฟสบุ๊ก ครูต้องใช้เทคโนโลยีดังกล่าวมาประยุกต์ใช้ในการสร้างเครือข่าย เพื่อถ่ายทอดข่าวสาร ความรู้ กิจกรรม ของสถานศึกษา เพื่อส่งเสริมกิจการการศึกษาของ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1. ครูต้องจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อชี้แจงแนวทางการจัดตั้งกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง และบอกถึงประโยชน์ของการจัดตั้ง เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกันหากเด็กเกิดปัญหา รวมทั้งได้รับทราบข่าวสารจากทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถึงเรื่องต่างๆที่เกี่ยวกับเด็กและศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. ครูดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการสร้างกลุ่มไลน์ผู้ปกครองควรทำอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน และชี้แจงเกี่ยวกับการใช้กลุ่มไลน์ ที่ถูกต้องและเหมาะสม มีการอัปเดตข่าวสารในทุก ๆ วัน การสร้างกลุ่มไลน์นั้นสะดวกสบายต่อผู้ใ้มากที่สุด

3. หากผู้ปกครองคนใดมีปัญหาที่สามารถแจ้งมายังกลุ่มไลน์ได้เพื่อจะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ปกครองด้วยกันได้นำมาใช้ได้

4. หากเด็กมีปัญหาทางด้านพัฒนาการ ด้านโภชนาการและด้านสุขภาพ ครูก็ควรมีการแจ้งกับทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือโรงพยาบาล เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมาให้ความรู้กับผู้ปกครองที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อที่จะได้แก้ไขรวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อจะได้พัฒนาเด็กต่อไป

ด้านบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ในหัวข้อผู้ปกครองมีบทบาทในการแก้ไข ปัญหาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ได้ข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

ผู้ปกครองต้องมีความรู้ในการพัฒนาเด็กให้มีความเพียบพร้อม 4 ด้าน แนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองต้องมีการถ่ายทอดให้ความรู้ในการดูแลเด็กเล็ก โดยการถ่ายทอดความรู้สึก การแสดงออกทางอารมณ์ การช่วยเหลือตนเองในชีวิตประจำวัน ซึ่งเป็นรากฐานในการเจริญเติบโต ครูต้องถ่ายทอดความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กเล็กให้ผู้ปกครองเป็นประจำอย่างสม่ำเสมอ แนวทางการแก้ไขปัญหาตามข้อ 4 นี้ ครูผู้ดูแลเด็กสามารถถ่ายทอด

ได้เป็นอย่างดี เพราะครูผู้ดูแลเด็กเป็นผู้มีประสบการณ์และได้มีการศึกษาดูแลเด็กตามวัยเฉพาะทาง อยู่แล้วการแก้ไขปัญหาค้นนั้น ครูผู้ดูแลเด็กสามารถดำเนินการได้เป็นอย่างดี

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

ต้องแจ้งให้ผู้ปกครองสังเกตพัฒนาการของเด็ก เพราะเด็กแต่ละคนมีพัฒนาการที่ไม่เท่ากัน เพื่อจะได้แก้ไขปัญหามาให้ตรงจุด เด็กคนไหนค่อยพัฒนางี้จะให้ครูประสานกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาร่วมกันต่อไป เพื่อจะได้พัฒนาเด็กในด้านอื่น ๆ ต่อไป ตามวัยของเด็กแต่ละช่วงอายุ

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

1. ต้องให้พ่อแม่แสดงออกถึงความรักต่อลูกอย่างสม่ำเสมอในการดูแลทุก ๆ วัน เช่น กิน นอน เล่น
2. ต้องให้ผู้ปกครองไม่เปรียบเทียบกันระหว่างเด็กเพราะเด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกัน
3. ต้องให้ผู้ปกครองฟังความคิดเห็นของเด็ก และต้องส่งเสริมให้เด็กถามและสังเกตการมีส่วนร่วมของเด็ก
4. ต้องไม่ใช้วิธีบังคับฝืนใจ ไม่ก้าวร้าวหรือทำร้ายเด็กทั้งร่างกาย จิตใจ และวาจา
5. ต้องให้เด็กฝึกการมีวินัยในตนเอง เช่น การกิน การนอนเป็นเวลา และการเก็บของเล่น
6. ผู้ปกครองต้องแสดงพฤติกรรมที่ดีสำหรับเด็ก เปิดโอกาสให้เด็กได้ฝึกทำ และควรชี้แจงเมื่อเด็กทำผิดพลาดเปลี่ยนเป็นให้กำลังใจเมื่อเด็กพยายามทำสิ่งที่ปรารถนาและชมเชยเมื่อเด็กทำดี เมื่อเด็กทำได้ เด็กจะค่อย ๆ รู้จักใช้เหตุผลและรักษาคำพูดตามแบบที่พ่อแม่ปฏิบัติ

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

ต้องให้ผู้ปกครองมีส่วนสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาการเด็กในทุกๆ ด้าน สามารถมีส่วนร่วมในการช่วยแก้ไขปัญหามาเสริมสร้างพัฒนาการเด็กทั้งหมด 4 ด้าน ดังนี้ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

ต้องให้ความรู้ความเข้าใจกับผู้ปกครองในบริบทการจัดการศึกษา กรณีศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองต้องเข้าใจในพัฒนาการเด็ก คือ ร่างกาย อารมณ์จิตใจ สังคม และสติปัญญา หากผู้ปกครองเข้าใจจะสามารถส่งเสริมให้เด็กเกิดพัฒนาการได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1. ต้องให้ผู้บริหารจัดการประชุมผู้ปกครองร่วมกันเพื่อรับทราบถึงบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ รวมทั้งด้านพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก
2. ต้องให้ผู้ปกครองสังเกตพฤติกรรมของเด็กและมาพูดคุยกับคุณครู เมื่อพบว่าเด็กมีปัญหาด้านพัฒนาการ ครูต้องมีการแจ้งกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง
3. หลังจากที่แจ้งเจ้าหน้าที่แล้วผู้ปกครอง และครูควรมีการแก้ไขปัญหาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กร่วมกัน
4. ผู้ปกครองต้องจัดให้มีกิจกรรมเสริมให้กับเด็กในช่วงวันหยุด เช่น การทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง การช่วยเหลือพ่อแม่ได้ตามวัย และผู้ปกครองควรส่งเสริมให้ความรู้ในด้านการเรียน เช่น การอ่านเขียน ก.ไก่ การวาดภาพระบายสี เป็นต้น

ด้านบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก

จากการสัมภาษณ์เพื่อหาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ในหัวข้อผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก ได้ข้อเสนอแนะดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 1

ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และครูต้องประชุมร่วมกันเพื่อจัดกิจกรรมที่เป็นการส่งเสริมบทบาทคุณธรรม จริยธรรมของผู้ปกครอง เช่น กิจกรรมทำบุญเนื่องในวันสำคัญต่าง ๆ และเสริมข่าวการมีคุณธรรมให้ผู้ปกครองนำไปอบรมสั่งสอนเด็กเล็กได้เป็นอย่างดี และครูต้องส่งเสริมผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาเด็กให้มีคุณธรรม จริยธรรม โดยการร่วมกันกับผู้ปกครอง ระดมความคิด หาแนวทางพัฒนาส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมเพื่อนำมาปรับใช้ในการดูแลเด็กเล็ก

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 2

ต้องให้ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดการประชุมผู้ปกครอง เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลเรื่องค่านิยม 12 ประการ การเข้าแถวเคารพธงชาติ การสวดมนต์ไหว้พระตอนเช้า ก่อนเข้าชั้นเรียนให้กับผู้ปกครองทราบ และให้ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก สังเกตพฤติกรรมเด็ก ชวนเด็กไปวัดทำบุญอยู่เสมอ การสวดมนต์ไหว้พระก่อนนอนเพื่อจะได้ทำให้เด็กมีจิตใจที่อ่อนโยน ลดความก้าวร้าว การที่เด็กมีพัฒนาการที่ดีตรงตามช่วงอายุจะทำให้เด็กมีการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในอนาคต

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 3

ต้องให้ผู้ปกครองเป็นแบบอย่างที่ดี เช่น การปฏิบัติกิจวัตรประจำวันให้เป็นตัวอย่างกับลูกหลาน

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 4

ต้องให้ผู้ปกครองเสริมสร้างความประพฤติกและการปฏิบัติตนของเด็กให้ตั้งมั่นอยู่ในความดี ทั้งพฤติกรรม และความคิด เช่น มีความกตัญญู ไม่เบียดเบียนผู้อื่น มีพฤติกรรมทางกายและวาจาที่ดีต่อพ่อแม่ และครู ฯลฯ ผู้ปกครองควรเป็นแบบอย่างที่ดีและให้ความรักความเมตตา

ผู้ให้ข้อมูลคนที่ 5

ผู้ปกครองต้องเป็นแบบอย่างที่ดีให้แก่บุตรหลาน เด็กในความปกครอง เช่น ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม มีจิตเมตตา จิตอาสา ดูแลสิ่งของสาธารณะ ให้เป็นตัวอย่างและสอดคล้องการสอนเด็กในเรื่องราวหัวข้อที่ได้ปฏิบัติ

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหลัก ผู้วิจัยได้สังเคราะห์เป็นแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ดังนี้

1. ต้องมีการประชุมผู้บริหารและครูร่วมกัน เพื่อให้ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กจัดประชุมผู้ปกครองและบอกถึงแนวปฏิบัติเกี่ยวกับกิจกรรมประจำวันที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ปฏิบัติ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธงที่ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ การเข้าแถวเคารพธงชาติ การสวดมนต์ไหว้พระ
2. ต้องมีการดำเนินการส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองให้เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็กเป็นผู้มีจิตเมตตา ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ควรส่งเสริมให้เด็กรู้จักเคารพผู้ปกครอง ให้เด็กปฏิบัติจนเป็นนิสัย
3. ต้องให้ผู้ปกครองเสริมสร้างความประพฤติกและการปฏิบัติตนของเด็ก เช่น การพาเด็กเข้าวัดทำบุญ สวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน และส่งเสริมกิจกรรมทุกด้านให้ต่อเนื่อง และควรจัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงความกตัญญูรู้คุณ การตอบแทนคุณผู้ปกครอง
4. เมื่อมีเหตุการณ์ข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งการดูละครทีวี ผู้ปกครองต้องอธิบาย และแนะนำให้เด็กได้เข้าใจมากขึ้น
5. ต้องให้ครูและผู้ปกครองจัดประชุมผู้ปกครองเพื่อสรุปผลจากการที่ผู้ปกครองร่วมกันส่งเสริมจริยธรรมเด็กรวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาเรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาระดับสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง 2) เพื่อส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยมีการสรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะตามลำดับดังนี้

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง โดยสามารถวิเคราะห์เป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

1. บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทการบทบาทบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็กภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต้น ๆ ได้แก่ ผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก รองลงมาคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการกำกับติดตามผลการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก ผู้ปกครองมีบทบาทในการออกแบบวิธีการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก และข้อที่มีค่าน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก ตามลำดับ

2. บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ผลจากการศึกษาสภาพบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากโดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต้น ๆ ได้แก่ ผู้ปกครองมีบทบาทในการเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รองลงมาคือ ผู้ปกครองให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบื้องต้นของเด็ก ผู้ปกครองแจ้งข้อมูลพื้นฐาน

ของเด็กกับครู และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ แก่เด็ก ตามลำดับ

3. บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต้น ๆ ได้แก่ ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก รองลงมา คือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ผู้ปกครองมีบทบาทในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ตามลำดับ

4. บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต้น ๆ ได้แก่ ผู้ปกครองมีบทบาทในการรับทราบปัญหาของเด็กจากเครือข่าย รองลงมา คือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็นสมาชิกเครือข่ายสังคมออนไลน์ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาาร่วมกัน ตามลำดับ

5. บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ด้านบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ภาพรวมมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทุกข้อที่มีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับต้น ๆ ได้แก่ ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา รองลงมา คือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการประเมินผลการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้ปกครองมีบทบาทในการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ตามลำดับ

ขั้นตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กตามแนวคิดของผู้ให้ข้อมูลหลักของจังหวัดอ่างทอง

1. ด้านบทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร

ผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญและรับบทบาทของตนเองในการดูแลเอาใจใส่บุตรหลานของตนเอง ผู้บริหารต้องมีการประชุมครูและผู้ปกครองร่วมกัน และให้ผู้ปกครองแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ทุกคนต้องรับฟังความคิดเห็นของแต่ละคนด้วย ควรจัดให้มีการจัดกิจกรรมร่วมกันกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก เพื่อรับข้อมูลข่าวสารและทราบทิศทางการเรียนรู้ เพื่อให้เกิดความรู้

ความเข้าใจในเรื่องต่าง ๆ ในการพัฒนาการศึกษา ในการประชุมแต่ละครั้งจะต้องได้ข้อสรุปไปในทิศทางเดียวกันในการพัฒนาเด็ก รวมทั้งมีการสรุปผลจากการดำเนินการเรื่องต่าง ๆ เพื่อนำมาเป็นแนวทางการปรับปรุงพัฒนาต่อไป

2. คำนวณบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

ผู้ปกครองกับคณะกับคณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้องประชุมร่วมกัน เพื่อหาแนวทางในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาาร่วมกัน เช่น การทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา หากผู้ปกครองมีเพื่อนที่มีฐานะเราก็ช่วยพูดคุยว่าทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเรายังขาดอุปกรณ์ในการจัดการเรียนการสอนเด็ก จึงขอความร่วมมือที่จะบริจาคหรือเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการต่าง ๆ เป็นต้น และให้ผู้ปกครองเสนอแนวความคิดเห็นต่าง ๆ ร่วมกัน ควรสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างผู้ปกครองเพื่อความร่วมมือหรือประสานความร่วมมือและดำเนินการด้านต่าง ๆ ที่จะ เป็นเครื่องช่วยในการดำเนินงานขององค์กรให้สำเร็จ และชี้แจงบทบาทหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาดำเนินการความรู้ความเข้าใจ และร่วมกันสรุปผลการดำเนินงานเพื่อพัฒนาปรับปรุงเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาไม่จำเป็นต้องเป็นเงินของ หรือเงินเสมอไป อาจจะมาในรูปแบบของการออกแรงช่วยเหลือก็ได้

ผู้ปกครองต้องเข้าร่วมประชุมกับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อจะได้ทราบถึงแนวทางการจัดตั้งกลุ่มไลน์ผู้ปกครอง และรู้ถึงประโยชน์ของการจัดตั้ง เพื่อแก้ไขปัญหาาร่วมกัน หากเด็กเกิดปัญหา รวมทั้งได้รับทราบข่าวสารจากทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กถึงเรื่องต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับเด็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และมีการดำเนินการจัดตั้งเครือข่ายของผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยการสร้างกลุ่มไลน์ผู้ปกครองควรอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน เพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการใช้กลุ่มไลน์ที่ถูกต้องและเหมาะสม มีการอัปเดตข่าวสารในทุก ๆ วัน การสร้างกลุ่มไลน์นั้นสะดวกสบายต่อผู้ใ้มากที่สุด หากผู้ปกครองคนใดมีปัญหาก็สามารถแจ้งมายังกลุ่มไลน์ได้ เพื่อจะได้ช่วยกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ รวมทั้งข้อเสนอแนะต่าง ๆ จากผู้ปกครองด้วยกันได้นำมาใช้ได้ หากเด็กมีปัญหาทางด้านการพัฒนาการ ด้านโภชนาการและด้านสุขภาพ คุณครูก็ควรมีการแจ้งกับทางเจ้าหน้าที่สาธารณสุขหรือโรงพยาบาล เพื่อให้บุคคลดังกล่าวมาให้ความรู้กับผู้ปกครองที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเพื่อที่จะได้แก้ไข รวมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน เพื่อจะได้พัฒนาเด็กต่อไป

4. คำนวณบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

ผู้ปกครองต้องประชุมร่วมกันกับคณะกรรมการสถานศึกษาและครูเพื่อได้รับทราบถึงบริบทของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งให้ความรู้เกี่ยวกับด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ รวมทั้งด้านพัฒนาการทั้ง 4 ด้านของเด็ก และให้ผู้ปกครองสังเกตพฤติกรรมของเด็กและมาพูดคุยกับคุณครูเมื่อพบว่าเด็กมีปัญหาด้านพัฒนาการ คุณครูต้องมีการแจ้งกับเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องหลังจากที่แจ้ง

เจ้าหน้าที่แล้วผู้ปกครอง และคุณครูควรมีการแก้ไขปัญหาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กร่วมกัน ผู้ปกครองควรมีกิจกรรมเสริมให้กับเด็กในช่วงวันหยุด เช่น การทำกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง การช่วยเหลือพ่อแม่ได้ตามวัย และผู้ปกครองควรส่งเสริมให้ความรู้ในด้านการเรียน เช่น การอ่าน เขียน ก.ไก่ การวาดภาพระบายสี เป็นต้น

5. ด้านบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก

ผู้ปกครองต้องเข้าร่วมประชุมกับผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาและครู เพื่อจะได้ทราบถึงกิจกรรมประจำวันที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กได้ปฏิบัติ เช่น กิจกรรมหน้าเสาธง ที่ปฏิบัติตามนโยบายของรัฐบาล ได้แก่ การเข้าแถวเคารพธงชาติ การสวดมนต์ไหว้พระ และต้องมีการดำเนินการส่งเสริมบทบาทผู้ปกครองให้เป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก เป็นผู้มีจิตเมตตา ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรมอันดี ส่งเสริมให้เด็กรู้จักเคารพผู้ปกครองให้เด็กปฏิบัติจนเป็นนิสัย ต้องเสริมสร้างความประพฤติกฎการปฏิบัติตนของเด็ก เช่น การพาเด็กเข้าวัดทำบุญ สวดมนต์ไหว้พระก่อนนอน และส่งเสริมกิจกรรมทุกด้านให้ต่อเนื่องและจัดกิจกรรมที่แสดงออกถึงความกตัญญูรู้คุณ การตอบแทนคุณผู้ปกครอง เมื่อมีเหตุการณ์ข่าวสารต่าง ๆ รวมทั้งการดูละครทีวี ผู้ปกครองควรอธิบาย และแนะนำให้เด็กได้เข้าใจมากขึ้นมีการสรุปผลจากการที่ผู้ปกครองร่วมกันส่งเสริมจริยธรรมเด็ก รวมทั้งข้อเสนอแนะต่างๆ

อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเรื่องแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อยได้ดังต่อไปนี้

บทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก

จากการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็กภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.28$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองได้มีการวางแผนการส่งเสริมจริยธรรมเด็กได้เป็นอย่างดี และมีบทบาทในการออกแบบวิธีการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก นอกจากนี้ผู้ปกครองยังมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก รวมทั้งยังแสดงออกถึงความรัก ความเมตตาต่อบุตรหลานในปกครอง ซึ่งการกระทำดังกล่าวมีผลทำให้เด็กมีจิตใจที่อ่อนโยน ไม่แค้นกระด้าง และที่สำคัญผู้ปกครองยังปฏิบัติตามข้อตกลงของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็กภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ มณฑาทันต์ รอดคล้าย (2561 หน้า 17-35) ได้ศึกษาเรื่องศึกษาอิทธิพล

ของความรักความเข้าใจในครอบครัวต่อคุณธรรมจริยธรรมของเด็ก ผลการวิจัยพบว่า ความรักความเข้าใจในครอบครัวมีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของเด็กเป็นอย่างมาก และเป็นไปในทางบวก โดยหากเด็กและเยาวชนได้รับความรักความเข้าใจในครอบครัวมากจะมีความสัมพันธ์ต่อคุณธรรมจริยธรรมส่วนตนให้เป็นไปในทางบวกเช่นกัน นอกจากนี้ปัจจัยลักษณะประชากรของเด็กและเยาวชนบางประการ มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของเด็กเช่นกัน ประกอบด้วยภาคที่อยู่อาศัย เพศ อายุ และการศึกษา ในขณะที่มีปัจจัยลักษณะครัวเรือนเพียงบางประการเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรม และปัจจัยลักษณะผู้ปกครองเป็นเพียงปัจจัยเดียวที่ไม่มี ความสัมพันธ์กับคุณธรรมจริยธรรม นอกจากนี้ผลการศึกษาเชิงคุณภาพพบว่า พ่อแม่เลี้ยงดูลูกด้วยความเอาใจใส่ และพร้อมที่จะให้ความรักความเข้าใจแก่ลูกอยู่เสมอ อีกทั้งยังตระหนักและมุ่งมั่นที่จะปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานแก่ลูกของตนโดยคุณธรรมหลักที่เน้นปลูกฝัง ได้แก่ ความซื่อสัตย์ และรับผิดชอบต่อนหน้าที่โดยมุ่งหวังให้ลูกเป็นคนดีของครอบครัว และสังคม การศึกษาครั้งนี้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการวางแผนและจัดทำยุทธศาสตร์ในการพัฒนาครอบครัวอย่างถูกวิธี เพื่อส่งเสริมการให้ความรักความเข้าใจในครอบครัวอันจะช่วยเสริมสร้างผลผลิตหรือเด็ก และเยาวชนที่มีคุณธรรมจริยธรรมอันเป็นสมาชิกของสังคมที่มีคุณภาพ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สำราญ เรืองศรีมัน (2557, หน้า 72) ได้ศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอคำม่วง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาการส่งเสริมคุณธรรมเด็กปฐมวัยของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมที่เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย สรุปได้ดังนี้ 1) ควรมีการบูรณาการการเรียนการสอน จัดให้มีบรรยากาศของคุณธรรมที่เด็กสามารถเรียนรู้ และถือเป็นแบบอย่างได้ด้วยตนเอง 2) ควรจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักการส่งเสริมคุณธรรมสำหรับเด็ก 3) ควรจัดอบรมอย่างต่อเนื่องและเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วม และ 4) ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละช่วงวัยแก่ผู้ปกครอง

บทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร

จากการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเด็กภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองมีการวางแผนการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารเป็นอย่างดี นอกจากนั้นผู้ปกครองยังมีการแจ้งข้อมูลพื้นฐานรวมทั้งพฤติกรรมของเด็กให้กับคุณครูได้ทราบ และผู้ปกครองยังมีการติดตามข้อมูลข่าวสารประชาสัมพันธ์ในเรื่องต่าง ๆ ที่ทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่แจ้งให้ทราบอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง นอกจากนี้ ผู้ปกครองยังให้ความร่วมมือกับทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

เป็นอย่างดีไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการให้ความรู้เรื่องต่าง ๆ กับเด็ก และการร่วมรณรงค์เรื่องความปลอดภัยสำหรับเด็ก ได้แก่ เรื่องการสวมหมวกกันน็อค การกำจัดลูกน้ำยุงลาย เป็นต้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสารภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัตฐา แก้วลี (2558, หน้า 641) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสื่อสารกับครูอนุบาลผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา) ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสื่อสารกับครูอนุบาลผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์โดยภาพรวมอยู่ในระดับดี โดยมีรายละเอียดในแต่ละด้าน คือ 1) ด้านการใช้ไลน์ รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ การสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ การให้คำแนะนำหรือแจ้งเตือนข้อมูลเกี่ยวกับการบ้านและใบงาน การให้กำลังใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของครู 2) ด้านการใช้เฟสบุ๊ก รายการที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การจัดการเรียนรู้ของครู ได้แก่ การให้คำแนะนำเพื่อเตรียมความพร้อมของบุตรหลานก่อนเปิดเทอม การนำเสนอข้อมูลภาพถ่ายหรือคลิปเกี่ยวกับกิจกรรมที่พัฒนาเด็กทั้ง 4 ด้าน และสอดคล้องกับงานวิจัย ของ ประทุมพร น้อยบุญ (2561, หน้า 128) ได้ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมิตรมวลชนเชียงใหม่ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก สำหรับด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านการอบรมเลี้ยงดู รองลงมา ได้แก่ ด้านการสื่อสาร ด้านการเรียนรู้ที่บ้าน และด้านการตัดสินใจ 2) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามอาชีพ รายได้ และชนเผ่าในภาพรวม พบว่า ผู้ปกครองมีอาชีพ รายได้ และชนเผ่าต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาผู้เรียนไม่แตกต่างกัน และ 3) แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียน มีดังนี้ การพัฒนาบุตรหลานให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ การใช้ช่องทางการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุตรหลานระหว่างผู้ปกครอง และครูประจำชั้น การเข้าร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ที่โรงเรียนจัดขึ้นโดยให้การสนับสนุนด้านแรงงาน งบประมาณ อาหาร และเครื่องดื่ม หรือวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่จำเป็น การเอาใจใส่และตรวจสอบการบ้านของบุตรหลานทุกวัน สอน และให้กำลังใจหรือขอความช่วยเหลือจากบุคคลอื่นที่สามารถสอนได้ การเข้าไปมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น และร่วมวางแผนพัฒนาบุตรหลานและการสนับสนุนให้บุตรหลานมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อทำประโยชน์แก่ชุมชน

บทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

จากการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองได้มีส่วนในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้การเสริมสร้างพัฒนาการเด็กร่วมกับ

คุณครูและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง และยังช่วยจัดกิจกรรมเสริมสร้างเด็กร่วมกัน รวมทั้งมีการวัดผล ประเมินผล และปรับปรุงพัฒนา เมื่อพบปัญหาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กก็จะช่วยกันแก้ไขปัญหานั้น ซึ่งในปัจจุบันทางศูนย์พัฒนาเด็กเล็กพร้อมด้วยเจ้าหน้าที่จากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลได้มีการประเมินพัฒนาการเด็กในช่วงทุกอายุตั้งแต่แรกเกิด ซึ่งผู้ปกครองต้องเข้ามามีบทบาทในการ ประเมินด้วย ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึงทำให้ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริกัญญา ฤทธิ์แปลก (2559, หน้า 99) ได้ศึกษารูปแบบการส่งเสริม พัฒนาการเด็ก 1-3 ปี โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชน ผลการวิจัยพบว่า การสร้าง รูปแบบมี 6 ขั้นตอน คือ 1) การสร้างบรรยากาศการยอมรับของชุมชนและคัดเลือกแกนนำชุมชน 2) การสร้างความตระหนักและปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์การทำงานร่วมกัน 3) การระดมความคิดเห็นเพื่อวิเคราะห์สภาพปัญหา สำรวจความต้องการและหาแนวทางร่วมกัน 4) การวางแผนการ ดำเนินงาน 5) การดำเนินงานตามแผนงาน และ 6) สรุปประเมินผลรูปแบบ ผลจากกระบวนการ ส่งผลให้ครอบครัวเห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก มีระดับ ความรู้ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กในระดับสูง มีการปฏิบัติในระดับดี และเด็กอายุ 1-3 ปี ร้อยละ 92.50 มีพัฒนาการโดยรวมสมวัย เงื่อนไขและปัจจัยสนับสนุนการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1-3 ปี โดยการมีส่วนร่วมของครอบครัวและชุมชนครั้งนี้ คือ ภาวะผู้นำของกลุ่มแกนนำ วิสัยทัศน์ ของชุมชน ความสนใจและความร่วมมือของชุมชน และกระบวนการวิจัยที่เน้นการมีส่วนร่วม เงื่อนไขและปัจจัยอุปสรรค คือ ภาระงานของกลุ่มแกนนำ และการจัดสรรงบประมาณ และ สอดคล้องกับ รัตน์ตยา ศรีสุข (2556, หน้า 58) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการ จัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาพนม ผลการวิจัย พบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัยของศูนย์ พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาพนม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้ปกครองมีส่วนร่วมอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านสังคม ด้านอารมณ์ - จิตใจ ด้านร่างกาย และด้านสติปัญญา ปัญหาและข้อเสนอแนะของผู้ปกครอง ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาพนม พบว่า ผู้ปกครองบางส่วนต้องการให้เด็กอ่าน ก - ข ได้ เขียน และบอกค่าตัวเลขอย่างง่ายได้ นอกจากนี้ผู้ปกครองยังไม่มีเวลาในการดูแลช่วยเหลือเด็ก ในการเรียนรู้ ส่วนข้อเสนอแนะ ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กควรมีการจัดประชุมผู้ปกครอง และควรจัดกิจกรรมเพื่อสร้าง ความรู้ความเข้าใจให้กับผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมทางการเรียนของเด็ก

บทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

จากการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.24$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองให้ความสำคัญในการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือ ผู้ปกครองทั้งหมดได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายสังคมออนไลน์ร่วมกัน เพื่อสะดวกต่อการติดต่อและยังทราบถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และถ้าเด็กคนใดมีปัญหาผู้ปกครองก็จะร่วมมือในการเสนอแนะและแก้ไขปัญหาร่วมกัน และสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ คือผู้ปกครองได้สร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกัน นอกจากนี้ผู้ปกครองยังต้องช่วยกันรักษาเครือข่ายให้เป็นไปอย่างต่อเนื่องและเป็นปัจจุบัน ด้วยเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กรรณิการ์ สุตตาชาติ (2555, หน้า 114) ได้ศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านอื่น ๆ อยู่ในระดับมาก ซึ่งจัดเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยสูงไปหาค่าเฉลี่ยต่ำ ดังนี้ ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย ด้านการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนด้านวิชาการ และกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านส่งเสริมเครือข่ายการพัฒนาเด็กปฐมวัยและด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็กตามลำดับ และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขพรรษา พะโรงรัมย์ (2556, หน้า 99) ได้ทำการศึกษการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมและการสนับสนุนจากทุกภาคส่วน ด้านวิชาการและกิจกรรมตามหลักสูตร ด้านส่งเสริมเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัย ด้านการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ด้านอาคารสถานที่ สิ่งแวดล้อมและความปลอดภัย และด้านบุคลากร ตามลำดับ และนอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ กุลธิดา ภูมั่ง (2558, หน้า 315) ได้ศึกษาเรื่องกลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผลการวิจัยพบว่า 1) เครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการประสานเชื่อมโยงเครือข่าย 2 รูปแบบ คือ เครือข่ายร่วมพัฒนาระหว่างศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และเครือข่ายสนับสนุนความต้องการของการจัดการเครือข่าย พบว่า

ผู้บริหารต้องการให้หน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องสนับสนุนงบประมาณและส่งเสริมการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ครูผู้ดูแลเด็กต้องการได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมในการเข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ต้องการให้ต้นสังกัดบรรจุแผนยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเป็นยุทธศาสตร์หลัก ผู้ปกครองต้องการให้มีการจัดทำหลักสูตรและจัดประสบการณ์เรียนรู้เด็กสอดคล้องกับบริบทของชุมชน จัดสภาพแวดล้อมภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กให้เอื้อต่อการเรียนรู้ ปลอดภัย และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารวิชาการ กิจกรรม และการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง และเป็นปัจจุบัน 2) แนวทางปฏิบัติที่ดีในการจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ประสบความสำเร็จมี 4 ด้าน ได้แก่ ด้านปัจจัยนำเข้า ด้านกระบวนการ ด้านผลผลิต และด้านผลลัพธ์ 3) จากการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก สามารถพัฒนากลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กประกอบด้วย 11 กลยุทธ์ ได้แก่ 1) กลยุทธ์การพัฒนากาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ 2) กลยุทธ์ส่งเสริมและพัฒนาสมรรถนะครูให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการศึกษาและการจัดประสบการณ์เรียนรู้ 3) กลยุทธ์สร้างวัฒนธรรมองค์กรและบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ 4) กลยุทธ์พัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล 5) กลยุทธ์เสริมสร้างและพัฒนากาวะจัดทำแผนยุทธศาสตร์และแผนปฏิบัติการในการพัฒนาการบริหารจัดการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก 6) กลยุทธ์ส่งเสริมปฏิสัมพันธ์และสร้างความไว้วางใจสู่สังคม 7) กลยุทธ์พัฒนาการสื่อสารประชาสัมพันธ์ 8) กลยุทธ์ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนโดยพัฒนาเทคโนโลยี สื่อ นวัตกรรม การจัดประสบการณ์ จากแหล่งเรียนรู้ในท้องถิ่น 9) กลยุทธ์เสริมสร้างการมีส่วนร่วมและพัฒนาความเข้มแข็งของภาคีเครือข่ายภาคประชาชน ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคองค์กรพัฒนาเอกชน 10) กลยุทธ์การระดมทุนและทรัพยากรเพื่อการบริหารจัดการศูนย์ 11) กลยุทธ์ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา

บทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

จากการวิจัย พบว่า ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.23$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองมีการวางแผนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาาร่วมกัน ผู้ปกครองซึ่งมาจากหลาย ๆ ที่จึงเป็นไปได้ว่าเวลาที่จะขอการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจึงเป็นไปได้ง่าย เช่น การทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา และการให้ความช่วยเหลือด้านภูมิปัญญา ซึ่งทรัพยากรที่ได้มานั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นเงินสดไป อาจมาในรูปแบบของแรงงาน ความรู้สื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา และในการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาแต่ละครั้งต้องมีการประเมินผลการทำงานและปรับปรุงรวมทั้งข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์ในการดำเนินการครั้งต่อไป ด้วยเหตุผลดังกล่าวจึง

ทำให้ผู้ปกครองของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาภาพรวมอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิสิษฐ ภู่ออด (2559, หน้า 157) ได้ทำการศึกษารูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนดีเด่นขนาดเล็กของรัฐ ผลการวิจัยพบว่า รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษามีแนวคิดในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา 1) ความสำคัญของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย 2) การอำนวยความสะดวก 3) การสร้างความสัมพันธ์ 4) การสร้างความศรัทธาของผู้บริหารและครู มีหลักการระดมทรัพยากร 3 หลักการ คือ 1) หลักความร่วมมือ ประกอบด้วย การรับรู้ถึงปัญหาของทุกฝ่ายที่จะร่วมกันคิดตัดสินใจและให้ข้อเสนอแนะ การตัดสินใจ การลงมือกระทำตามกระบวนการ และตัดสินใจเป็นการนำข้อตกลงที่ได้ตัดสินใจเลือกตามแผนที่วางไว้มาลงมือกระทำตามเป้าหมายร่วมกัน หลังจากนั้นจะดำเนินการติดตามตรวจสอบผลงานที่ทำร่วมกัน รวมทั้งการร่วมกันประชุมปรึกษาหารือหรือปรับปรุงแก้ไขพัฒนางานให้ดีขึ้น และการรับผลประโยชน์ เป็นเจ้าของร่วมกัน เกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างสิ่งต่าง ๆ อย่างเป็นรูปธรรม 2) หลักภาวะผู้นำแบบเพื่อนแท้ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) หลักการบริหารแบบบ้านแซวงกลั่นที่มีลักษณะเฉพาะของโรงเรียน ประกอบด้วย การศึกษาถึงพฤติกรรมการระดมความคิด เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจและร่วมกันวางแผน ใช้องค์ความรู้ที่เกิดจากการร่วมกันศึกษา ค้นคว้าของผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในโรงเรียนมาสร้างให้เกิดองค์ความรู้เพื่อนำไปสู่ความสำเร็จ และกำหนดกลยุทธ์ความสำเร็จและกำหนดกลยุทธ์ความสำเร็จของคณะทำงานที่ร่วมกันดำเนินการ และเกิดแนวทางในการระดมทรัพยากรทางการศึกษา 2 แนวทาง คือ 1) คณะกรรมการดำเนินงาน และ 2) การบริหารจัดการในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน คำนึงถึงบทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และสอดคล้องกับ รุ่ง แก้วแดง (2546, หน้า 51) ที่กล่าวถึง การระดมสรรพกำลังทุกส่วนในสังคมเพื่อการจัดการศึกษาทุกส่วนของสังคมทั้งครอบครัวชุมชน รัฐ เอกชน องค์กรชุมชน สื่อมวลชนจะต้องตระหนักสำนึกรับผิดชอบร่วมกันในการจัดการศึกษาทุกขั้นตอนแทนการผลักภาระให้เป็นความรับผิดชอบของรัฐเพียงอย่างเดียว แต่รัฐต้องมีเจตจำนงที่แน่วแน่ และจริงจังเพราะการศึกษาเป็นหัวใจของการพัฒนาประเทศเป็นโครงสร้างพื้นฐานทางสติปัญญาที่สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับบุคคลและความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศชาติโดยส่วนรวม

แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก

จากผลการวิจัย พบว่า แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

แนวทางที่ 1 ผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญกับครู ที่ต้องมีความเป็นกัลยาณมิตร พร้อมทั้งจะแนะนำ สนับสนุน ช่วยเหลือ แสดงความรัก ความเมตตาต่อเด็กอย่างจริงใจ และเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับ

เด็ก อบรม สั่งสอน และปลูกฝังให้เด็กเป็นคนดี ไม่เบียดเบียนผู้อื่น และสิ่งต่าง ๆ รอบตัว พร้อมทั้งการช่วยเหลือเกื้อกูลต่อกัน โดยใช้ความคิดในการพิจารณาการกระทำของตนเองว่าจะเกิดผลดี หรือผลเสีย และแก้ปัญหาได้ ในขณะที่กระทำนั้น ต้องทำด้วยความจริงใจ ใส่ใจ อยากทำ และลงมือทำอย่างสบายใจ จึงจะพัฒนาความเป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข ไปพร้อมๆ กัน ทั้งนี้ กรมวิชาการ ได้กล่าวถึง บทบาทและหน้าที่ของผู้ปกครอง ไว้ดังนี้ เป็นแบบอย่างที่ดีของลูก ให้ความรักและความเข้าใจ เรียนรู้ร่วมกับเด็ก ยอมรับอารมณ์และความรู้สึกของลูก ไม่ปิดกั้นความรู้สึกของลูก ฝึกให้ลูก รู้จักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดี และลดพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์

แนวทางที่ 2 การประชาสัมพันธ์และการสื่อสารกับผู้ปกครอง ถือว่ามีความสำคัญ เป็นอย่างมาก เป็นการส่งเสริมการศึกษาของเด็ก รวมทั้งปัญหาหรือพฤติกรรมต่าง ๆ เพราะในขณะที่ครูทำการเรียนการสอน และสังเกตเห็นพฤติกรรมต่าง ๆ ที่เด็กแสดงออกมา ขณะปฏิบัติกิจกรรม ภายในโรงเรียน พ่อแม่ผู้ปกครองก็เป็นบุคคลที่จะสังเกตเห็นพฤติกรรมที่อาจจะเหมือน หรือแตกต่างของเด็ก เมื่อพวกเขาอยู่ที่บ้าน ดังนั้นครูจึงไม่ควรตัดสินพฤติกรรม และความสามารถ ของเด็กเฉพาะด้านที่เห็นแต่ที่โรงเรียนเพียงอย่างเดียว การได้พูดคุยสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ จึงเป็นแนวทางที่ดี ที่ทำให้ทราบถึงพฤติกรรมหรือความสามารถของเด็กในอีกทางหนึ่งด้วย เพื่อที่จะสามารถค้นหาสาเหตุของปัญหาหรือส่งเสริมนักเรียนได้อย่างเหมาะสม การส่งเสริมการ สื่อสารระหว่างครูกับผู้ปกครองให้เกิดขึ้นในโรงเรียนนั้น นับเป็นแนวทางที่ดีในการสร้างโอกาส ให้ครูและผู้ปกครองได้พูดคุยปรึกษาหารือกันเกี่ยวกับตัวเด็ก รวมถึงช่วยให้ผู้ปกครองได้ทราบถึง ข่าวสารต่าง ๆ ทางโรงเรียน ซึ่งมีประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของเด็กอีกด้วย

แนวทางที่ 3 ผู้ปกครองต้องอบรมเลี้ยงดูด้วยความรัก ความอบอุ่น ความเข้าใจ ส่งเสริม การเรียนรู้และพัฒนาด้านต่าง ๆ ของเด็ก โดยต้องทำความเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนรู้อบรมเลี้ยงดูเด็กให้มีคุณภาพ การเตรียมความพร้อมให้เด็กก่อนที่จะเข้ารับการศึกษที่โรงเรียน โดยการฝึกเด็กให้ช่วยเหลือตัวเอง อบรมเลี้ยงดูสอนเด็ก นำเด็กมาเยี่ยมโรงเรียนก่อนเข้าเรียน แสดงให้เห็นว่าพ่อแม่ ผู้ปกครองชอบ เด็กก็จะเกิดเจตคติที่ดีต่อสถานศึกษา ควรพัฒนาความพร้อม ในการเรียนรู้ ให้การสนับสนุน คอยกระตุ้นความอยากรู้อยากเห็น และจัดหาอุปกรณ์การเรียนรู้ให้ เหมาะสมกับวัย ให้เด็กมีโอกาสได้ประสบการณ์การเรียนรู้จากสิ่งต่าง ๆ รอบตัว พาเด็กไปสถานที่ ใหม่ ๆ ที่น่าสนใจ และควรส่งเสริมการเรียนรู้ของเด็กอย่างมีความสุข ควรแบ่งเวลาให้กับเด็ก คอยรับฟังเรื่องราวต่าง ๆ ให้กำลังใจเมื่อเด็กประสบปัญหา และพยายามให้เด็กไปเรียน อย่างสม่ำเสมอ เพื่อการเรียนรู้ที่ต่อเนื่อง

แนวทางที่ 4 ผู้ปกครองต้องให้ความสำคัญในการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือ ผู้ปกครอง ทั้งหมดได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกเครือข่ายสังคมออนไลน์ร่วมกัน เพื่อสะดวกต่อการติดต่อ

และยังทราบถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นภายในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก และถ้าเด็กคนใดมีปัญหา ผู้ปกครองก็จะร่วมมือในการเสนอแนะ และแก้ไขปัญหาร่วมกัน

แนวทางที่ 5 ผู้ปกครองต้องมีการวางแผนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาร่วมกัน ผู้ปกครองซึ่งมาจากหลาย ๆ ที่จึงเป็นไปได้ว่าเวลาที่จะขอการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ เพื่อดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาจึงเป็นไปได้ง่าย เช่น การทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา และการให้ความช่วยเหลือด้านภูมิปัญญา ซึ่งทรัพยากรที่ได้มานั้นไม่จำเป็นจะต้องเป็นเงินเสมอไป อาจมาในรูปแบบของแรงงาน ความรู้ สื่อการเรียนรู้ วัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะที่ได้จากการทำวิจัยครั้งนี้ และข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยในอนาคต ไว้ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ผู้วิจัยได้นำหัวข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดมาเสนอแนะ ดังนี้

1. ด้านบทบาทในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และครูประชุมร่วมกันเพื่อส่งเสริมผู้ปกครองให้เข้าใจถึงความหมายและตระหนักถึงความสำคัญในจริยธรรม การเป็นแบบอย่างที่ดีสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ ผู้ปกครองควรมีพฤติกรรมที่ดีทั้งทางกาย และทางวาจา เพราะเมื่อเด็กซึมซับสิ่งที่ดีเด็กก็จะเติบโตมาอย่างมีคุณภาพ และสิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งคือผู้ปกครองต้องแสดงความรัก ความเมตตาแก่เด็ก

2. ด้านบทบาทในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษาและครูประชุมร่วมกันเพื่อส่งเสริมผู้ปกครองให้ตระหนักถึงความสำคัญถึงข้อมูลข่าวสาร และเข้าใจถึงการสื่อสารที่ถูกต้อง ในการดำเนินการด้านต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผู้ปกครองต้องมีส่วนร่วมในการรับฟัง และเสนอแนะแนวทางต่าง ๆ ได้

3. ด้านบทบาทในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา ครู และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องประชุมร่วมกันเพื่อส่งเสริมผู้ปกครองให้เข้าใจถึงความหมายและตระหนักถึงความสำคัญของพัฒนาการเด็ก เพื่อให้ผู้ปกครองควรเข้ามามีบทบาทในการวางแผนในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 6 ปี ซึ่งผู้ปกครองต้องเฝ้าระวังการเจริญเติบโตของลูกหลานอย่างใกล้ชิด โดยร่วมมือกันระหว่างคุณครู เจ้าหน้าที่ผู้คัดกรอง และผู้ปกครอง หากสงสัยล่าช้าก็สามารถแก้ไขส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการสมวัยได้ทันเวลาเพื่อช่วยกันพัฒนาเด็กต่อไป

4. ด้านบทบาทในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ ผู้บริหาร คณะกรรมการสถานศึกษา และครูประชุมร่วมกันเพื่อส่งเสริมผู้ปกครองให้เข้าใจถึงความหมาย และตระหนักถึงความสำคัญ ในการจัดตั้งเครือข่ายความร่วมมือเพื่อรับทราบปัญหาของเด็ก เนื่องจากในยุคปัจจุบันสื่อสังคม ออนไลน์มีประโยชน์มากมาย และสะดวก รวดเร็ว นอกจากนั้นยังช่วยให้แก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่าง ทันท่วงทีที่ผู้ปกครองควรร่วมมือ ร่วมรับรู้ ร่วมคิด และร่วมตัดสินใจแก้ปัญหา และเสนอแนะสิ่งที่เป็น ประโยชน์เพื่อพัฒนาเด็ก และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต่อไป

5. ด้านบทบาทในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา ผู้บริหาร คณะกรรมการ สถานศึกษา และครูประชุมร่วมกันเพื่อส่งเสริมผู้ปกครองให้เข้าใจถึงความหมาย และตระหนัก ถึงความสำคัญในการวางแผนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา เพื่อประสานความร่วมมือ จากแหล่งต่าง ๆ เพื่อขอรับบริจาค การทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา ทรัพยากรที่ได้อาจไม่ได้มา ในรูปแบบของตัวเงินอาจมาในรูปแบบของแรงงาน ภูมิปัญญา ความรู้เพื่อการเรียน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องแต่งกาย วัสดุ ครุภัณฑ์ เป็นต้น เพื่อเป็นประโยชน์สูงสุดในการจัดการศึกษา และเป็นการ สร้างสัมพันธภาพที่ดีกับชุมชน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและเป็นอุปสรรคในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก
2. ควรศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องและเป็นอุปสรรคในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กต่อไป

PHRANAKHON SI AYUTTHAYA RAJABHAT UNIVERSITY

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กรมการปกครองส่วนท้องถิ่น. (2547). คู่มือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กรรณิการ์ สุตตาชาติ. (2555). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอนางรอง จังหวัดบุรีรัมย์. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- กระทรวงมหาดไทย. (2545). แผนนโยบายการจัดการศึกษาในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2545 - 2559). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์อสาธิตาณาดินแดง.
- _____. (2553). มาตรฐานการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2548). หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2550ก). นโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาเด็กปฐมวัย (0-5 ปี) ระยะยาว พ.ศ.2550-2559. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- _____. (2542). การกระจายอำนาจทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กระทรวงสาธารณสุข. (2550). พระราชบัญญัติสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ.2550. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง.
- กิตติ กรทอง. (2552). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในเขตอำเภอพระประแดง จังหวัดสมุทรปราการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- กุลธิดา ภูม้ง. (2558). กลยุทธ์การจัดการเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ณัฐา แก้วลี. (2558). การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อการสื่อสารกับครูอนุบาลผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ในโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยศิลปากร (ปฐมวัยและประถมศึกษา). วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา, 10(2), 641-650.

- ธีรภัทร เจริญดี. (2542). การศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด
สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 11. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บ้งอร เทพเทียน และปิยฉัตร ตระกูลวงษ์. (2550). การดูแลเด็กปฐมวัยของประเทศไทย.
วารสารสาธารณสุขและการพัฒนา, 5(3), 167-176.
- ประทุมพร น้อยบุญ. (2561). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนมิตร
มวลชนเชียงใหม่ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- พิสิษฐ ภู่ออด. (2559). รูปแบบการระดมทรัพยากรทางการศึกษาของโรงเรียนดีเด่นขนาดเล็ก
ของรัฐ. คุษณินพนธ์คณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย
บูรพา.
- มนทกานต์ รอดคล้าย. (2561). ปัจจัยในครอบครัวที่มีอิทธิพลต่อคุณธรรมจริยธรรมของเด็กและ
เยาวชนไทย กรณีศึกษาความรักความเข้าใจในครอบครัว ลักษณะประชากรของพ่อแม่
และเวลา. วิทยาลัยประชากรศาสตร์, 34(2), 17-35.
- มาณี ไชยธีรานุวัณศิริ. (2543). การเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย : บทบาทของสถานเลี้ยงดูเด็ก. กรุงเทพฯ :
เสมาธรรม.
- เมตต์ เมตต์การุณจิต. (2547). การบริหารจัดการศึกษาแบบมีส่วนร่วม: ประชาชนองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นและราชการ. กรุงเทพฯ : บั๊ค พอยท์.
- รัตน์ทยา ศรีสุข. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็ก
ปฐมวัย ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลเขาพนม จังหวัดกระบี่. ภาคนิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). ปฏิวัติการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ : มติชน.
- _____. (2543). ปฏิวัติการศึกษาไทย (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพฯ : มติชน.
- _____. (2546). โรงเรียนนิติบุคคล (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช.
- วันชัย วัฒนศัพท์. (2543). คู่มือการมีส่วนร่วมของประชาชนในการตัดสินใจของชุมชน.
กรุงเทพฯ : สถาบันพระปกเกล้า.
- วิทยากร เขียงกุล. (2552). สภาวะการศึกษาไทย ปี 2550/2551 ปัญหาความเสมอภาคและคุณภาพ
การศึกษาไทย. กรุงเทพฯ : วิ.ที.ซี. คอมมิวนิเคชั่น.

ศิริกัญญา ฤทธิ์แปลก. (2559). การพัฒนารูปแบบการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก 1-3 ปี โดยครอบครัว และชุมชนมีส่วนร่วม : กรณีศึกษาชุมชนตำบลบ้านยาง อำเภอเมือง จังหวัดบุรีรัมย์.

วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย, 11(2016), 99-109.

สำนักงานคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. (2551). ประกาศ

คณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ 2).

กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542

และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง

สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. (2548). คู่มือการปฏิบัติงานตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี

ว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน พ.ศ. 2548 ของเจ้าหน้าที่ของรัฐ.

กรุงเทพฯ : ผู้แต่ง

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. (2551). การกระจายอำนาจทางการศึกษาสู่ท้องถิ่น. วารสาร

การศึกษาไทย. 5(50), 26.

_____. (2561). สภาวะการศึกษาไทยปี 2559/2560 แนวทางการปฏิรูป

การศึกษาไทยเพื่อก้าวสู่ยุค Thailand 4.0. กรุงเทพฯ : พรักหวานกราฟฟิค.

สำนักงานส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดอ่างทอง. (2562). แบบสำรวจข้อมูลศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ระดับจังหวัด ประจำปี 2562. อ่างทอง : ผู้แต่ง.

สำรววย เรืองศรีมัน. (2557). การศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมเด็กปฐมวัย

ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอลำมั่ง จังหวัดกาฬสินธุ์.

วารสารวิชาการแพรวกาฬสินธุ์, 1(3), 72-73.

สุขพรรษา พะโรงรัมย์. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการดำเนินงานศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี.

งานนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยบูรพา.

สุภาพ เพ็ชรเรือนทอง. (2556). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการบริหารจัดการศูนย์พัฒนา

เด็กเล็กบ้านเขาไผ่ขาว ตำบลดินแดง อำเภอลำทับ จังหวัดกระบี่. วิทยานิพนธ์

ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต.

โสภา มัดลิ่ง. (2551). การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองในการส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย

ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กก่อนวัยเรียนชุมชนเอื้ออารีย์ สังกัดกรุงเทพมหานคร.

การค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย

ราชภัฏพระนคร.

- Amenu Tekao Christian E. (1980). **Perception of Community Participation in Education on Canadian Reserves. A North-Central Alberta Case Study.** [Online], Available :
DIALOG File : ERIC (Accessed September 2, 2016).
- Bernes, R. A. (1995). African American parent's involvement in their children's schooling.
Dissertation Abstracts International, 55(10), 3152-A.
- Callard, R. S. (1979). A study of the effects of increasing parent expectation for student
academic success. **Dissertation Abstracts International**, 5, 2015-A.
- Hakanen, Lavi. (1975). "An Investigation of School-Community Communication in Vermillion,
South Dakota Districts,". **Dissertation Abstracts International**, 35(9), 6004-A.
- Kaplan, R.S., and Norton, D.P. (1992). **The Balanced Scorecard**. Boston : Harvard Business
School.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities.
Educational and Psychological Measurement. 30(3), pp.607-610.
- Merz, Carol and Furman Gall. (1977, 10 March)' **Community and school Promise and
Pardon**. Retrieved from <http://203.144.248.23/ericvrrrent/detail.nsp>.
- Piyawan-on. (2559, 14 กันยายน). สุขภาวะเด็กปฐมวัย คุณภาพที่สร้างได้. [ฉบับอิเล็กทรอนิกส์].
หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์. ค้นเมื่อ 30 กันยายน 2563, จาก
<http://www.thaijo.or.th/Content/32992>

ภาคผนวก

PHRANAKHON SI AYUTTHAYA RAJABHAT UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

รายนามและหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำ
วิทยานิพนธ์

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

1. ดร.สมปอง คงอ่อน	อดีตรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอ่างทอง
2. ดร.สมเกียรติ แก้วมณี	รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาอ่างทอง
3. นางสาวรี คงอ่อน	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดท่าชุมนุช
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
4. นายสุพรรณ เพชรสุวรรณ	ผู้อำนวยการ โรงเรียนวัดเกษทอง
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง
5. นางลำไย บุตรน้ำเพชร	ผู้อำนวยการ โรงเรียนบ้านหนองถ้ำ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง

ที่ อว.๐๖๒๙.๙/ว๕๑

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สมปอง คงอ่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณภัทร ขำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง และ ดร.นริศนันท์ แมนผดุง

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวณภัทร ขำมณี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว.๐๖๒๙.๙/ว๕๑

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ดร.สมเกียรติ แก้วมณี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณภัทร ชำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง และ ดร.นริศนันท์ แมนผดุง

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวณภัทร ชำมณี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว.๐๖๒๔.๔/ว๕๑

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวรี คงอ่อน

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณภัทร ขำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง และ ดร.นริศนันท์ แมนผดุง

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวณภัทร ขำมณี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว.๐๖๒๙.๙/ว๕๑

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายสุพรรณ เพชรสุวรรณ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณภัทร ชำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง และ ดร.นริศนันท์ แมนผดุง

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวณภัทร ชำมณี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว.๐๖๒๙.๙/ว๕๑

สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

อ. พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๑๕ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางลำไย บุตรน้ำเพชร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. เครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ และแบบแสดงความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน ๑ ชุด

ด้วย นางสาวณภัทร ชำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง และ ดร.นริศนันท์ แมนผดุง

ในการนี้คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการจัดทำวิทยานิพนธ์เรื่องดังกล่าว จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลพร้อมทั้งแสดงความคิดเห็นตามแบบฟอร์มที่แนบมาพร้อมนี้แล้ว ทั้งนี้เพื่อนำผลที่ได้มาเป็นแนวทางปรับปรุงแก้ไขให้เครื่องมือมีคุณภาพและเหมาะสมกับการเก็บรวบรวมข้อมูลประกอบการจัดทำวิทยานิพนธ์ในโอกาสต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่านรับเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือในการทำวิทยานิพนธ์ของ นางสาวณภัทร ชำมณี และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ข

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำ
วิทยานิพนธ์

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว ๕๙

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี้
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๑ มีนาคม ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์
เรียน ผู้ปกครองนักเรียน

ด้วย นางสาวณภัทร ขำฉวี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโฮสง ใน การนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่าน เพื่อดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการทำวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์ จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.วิชภัทร เตชะวัฒนศิริดำรง)

รองผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร. ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว๖๑

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตู่ชัย
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตขออนุญาตในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน ผู้ปกครองนักเรียน

ด้วย นางสาวณภัทร ขำฉวี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผศ.ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่าน เพื่อใช้ประกอบการทำวิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาตให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณาจากท่าน และขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)
ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามมี 2 ตอน

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง

สุขภาวะเด็ก

2. กรุณาตอบให้ครบทุกข้อ

3. คำตอบที่ได้จากแบบสอบถามนี้มุ่งนำไปใช้ประโยชน์ในการวิจัย และจะไม่มีผลกระทบ

ใดๆต่อผู้ตอบและโรงเรียน

นางสาวณภัทร ขำมณี

นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน () โดยแต่ละข้อตอบเพียงคำตอบเดียว

1. เพศ

() ชาย

() หญิง

2. อายุ

() ไม่เกิน 30 ปี

() 31 – 40 ปี

() 41 – 50 ปี

() 51 ปีขึ้นไป

3. วุฒิการศึกษา

() ต่ำกว่าปริญญาตรี

() ปริญญาตรี

() ปริญญาโท

() ปริญญาเอก

4. อาชีพ

() รับราชการ

() รับจ้าง

() เกษตรกรรม

() อื่นๆ.....

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก

คำชี้แจง กรุณาเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง

สุขภาวะเด็กตามความเป็นจริงให้ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

ระดับ 5 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง บทบาทของผู้ปกครองระดับน้อยที่สุด

ข้อ ที่	บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก	ระดับบทบาทของผู้ปกครอง					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
1. บทบาทของผู้ปกครองในการประชาสัมพันธ์และ การสื่อสาร							
1	ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนการ ประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร						
2	ผู้ปกครองแจ้งข้อมูลพื้นฐานของเด็กกับครู						
3	ผู้ปกครองให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบื้องต้น ของเด็ก						
4	ผู้ปกครองมีการสื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการ ด้านสติปัญญาของเด็กกับครู						
5	ผู้ปกครองมีบทบาทในการเข้าร่วมประชุมเพื่อ รับทราบข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
6	ผู้ปกครองมีการติดตามข่าวสารประชาสัมพันธ์ ระหว่างเด็ก – ศูนย์ฯ และบ้าน						
7	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความรู้ในเรื่อง ต่างๆ แก่เด็ก						
8	ผู้ปกครองมีบทบาทในการร่วมรณรงค์เรื่องความ ปลอดภัยสำหรับเด็ก						
2. บทบาทของผู้ปกครองในการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษา							
9	ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา						
10	ผู้ปกครองมีบทบาทในการประสานความร่วมมือ จากหน่วยงานต่างๆเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา						
11	ผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา						

ข้อ ที่	บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก	ระดับบทบาทของผู้ปกครอง					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
12	ผู้ปกครองมีบทบาทในการประเมินผลการระดม ทรัพยากรเพื่อการศึกษา						
13	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา						
14	ผู้ปกครองมีบทบาทในการปรับปรุงกระบวนการ ดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อ การศึกษา						
15	ผู้ปกครองมีบทบาทในการช่วยเหลือด้าน ภูมิปัญญา						
16	ผู้ปกครองมีบทบาทในการทอดผ้าป่า เพื่อการศึกษา						
3. บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างเครือข่ายความ ร่วมมือ							
17	ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดตั้งเครือข่าย ผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						
18	ผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็นสมาชิกเครือข่าย สังคมออนไลน์						
19	ผู้ปกครองมีบทบาทในการรับทราบปัญหา ของเด็กจากเครือข่าย						
20	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือใน การแก้ไขปัญหาของเด็กร่วมกัน						
21	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือ ในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน						
22	ผู้ปกครองที่อยู่ในเครือข่ายมีการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร						
23	ผู้ปกครองที่อยู่ในเครือข่ายมีการสร้าง สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน						

ข้อ ที่	บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก	ระดับบทบาทของผู้ปกครอง					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
24	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือการ รักษาเครือข่ายให้เป็นอย่างต่อเนื่อง						
4. บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการ เด็ก							
25	ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนในการ เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก						
26	ผู้ปกครองมีบทบาทในการออกแบบ กระบวนการจัดการเรียนรู้การเสริมสร้าง พัฒนาการเด็ก						
27	ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อ เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก						
28	ผู้ปกครองมีบทบาทในการประเมินผลการ เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก						
29	ผู้ปกครองมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาการ เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก						
30	ผู้ปกครองมีบทบาทในการปรับปรุงพัฒนา การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก						
31	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะการ เสริมสร้างพัฒนาการเด็ก						
32	ผู้ปกครองมีบทบาทในการคัดกรองสุขภาพ เบื้องต้นในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก						
5. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก							
33	ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนการส่งเสริม จริยธรรมเด็ก						
34	ผู้ปกครองมีบทบาทในการออกแบบวิธีการ การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก						

ข้อ ที่	บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้าง สุขภาวะเด็ก	ระดับบทบาทของผู้ปกครอง					สำหรับผู้วิจัย
		5	4	3	2	1	
35	ผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการ การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก						
36	ผู้ปกครองมีบทบาทในการกำกับติดตามผล การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก						
37	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะ การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก						
38	ผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับเด็ก						
39	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความรัก ความเมตตาแก่เด็ก						
40	ผู้ปกครองมีบทบาทในการปฏิบัติตามข้อตกลง ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก						

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาตอบแบบสอบถามนี้อย่างดียิ่งและจะนำ
ข้อมูลที่ได้ไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

นางสาวณภัทร ขำมณี

ภาคผนวก จ

รายนามและหนังสือขอเรียนเชิญเป็นผู้ให้ข้อมูลหลักที่ตอบแบบสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริม
บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

รายนามผู้ให้ข้อมูลหลัก

1. นางสาวผกามาศ ม่วงเขียว ห้องดินอำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง
2. นายประมวล อุบลบาน รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ม่วงพันธ์
จังหวัดอ่างทอง
3. นางวรรณภา ปภาพจน์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล
โพธิ์ม่วงพันธ์ จังหวัดอ่างทอง
4. นางสาวสุดาพิพย์ พุ่มระชัญญ์ ผู้อำนวยการกองการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล
อบทม จังหวัดอ่างทอง
5. นายธนเสฏฐ์ พัฒนนิธิธรณ์ นักวิชาการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบล
โพธิ์ม่วงพันธ์ จังหวัดอ่างทอง

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว ๓/๗

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี้
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวผกามาต ม่วงเขียว

ด้วย นางสาวณภัทร ขำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง ในการนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำ วิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขออนุญาตเคราะหจากท่านโปรดอนุญาต ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๔ /ว ๗/๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี่
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุมัติโครงการในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายประมวล อุบลาน

ด้วย นางสาวณภัทร ชำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำ วิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาต ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว ๗/๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี้
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตกระทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางวรรณภา ปภาพจน์

ด้วย นางสาวณภัทร ชำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรส ในกรณีนี้ นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำ วิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาต ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๕.๕ /ว๓/๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี่
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๓๓๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นางสาวสุดาทิพย์ พุ่มระชัย

ด้วย นางสาวณภัทร ขำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโธสง ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำ วิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านโปรดอนุญาต ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุเคราะห์ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ที่ อว. ๐๖๒๙.๙ /ว ๗/๓

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
ถนนปรีดิพนมยงค์ ตำบลประตูลี้
อำเภอพระนครศรีอยุธยา
จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ๑๓๐๐๐

๒๘ เมษายน ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตเคราะหในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายธนเสฏฐ์ พัฒนนิธิธรณ์

ด้วย นางสาวณภัทร ชำมณี นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา ได้รับอนุมัติให้ทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ในจังหวัดอ่างทอง” ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ คือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง ในการนี้นักศึกษาจำเป็นต้องขอเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์ เพื่อใช้ประกอบการทำ วิทยานิพนธ์ สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา จึงใคร่ขออนุญาตเคราะหจากท่านโปรดอนุญาต ให้นักศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อความสมบูรณ์ในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุญาต หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความกรุณา จากท่านและขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ พานสุวรรณ)

ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการบัณฑิตศึกษา

โทร/โทรสาร ๐-๓๕๓๒-๒๐๘๓

ภาคผนวก ฉ
แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนา
เด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับผู้สัมภาษณ์

1. ชื่อ.....สกุล.....อายุ.....ปี
2. การศึกษาสูงสุด () ปริญญาตรี สาขา.....
 () ปริญญาโท สาขา.....
 () ปริญญาเอก สาขา.....
 () อื่น ๆ (โปรดระบุ)
3. ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน.....
.....
.....
.....

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็ก

แนวประเด็นคำถาม

ด้านบทบาทของผู้ปกครองในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร

1. ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ แก่เด็ก
อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านบทบาทของผู้ปกครองในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา

2. ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆ เพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านบทบาทของผู้ปกครองในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ

3. ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการให้ความร่วมมือในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก

4. ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการแก้ไขปัญหาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็กอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ด้านบทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก

5. ท่านคิดว่าควรมีแนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการดำเนินการส่งเสริมจริยธรรมเด็กอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณที่ท่านได้กรุณาเสียสละเวลาตอบแบบสัมภาษณ์เป็นอย่างดีและจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้เพื่อประโยชน์ต่อการจัดการศึกษาต่อไป

นางสาวณภัทร ขำมณี

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา

ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องและความตรงเชิงเนื้อหา

เรื่อง แนวทางการส่งเสริมบทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาพของเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ตอนที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาพของเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง

ข้อ ที่	ข้อความ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
1. บทบาทของผู้ปกครองในการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร								
1	ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนการประชาสัมพันธ์และการสื่อสาร	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
2	ผู้ปกครองแจ้งข้อมูลพื้นฐานของเด็กกับครู	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
3	ผู้ปกครองให้ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมเบื้องต้นของเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
4	ผู้ปกครองมีการสื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการด้านสติปัญญาของเด็กกับครู	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
5	ผู้ปกครองมีบทบาทในการเข้าร่วมประชุมเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
6	ผู้ปกครองมีการติดตามข่าวสารประชาสัมพันธ์ระหว่างเด็ก – ศูนย์ฯ และบ้าน	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
7	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความรู้ในเรื่องต่างๆแก่เด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
8	ผู้ปกครองมีบทบาทในการร่วมรณรงค์เรื่องความปลอดภัยสำหรับเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
2. บทบาทของผู้ปกครองในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา								
9	ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
10	ผู้ปกครองมีบทบาทในการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานต่างๆเพื่อระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
11	ผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
12	ผู้ปกครองมีบทบาทในการประเมินผลการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
13	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
14	ผู้ปกครองมีบทบาทในการปรับปรุงกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
15	ผู้ปกครองมีบทบาทในการช่วยเหลือด้านภูมิปัญญา	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
16	ผู้ปกครองมีบทบาทในการทอดผ้าป่าเพื่อการศึกษา	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
3. บทบาทของผู้ปกครองในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือ								
17	ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดตั้งเครือข่ายผู้ปกครองในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
18	ผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็นสมาชิกเครือข่ายสังคมออนไลน์	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
19	ผู้ปกครองมีบทบาทในการรับทราบปัญหาของเด็กจากเครือข่าย	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
20	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาของเด็กร่วมกัน	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
21	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือในการเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
22	ผู้ปกครองที่อยู่ในเครือข่ายมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลข่าวสาร	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
23	ผู้ปกครองที่อยู่ในเครือข่ายมีการสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
24	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความร่วมมือการรักษาเครือข่ายให้เป็นอย่างต่อเนื่อง	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
4. บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก								
25	ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
26	ผู้ปกครองมีบทบาทในการออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้การเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
27	ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
28	ผู้ปกครองมีบทบาทในการประเมินผลการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
29	ผู้ปกครองมีบทบาทในการแก้ไขปัญหาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
30	ผู้ปกครองมีบทบาทในการปรับปรุงพัฒนาการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
31	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
32	ผู้ปกครองมีบทบาทในการคัดกรองสุขภาพเบื้องต้นในการเสริมสร้างพัฒนาการเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง

ข้อ ที่	ข้อความ	ความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ					ค่า IOC	แปลผล
		1	2	3	4	5		
5. บทบาทของผู้ปกครองในการส่งเสริมจริยธรรมเด็ก								
33	ผู้ปกครองมีบทบาทในการวางแผนการส่งเสริม จริยธรรมเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
34	ผู้ปกครองมีบทบาทในการออกแบบวิธีการ การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
35	ผู้ปกครองมีบทบาทในการดำเนินการการส่งเสริม จริยธรรมเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
36	ผู้ปกครองมีบทบาทในการกำกับติดตามผล การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
37	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ข้อเสนอแนะ การส่งเสริมจริยธรรมเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
38	ผู้ปกครองมีบทบาทในการเป็นแบบอย่างที่ดี สำหรับเด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
39	ผู้ปกครองมีบทบาทในการให้ความรักความ เมตตาแก่เด็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง
40	ผู้ปกครองมีบทบาทในการปฏิบัติตามข้อตกลง ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก	1	1	1	1	1	1.0	สอดคล้อง

จากผลการวิเคราะห์หาค่าดัชนีความสอดคล้อง พบว่า เมื่อให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความตรงตามหลักวิชาของข้อความที่เกี่ยวกับเรื่อง บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง ตอนที่ 2 บทบาทของผู้ปกครองในการเสริมสร้างสุขภาวะเด็กของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในจังหวัดอ่างทอง รวม 40 ข้อ ผลปรากฏว่ามีความตรงตามหลักวิชาการทั้ง 40 ข้อ มีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 -1.0 จากการปรับปรุงแก้ไขความสอดคล้องและการใช้ภาษาให้ถูกต้องตามหลักภาษา สามารถนำไปใช้เป็นแบบสอบถามเพื่อการวิจัยได้

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อและนามสกุล	นางสาวณภัทร ขำมณี
วัน เดือน ปีเกิด	21 กุมภาพันธ์ 2520
สถานที่เกิด	อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง
สถานที่อยู่	11 หมู่ 4 ตำบลโพธิ์ม่วงพันธ์ อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ครู คศ.1
สถานที่ทำงาน	ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ม่วงพันธ์ สังกัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์ม่วงพันธ์ อำเภอสามโก้ จังหวัดอ่างทอง
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2532	ประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนวัดท่าชุมนุญ จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2535	มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสามโก้วิทยาคม จังหวัดอ่างทอง
พ.ศ. 2543	ประกาศนียบัตรวิชาชีพ สาขาวิชาพาณิชยการ โรงเรียนเซนต์จอร์จตันเทคนิคกรุงเทพ กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2541	ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการตลาด โรงเรียนสหวิทย์พาณิชยการ จังหวัดสุพรรณบุรี
พ.ศ. 2548	บริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการทั่วไป มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี
พ.ศ. 2553	ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต กรุงเทพมหานคร
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา

PHRANAKHON SI AYUTTHAYA RAJABHAT UNIVERSITY